JOSTEIN

GAARDER

Portakal Kız

Çeviren: Esen Ger Tabar

pan

Gri Yayın Dizisi: 34

© Jostein Gaarder ve H. Aschehoug&Co. Oslo 2003
Bu kitap ilk kez *Appelsinpiken* adıyla Oslo'da
H. Aschehoug&Co. tarafından 2003 yılında yayımlanmıştır.

© Pan Yayıncılık, 2004
Kitabın Türkçe yayın hakları Pan Yayıncılık'a aittir
Sertifika No: 10907

ISBN 978-975-8434-73-2

• Birinci Basım: Kasım 2004
• Beşinci Basım: Ekim 2013
• Yayın Yönetmeni: Işık Tahar Gençer
• Norveççe Editörü: Kari Çağatay
• Baskı Hazırlık: Pınar Yalman
• Kapak Grafiği: Fatih Durmuş
• Baskı Ayhan Matbaası (0212) 445 32 38
Mahmutbey Mah. Deve Kaldırım Cad. Gelincik Sok. No: 6 Kat
Bağcılar - İSTANBUL
Matbaa Sertifika No: 22749

Pan Yayıncılık
Barbaros Bulvarı 18/4 Beşiktaş 34353 İSTANBUL
• Tel: (0212) 261 80 72-227 56 75
• Faks: (0212) 227 56 74
• www.pankitap.com

Portakal Kız

Jostein Gaarder

Türkçesi: Esen Ger Tabar

Babam on bir sene önce öldü. O zaman ben daha dört yaşındaydım. Ondan tekrar bir haber alacağımı hiç düşünmemiştim, oysa şimdi beraber bir kitap yazıyoruz.

Bunlar, bu kitaptaki ilk satırlar ve bunları ben yazıyorum, ancak babamın da sırası gelecek. Sonuç olarak en çok onun anlatacağı var.

Babamı gerçekten ne kadar iyi hatırlayabildiğimi bilmiyorum. Onun bütün fotoğraflarını defalarca gördüğüm için herhalde onu hatırladığımı sanıyorum sadece.

Yalnız bir anıdan kesinlikle eminim; gerçek olduğundan demek istiyorum. Bu, bizim bir keresinde terasta oturup yıldızlara bakarken olan bir şeyle ilgili.

Bir fotoğrafta babam ve ben oturma odasındaki eski deri kanepede oturuyoruz. Neşeli bir şeyler anlatır gibi görünüyor. Kanepemiz hâlâ duruyor, ama babam artık orada oturmuyor.

Başka bir resimde camekânlı verandada, sallanan yeşil koltukta huzur içindeyiz. Bu resim babamın ölümünden beri burada asılı. Ben şimdi sallanan yeşil koltukta oturuyorum. Sallanmamaya çalışıyorum, çünkü düşüncelerimi bu kalın deftere yazmak istiyorum. Ve daha sonra hepsini babamın eski bilgisayarına aktaracağım.

Bu bilgisayar hakkında da anlatacaklarım var ama buna daha sonra döneceğim.

Bu kadar çok eski resme sahip olmak bana her zaman garip

geldi. Onlar başka bir zamana ait.

Odamda babamın resimleriyle dolu bir albüm var. Artık yaşamayan bir insanın bu kadar çok resmine sahip olmak bana biraz ürkütücü geliyor. Babamın video kayıtları da var. Onu konuşurken duyunca bütün tüylerim diken diken oluyor. Babamın gerçekten gür bir sesi vardı.

Belki de artık olmayan veya büyükannemin söylediği gibi bizim aramızda olmayan insanların videoları yasaklanmalı. Ölünün arkasından casusluk yapmak bana doğru gelmiyor.

Bir iki videoda kendi sesimi de duyabiliyorum. Kulağa zayıf ve tiz geliyor. Bana bir yavru kuşu hatırlatıyor.

O zamanlar şöyleydi: Babam bas sesleri, ben de tiz sesleri çıkarırdım.

Bir video kaydında babamın omuzları üzerinde oturuyorum ve yılbaşı ağacının tepesinden yıldızı almaya çalışıyorum. Daha bir yaşındayım, ama ona rağmen neredeyse yıldızı almak üzereyim.

Annem, babamın ve benim video bantlarımızı seyrettiğinde, sanki o zaman kameranın arkasında durup bunları kendi çekmemiş gibi, koltuğa gömülüp katıla katıla gülüyor. Ben, babamın olduğu videolara gülmesini doğru bulmuyorum. Bunun düşüncesi onun hoşuna gitmezdi, sanıyorum. Belki bunun kurallara aykırı olduğunu söylerdi.

Başka bir videoda babam ve ben Fjellstølen'deki dağ evimizin önünde Paskalya güneşinde oturuyoruz ve her birimizin elinde yarım bir portakal var. Ben, soymadan portakalımın suyunu emmeye çalışıyorum. Babam galiba bambaşka portakalları düşünüyor, bundan oldukça eminim.

Bu Paskalya tatilinden hemen sonra babam hastalandı. Yarım seneden fazla sürdü hastalığı ve yakında ölmek zorunda olmaktan korkuyordu. Sanırım bunun olacağını biliyordu.

Annem bana defalarca, babamın özellikle beni gerçekten tanımadan ölmek zorunda olduğu için üzüldüğünü anlattı. Büyükannem de bunu söyledi ama sadece daha gizemli bir şekilde.

Eğer büyükannem benimle babam hakkında konuşacaksa hemen daima komik bir ses tonuyla konuşur. Belki bu şaşılacak bir şey değildir. Büyükannem ve büyükbabam yetişkin bir oğul kaybettiler. Bunun nasıl bir duygu olduğunu bilmiyorum. Şanslarına yaşayan bir oğulları daha var. Ama büyükannem, babamın eski resimlerine bakarken hiç gülmez. Tamamen saygıyla oturur önlerinde. Ayrıca böyle yapılması gerektiğini de söyler.

Babam o zaman üç buçuk yaşındaki bir çocukla gerçekleri konuşamayacağına karar vermişti. Bugün bunu anlıyorum ve sen de bu kitabı okurken anlayacaksın.

Babamın hastane yatağında çekilmiş bir resmi var bende. Yüzü çok zayıflamış. Ben dizlerinin üzerinde oturuyorum ve o üzerine düşmemem için ellerimi sıkıca tutuyor. Bana gülümsemeye çalışıyor. Resim, ölümünden sadece bir iki hafta önce çekildi. Onun bende olmamasını isterdim, ama bir kere olduğuna göre, atamam da. Hattâ tekrar tekrar ona bakmak zorunda olmama karşı da bir şey yapamıyorum.

Bugün on beş yaşındayım veya tam olarak on beş yıl ve üç hafta. İsmim Georg Røed ve Oslo'da Humle Sokağı'nda oturuyorum, annem, Jørgen ve Miriam ile beraber. Jørgen benim yeni babam, ama ben ona sadece Jørgen diyorum. Miriam benim küçük kız kardeşim. Daha bir buçuk yaşında ve onunla

doğru dürüst konuşmak için gerçekten çok küçük.

Tabii ki Miriam'ı babamla birlikte gösteren eski resimler ve video bantlar yok. Miriam'ın babası Jørgen. Ben babamın tek çocuğuydum.

Bu kitabın en sonunda, Jørgen hakkında gerçekten ilginç bir iki şey anlatacağım. Şimdiden bu konuda bir şey söyleyemem, ama okuyan görecek.

Babamın ölümünden sonra büyükannem ve büyükbabam bize geldiler ve anneme, babamın eşyalarını toplamada yardım ettiler. Ama bu arada önemli bir şeyi bulamadılar. Babamın hastaneye götürülmeden önce yazdığı uzun hikâyeyi.

O zaman kimse babamın hikâye yazdığını bilmiyordu. "Portakal Kız"ın öyküsü ilk olarak bu hafta pazartesi günü ortaya çıktı. Büyükannem alet deposundan bir şey almak istemiş ve benim küçük bir çocukken oturduğum kırmızı bebek arabasının yastığının içinde bulmuştu onu.

O oraya nasıl geldi, bu küçük bir sır. Bu sadece tesadüf olamaz, çünkü babamın ben üç buçuk yaşındayken yazdığı hikâyenin bu arabayla ilgisi var. Bu, tipik bir bebek arabası hikâyesi demek değil, kesinlikle böyle değil, ama babam bütün o uzun hikâyeyi benim için yazmıştı. Onu anlayacak kadar büyüdüğüm zaman okuyabilmem için "Portakal Kız"ın hikâyesini yazmıştı. O, geleceğe bir mektup yazmıştı.

Eğer gerçekten üzerine bu hikâyenin yazıldığı bir sürü kâğıdı o eski arabanın yastığına sokan babam ise, postanın her zaman yerine ulaştığına inanmış olmalı. Düşündüm de insan eski eşyaları bit pazarına götürmeden veya çöpe atmadan çok iyi kontrol etmeli. Bir çöplükteki eski mektuplar ve benzeri şeylerden nelerin çıkabileceğini neredeyse düşünme-

ye bile cesaret edemiyorum.

Bir şeyi son günlerde tekrar tekrar düşündüm. Bir mektubu geleceğe göndermek için onu bir bebek arabasının yastığına sokmaktan çok daha basit bir yol olması lazım.

Yazdığımız şeyin bazen dört saat, on dört gün veya kırk yıl içinde okunmasını isteyebiliriz. "Portakal Kız"ın hikâyesi böyle bir durum. O, on iki veya on dört yıl önce bir Georg için yazıldı, yani babamın henüz tanımadığı ve hiçbir zaman tanıyamayacağını kabul etmek zorunda olduğu bir Georg için.

Ama artık bu hikâyeye gerçek bir giriş yapmak lazım.

Bir hafta önce müzik okulundan eve geldim. Büyükannemle büyükbabam sürpriz yaparak bize gelmişlerdi ve o gece bizde yatacaklardı.

Annem ve Jørgen de vardı ve dördü de, eve girip ayakkabılarımı çıkarırken anlatılamaz bir beklenti içinde gözüküyorlardı. Ayakkabılarım kirli ve ıslaktı, fakat kimse buna dikkat etmedi. Başka bir şey düşünüyorlardı. Havada bir şey vardı, hissediyordum.

Annem Miriam'ın yattığını söyledi, bundan çok memnun görünüyordu, çünkü büyükannemler gelmişti. Onlar Miriam'ın büyükannesi ve büyükbabası değil. Miriam'ın kendi babaannesi ve dedesi var. Onlar da tatlı insanlar, bazen onlar da bize geliyorlar, ama boşuna "kan çeker" denmemiş.

Oturma odasına gittim ve halıya oturdum, şimdi de öylesine ciddi ifadeler takındılar ki artık kötü bir şey olduğunu düşünüyordum. Son zamanlarda okulda kötü bir şey yapmamıştım, piyano dersinden gecikmeden eve gelmiştim ve aylardır mutfaktan on kronlukları aşırmamıştım. Bu nedenle sadece "Bir şey mi oldu?" dedim.

Ve şimdi büyükannem, babamın ölümünden kısa bir sü-

re önce bana yazdığı bir mektubu bulduğunu söyledi. Midem birdenbire kasıldı. O, on bir yıldır ölüydü. Onu hatırlayabildiğimden bile emin değildim. Babamdan bir mektup, kulağa korkunç geliyordu, neredeyse bir vasiyet gibi.

Sonra büyükannemin kalın bir zarfı elinde tuttuğunu gördüm; bana verdi onu. Kapalıydı ve üstünde sadece "Georg'a" yazılıydı. Bu büyükannemin yazısı değildi, annemin veya Jørgen'in de değildi. Zarfı aceleyle açtım, kalın bir deste kâğıt çıkardım. Ve sarsıldım, çünkü ilk sayfanın üzerinde şöyle yazılıydı:

Rahat oturuyor musun Georg? Mutlaka rahat oturmalısın, çünkü sana heyecan verici bir hikâye anlatacağım...

Başım döndü. Bu da neydi? Babamdan bir mektup? Ama bu gerçek miydi?

"Rahat oturuyor musun Georg?" Onun gür sesini duyduğumu sandım. Şimdi sadece videoda değil. Sanki babam birdenbire yeniden canlanmıştı, bizimle odada oturuyordu ve ben de onu duyuyordum.

Mektup zarfı yapıştırılmış olmasına rağmen büyüklerin bu uzun mektubu okuyup okumadıklarını sormak zorundaydım, hepsi başlarını salladı ve bir tek cümlesini bile okumadıklarını iddia ettiler.

"Tek bir kelime bile" dedi Jørgen, sesi çekingendi, bu onun her zamanki hali değildi. Belki ben okuduktan sonra, babamın mektubunu onların da okuyabileceğini söyledi. Sanırım yazılanları mutlaka öğrenmek istiyordu. Herhangi bir sebepten dolayı vicdan azabı çektiğini hissettim.

Büyükannem, neden bu akşamüstü arabaya binip Oslo'ya geldiklerini anlattı. Söylediğine göre, eski bir bilmece-

yi çözdüğünü düşünüyordu çünkü. Bu, kulağa oldukça esrarengiz geliyordu, esrarengizdi de.

Babam hasta olduğu zaman anneme, benim için bir şey yazmak istediğini söylemişti. Büyüdüğüm zaman okumam gereken bir mektup. Ama böyle bir mektup hiçbir zaman ortaya çıkmamıştı ve ben şimdi on beş yaşındaydım.

Yeni olan, babamın o zaman söylediği başka bir şeyin birdenbire büyükannemin aklına gelmiş olmasıydı. Babam, kırmızı bebek arabasının asla başkasına verilmemesini istemişti. Büyükannem, onun hastanedeyken söylediklerini kelimesi kelimesine hatırladığını düşünüyordu. "Arabayı mutlaka elinizde tutun", demişti. "Lütfen onu kimseye vermeyin. Onun bu aylarda Georg ve benim için çok anlamı oldu. Onu Georg'un almasını istiyorum. Ona herhangi bir zaman söyleyin bunu. Ona bunu, arabanın onun için saklanmasını istediğimi anlayacak kadar büyüdüğünde söyleyin."

Bu sebepten eski araba hiçbir zaman atılmadı ve bit pazarına da götürülmedi. Hattâ Jørgen'e de arabaya dokunmaması tembih edildi. Humle Sokağı'na taşındığından beri, bir şeye dokunamayacağını biliyordu, kırmızı arabaya. Ona öyle bir saygıyla yaklaştı ki Miriam için yepyeni bir tane satın aldı. Belki babamın beni seneler önce gezdirdiği aynı arabada kızını gezdirme fikri hoşuna gitmiyordu. Sadece daha modern bir araba istemiş olması da mümkün. Moda delisi demeyelim ama moda bilinci oldukça gelişmiştir.

Demek ki bir mektup ve bir bebek arabası. Ve büyükannemin bu bilmeceyi çözmesi için on bir yıl gerekti. Birinin alet deposuna girip eski arabaya biraz daha dikkatle bakması gerektiğini ancak şimdi fark etti. Büyükannemin sezgileri onu hiç yanıltmamıştı.

Demek araba sadece basit bir araba değildi. O bir posta kutusuydu.

Bu hikâyeye inanabilir miydim, tam olarak bilmiyordum. Anne babalar ve büyükanne ve büyükbabalar gerçeği mi söylüyorlar, buna karar vermek hiçbir zaman mümkün değildir, özellikle büyükannemin dediği gibi, olay "hassas konularla" ilgili ise.

Bugün benim için bütün bilmecelerin en büyüğü şu, neden o zaman, on bir yıl önce kimse yeterince mantığını kullanıp da babamın eski bilgisayarına bakmadı. Oysa mektubu onda yazmıştı. Tabii ki denemişlerdi ama şifresini bulmaya hayal güçleri yetmemişti. En fazla sekiz harften oluşabilirdi oysa, bilgisayarlar o zaman öyleydi. Ama annem bile şifreyi çözememişti. Gerçekten inanılmaz. Böylece eski bilgisayarı tavan arasına koymuşlardı.

Babamın bilgisayarıyla ilgili şeyleri daha detaylı anlatırım sonra.

Şimdi nihayet sözü babam almalı. Ama arada ben yorumlarımı katacağım. Ve son sözü ben yazacağım. Bu böyle olmalı, çünkü babam bu uzun mektubunda bana zor bir soru soruyor. Ve bu soruya cevabım onun için çok önemli.

Bir şişe kola ve kâğıt destesiyle odama çekildim. Oraya kendimi kitlediğimde –başka zaman bunu hiç yapmam– annem karşı çıktı, ama kısa sürede bunun anlamsız olduğunu anladı.

Artık yaşamayan birinden gelen bir mektubu okumak öylesine bir duyguydu ki bu arada bütün akrabalarımın çevremde olması düşüncesine katlanamazdım. Sonuç olarak mektup on bir senedir burada olmayan babamdandı. Sakinliğe ihtiyacım vardı.

Ellerimde kâğıt destesiyle orada durmak öyle garipti ki, sanki babamın ve benim yepyeni resimlerimizin bulunduğu bir fotoğraf albümü bulmuşum hissine kapıldım biraz. Dışarıda yoğun bir kar yağıyordu. Daha ben müzik okulundan eve gelirken kar yağmaya başlamıştı. Karın tutacağını sanmıyordum. Kasımın başıydı daha.

Yatağıma oturdum ve okumaya başladım.

Rahat oturuyor musun Georg? Mutlaka rahat oturmalısın, çünkü sana heyecan verici bir hikâye anlatacağım. Belki sen şimdi sarı deri kanepede rahatça oturmuşsundur. Yenisini almadıysanız tabii. Kış bahçesindeki sallanan koltukta oturduğunu da gözlerimin önüne getirebiliyorum, çünkü o koltuğu her zaman çok severdin. Veya dışarıda terasta mısın? Şu anda hangi mevsim olduğunu bilmiyorum. Ve belki artık Humle Sokağı'nda bile oturmuyorsunuzdur.

Ne bileyim?

Hiçbir şey bilmiyorum. Norveç hükümetini kim idare ediyor? Birleşmiş Milletler'in genel sekreterinin ismi ne? Ve söylesene, Hubble Teleskopu nasıl? Biliyor musun? Astronomlar evrenin yapısı hakkında daha fazla şey biliyorlar mı artık?

Ben defalarca kendimin bir iki yıl sonraki halini düşünmeye çalıştım, ama senin şimdi yaşadığın yerdeki halini yaklaşık olarak bile gözümde canlandırmayı başaramadım. Sadece senin kim olduğunu biliyorum. Bu kadar. Bunu okurken kaç yaşında olduğunu bile bilmiyorum. Belki on iki veya on dört yaşındasın ve ben, senin baban, uzun süredir zamandan çekildim.

Gerçek şu ki, şimdi bile kendimi bir hayalet gibi görüyorum, her seferinde bunu düşününce, derin nefes almak zorunda kalıyorum. Hayaletlerin neden sık sık aptallar gibi soluduk-

larını şimdi anlıyorum. Onlar bununla arkalarından gelen insanları korkutmak istemiyorlar. Ama kendilerininkinden değişik bir zamanda nefes almak onlara korkunç zor geliyor.

Hayatta sadece bir yerimiz yok. Bize belli bir zaman verilmiş.

İşte böyle ve ben çıkış noktamı sadece şu andaki çevremden alabilirim. Ağustos 1990'da yazıyorum.

Bugün –yani sen bunları okurken– üç buçuk yaşındayken senin ve benim sıcak yaz aylarında yaşadıklarımızın çoğunu mutlaka unutmuşsundur. Ama o günler hâlâ bize ait ve daha birçok güzel saati beraber geçirebiliriz.

Sana bir sır vereceğim, şu anda kafamdan atamadığım bir sır: Geçen her gün ve yaptığımız her yeni şeyle birlikte beni hatırlama şansın artıyor. Şimdi haftaları ve günleri sayıyorum. Salı günü yukarda Tryvann Kulesi'ndeydik ve kraliyet bölgesinin yarısını seyrettik, İsveç'e kadar görebiliyorduk. Annen, sen, ben, üçümüz de oradaydık. Ama sen bunu hatırlayabilir misin?

En azından hatırlamaya gayret edebilir misin Georg? Dene, sadece bunu yap, çünkü bunların hepsi senin içinde bir yerlerdeler.

Büyük tahta trenini hatırlayabiliyor musun? Her gün onunla saatlerce oynuyorsun. Ben şimdi trene bakıyorum. Raylar, trenler ve feribotlar odada yerde dağınık bir şekilde duruyorlar, tam biraz önce bıraktığın gibi. Sonunda seni hepsinden çekip uzaklaştırmak zorunda kaldım, çünkü anaokuluna gitmek zorundaydık, ama minik ellerin halen o parçalara dokunuyor gibi. Bir rayın bile yerini değiştirmeye cesaret edemedim.

Hafta sonları oyunlar oynadığımız bilgisayarı hatırlıyor musun? Yeniyken yukarıda, benim çalışma odamda duruyordu, ama geçen hafta onu buraya aşağıya koydum. Şimdi senin

eşyalarının olduğu yerde olmayı daha çok istiyorum. Öğleden sonraları sen buradasın, annen de. Ve büyükannenle büyükbaban eskiye göre daha sık ziyarete geliyorlar şimdi. Bu çok güzel.

Üç tekerlekli yeşil bisikletini hatırlıyor musun? Dışarıda mıcır yolda duruyor ve hâlâ yepyeni. Unutmadıysan, belki de sadece halen garajda veya alet deposunda bir yerlerde durduğu içindir, eski ve artık kullanılamaz durumdadır sanıyorum. Veya bit pazarına mı gitti?

Kırmızı bebek arabası ne oldu Georg? Evet, o ne oldu?

Bazı anıların olmalı, örneğin Sognsvann gölünün çevresindeki gezintilerimiz. Veya dağ evimize gidişlerimiz. Üç hafta sonu üst üste Fjellstølen'deydik. Artık başka sorular sormaya cesaret edemiyorum, belki de benim de yaşadığım "Georg-zamanından" hiçbir şey hatırlayamıyorsundur. O zaman bu zaten değiştirilemez.

Sana bir hikâye anlatmak istiyorum, bunu söyledim, ama bu mektup için uygun üslubu kolay bulamıyorum. Zaten bir hata yaptım ve çok iyi tanıdığımı zannettiğim bir ufaklığa yazdım. Ama bu satırları okurken küçük değilsin sen artık. Sen artık sarı bukleleri olan bir ufaklık değilsin.

Kendimi duyabiliyorum, yaşlı teyzelerin küçük çocuklarla konuşması gibi konuşuyorum burada ve bu aptalca, çünkü ben şimdi hiç görmediğim, kendisiyle hiçbir zaman doğru dürüst konuşamadığım yetişkin Georg'a yazıyorum.

Saate baktım. Seni anaokuluna bırakıp geleli daha bir saat olmuş.

Derenin üzerinden geçerken her seferinde arabadan zıplamak ve suya bir sopa veya bir taş atmak istiyorsun. Geçenler-

de boş bir meyve suyu şişesi buldun ve onu attın. Seni önlemeye çalışmadım bile. Şu sıralar hemen hemen istediğin her şeyi yapabiliyorsun. Ve anaokuluna gelince daha biz doğru dürüst vedalaşmadan diğerlerine doğru koşuyorsun. İnsan, zamanın benden değil de senden kaçtığını sanabilir Ve bu garip bir düşünce. Yaşlı insanların genellikle küçük çocuklardan daha fazla zamanı varmış gibi durur, oysa onların önünde daha bütün bir hayat var.

Ben konuşmaya değecek kadar yaşlı değilim daha, kendimi genç bir adam veya en azından genç bir baba olarak görüyorum. Buna rağmen zamanı durdurmak isterdim. Bu günler sonsuza kadar sürebilselerdi, hiç karşı çıkmazdım. Akşam ve gece tabii ki olacak, çünkü günün bir gidişatı var, kendi dönen ritmi, ama bir sonraki gün önceki gün gibi aynı yerden başlayabilirdi.

Gördüklerimden ve yaşadıklarımdan daha fazla şey görmeye veya yaşamaya ihtiyacım yok artık. Sadece elimdekileri tutmak istiyorum. Ama hırsızlar iş başında, Georg. Davetsiz misafirler yaşama gücümü çekmeye başladılar. Utanmaları gerekir

Şu anda seni anaokuluna götürmeyi inanılmaz güzel ve inanılmaz zor buluyorum. Çünkü daha problemsiz bir şekilde hareket edebilmeme ve hattâ senin arabanı itebilmeme rağmen biliyorum ki vücudum korkunç derecede hasta.

Merhametli hastalıklar bizi hemen yatağa bağlarlar. Korkunç bir hastalık ise sonunda seni devirip ebediyen yere vurana kadar uzun sürer. Belki doktor olduğumu biliyorsundur, annen sana mutlaka benim hakkımda bir şeyler anlatmıştır, buna eminim. Şimdi kendime hasta raporu aldım ve ne dediğimi iyi biliyorum. Ben kandırılabilecek bir hasta değilim.

Demek ki hesabımızda iki zaman var veya bu en son bu-

luşmamızda. Bazen öyle bir duyguya kapılıyorum ki sanki her birimiz sisli bir dağın zirvesinde duruyoruz ve bu mesafeden birbirimizi bulmaya çalışıyoruz. Aramızda, senin hayat yolunda arkana aldığın ve benim seni oradayken hiç göremediğim büyülü bir vadi var. Buna rağmen ben senin anaokulunda olduğun bu öğle öncesi saatlerde, şimdiki zamana konsantre olmak zorundayım –ve senin herhangi bir zaman bunları okuyacağın ve sadece sana ait olan o ana.

Şunu bilmelisin ki geride kalan oğluma bunları yazmak tüm bedenimi ateş gibi yakıyor ve yazdıklarımı okumak sana biraz acı verecek. Ama sen şimdi küçük bir adamsın. Ben bu satırları kâğıda dökebildiğime göre sen de onları okumaya dayanabilirsin.

Gördüğün gibi ben her şeyi terk etmek zorunda olduğum gerçeğiyle yüzleşebiliyorum, Güneş'i, Ay'ı ve var olan her şeyi, ama her şeyden önce anneni ve seni. İşte gerçek bu ve bu acı veriyor.

Sana zor bir soru sormak istiyorum Georg, bu yüzden bunları yazıyorum. Ama sana bu soruyu sormadan önce söz verdiğim o heyecan verici hikâyeyi anlatmak zorundayım.

Doğumundan beri sana Portakal Kız'ı anlatacağım için seviniyorum. Bugün –bunu yazarken– sen bu hikâyeyi anlamak için daha çok küçüksün. Bu yüzden bu sana benim küçük mirasım olmalı. Bir yerlerde durmalı ve senin hayatındaki bir günü beklemeli.

Artık o gün geldi işte.

Bu kadarını okuduğumda ara vermek zorunda kaldım. Babamı hatırlamayı defalarca denemiştim ve şimdi tekrar deniyordum. Bunu benden rica etmişti. Ama bütün anılarımın

videolara ve fotoğraf albümlerine bağlı olduğu hissine kapılıyordum.

Eskiden büyük bir tahta trenim olduğunu hatırlayabiliyordum, ama bu babamın hatıralarını netleştirmiyordu. Üç tekerlekli yeşil bisikletim hâlâ garajda duruyordu, onu da eskiden beri hatırlayabiliyordum, buna oldukça emindim. Ve kırmızı bebek arabası her zaman arkada, alet deposundaydı. Ama gölün çevresindeki gezintileri hatırlayamıyordum. Babamla Tryvann Kulesi'ne gittiğimi de hatırlamıyordum. Tryvann Kulesi'ne defalarca gittim, ama annem ve Jørgen ile. Bir kere sadece Jørgen ile gitmiştik oraya, annem Miriam'ın doğumundan sonra hastanede yatarken.

Fjellstølen'deki dağ eviyle ilgili tabii ki bir sürü anım vardı. Ama bu anılarımda babamın bir rolü yoktu. Onlarda sadece annem, Jørgen ve küçük Miriam vardı. Orada, yukarıda eski bir kulübe defterimiz var ve ben defalarca babamın ölümünden önce yazdıklarını okudum. Fotoğraflardan ve videolardan dolayı kapıldığım his gibi burada da onun bahsettiği şeyleri gerçekten hatırlayabiliyor muyum, yoksa bunu yazılardan mı hatırlıyorum bundan emin değilim. "Paskalyadan önceki cumartesi akşamı Georg ve ben inanılmaz yüksek bir kar evi yaptık ve içine mumlar koyduk..." Bu hikâyeleri tabii okumuştum ve bazılarını ezbere biliyordum. Ama hiçbir zaman bunlar olurken gerçekten orada olduğumu hatırlayamadım. Babam ve ben o bir sürü mumlu, inanılmaz yüksek evi yaptığımızda daha iki buçuk yaşındaymışım. Bunun bir fotoğrafı da var, ama o kadar karanlık ki sadece mumlar gözüküyor.

Babamın şu anda okuduğum bu uzun mektubunda bana sorduğu bir şey daha vardı:

Ve söylesene, Hubble Teleskopu nasıl? Biliyor musun? Astronomlar evrenin yapısı hakkında daha fazla şey biliyorlar mı artık?

Bunu okuduğumda sırtımdan aşağıya buz gibi bir şey indi, çünkü daha yeni bu uzay teleskopu, İngilizceye göre Hubble Uzay Teleskopu hakkında uzun bir ev ödevi yazmıştım. Sınıftakiler İngiliz futbolu, Spice Girls veya Roald Dahl hakkında yazmışlardı. Ama ben kütüphaneye gittim ve Hubble Teleskopu'yla ilgili her şeyi aldım ve ödevimi bu konuda yazdım. Ev ödevimi daha bir iki hafta önce verdim, öğretmenim defterime, "Bu zor konuya böylesine yetişkince, iyi düşünülmüş ve bilgi dolu yaklaşımımdan" çok etkilendiğini yazmıştı. Bu cümleyi okuduğumda belki de daha önce hiç duymadığım kadar gurur duymuştum. Öğretmenimin yorumunun başlığı şöyleydi: "Bir a-matör astronoma çiçekler!" Hattâ güzel bir çiçek demeti de çizmişti.

Babam ileriyi görebilen biri miydi? Veya ev ödevimi verdikten bir iki hafta sonra bana Hubble Teleskopu'nu sorması basit bir rastlantı mıydı?

Veya mektup mu gerçek değildi? Yoksa babam hâlâ yaşıyor muydu? Yine sırtımdan buz gibi bir şeyler indi.

Yatağımın üstüne oturmuş düşünüyordum. Hubble Teleskopu, 25 Nisan 1990'da uzay gemisi Discovery tarafından dünya çevresindeki yörüngesine bırakılmıştı. Bu, tam babamın hasta olduğu zamana rastlıyor, 1990 Paskalyasından hemen sonra. Bunu hep biliyordum. Sadece bu eş zamanlılık hakkında hiç düşünmemiştim. Hattâ belki de babam, Discovery'nin Hubble Teleskopu'yla Cape Canaveral Uzay Üssü'nden hareket ettiği gün hastalığını öğrenmişti, belki de tam aynı saatte veya aynı dakikada.

O zaman bu uzay teleskopunun kaderinin onu böylesine ilgilendirmesini anlayabiliyordum. Çok geçmeden teleskopun ana aynasının hatalı olduğu saptandı. Babam, Aralık 1993'ün sonunda uzay aracı Endeavour'daki astronotların bu hatayı tamir ettiklerini bilemezdi, çünkü o zaman, öleli neredeyse tam üç yıl olmuştu. Tabii Şubat 1997'de Hubble Teleskopu'na eklenen muhteşem ek araçları da bilmiyordu.

Babam, Hubble Teleskopu'nun bugüne kadar evrenden elde edilen resimlerden en iyilerini ve en netlerini sağladığını öğrenemeden ölmüştü. Ben bunların birçoğunu internette bulmuş ve ödevime eklemiştim. Ayrıca en sevdiğim resimlerden birkaçını odama astım, örneğin bizim güneş sistemimizden 8000 ışık yılından daha uzak olan dev yıldız Eta Carina'nın çarpıcı resmini. Eta Carina, Samanyolu'ndaki en yoğun yıldızlardan bir tanesi ve yakında bir Süpernova gibi patlayıp ya bir nötron yıldızına ya da bir kara deliğe dönüşecek. Sevdiğim resimlerden bir diğeri Kartal Bulutsusundaki (M 16 da deniyor) dev gaz ve toz sütunları. Burada yeni yıldızlar doğuyor!

Evren hakkında 1990'a göre bugün çok daha fazla şey biliyoruz ve bunların çoğunu da Hubble Teleskopu'na borçluyuz. Samanyolu'ndan milyonlarca ışık yılı uzaklıktaki galaksilerin ve yıldız tozlarının resimlerini çekti. Ayrıca evrenin geçmişinden inanılmaz resimler gönderdi. Evrenin geçmişinden resimler çekilebilmesi belki kulağa sihirli bir şeymiş gibi geliyor ancak evrene bakmak, zamanda geçmişe bakmakla aynı şeydir. Çünkü ışık saniyede 300.000 kilometrelik bir hızla hareket ediyor, ancak buna rağmen uzak galaksilerin ışıklarının bize ulaşması için milyarlarca yıl gerekebiliyor, çünkü evren tahmin edilemeyecek kadar büyük. Hubble Teleskopu on iki milyar ışık yılı uzaklıktaki galaksi-

lerin resimlerini çekti, evrenin tarihinde on iki milyar ışık yılı geriye baktı, demektir bu. Bu oldukça çılgın bir düşünce, çünkü o zamanlar evren daha bir milyar yıllık bile değildi. Hubble Teleskopu neredeyse yer ve zamanın oluştuğu ilk patlamaya kadar geriye bakmayı sağlıyor Bu konuda çok şey biliyorum, bu yüzden yazıyorum şimdi bunları. Yalnız bütün bildiklerimi yazmam olanaksız. Ev ödevim 47 sayfaydı!

Babamın mektubunda uzay teleskopundan bahsetmesini oldukça ürkütücü bulmuştum. Uzay araştırmaları her zaman ilgimi çekmişti, belki de insanın bakışlarını bu gezegende olanlardan kurtarıp yukarıya kaldırma yeteneği az çok irsidir. Ama ben ödevimi Apollo programı ve Ay'daki ilk insanlar üzerine de yazabilirdim. Galaksiler ve kara delikler üzerine de yazabilirdim, çünkü galaksiler ve kara delikler hakkında da çok şey biliyorum, kara delikli galaksileri söylemiyorum bile. Yine dokuz gezegenli güneş sistemi ve Jüpiter ile Mars arasındaki asteroid kemeri üzerine de yazabilirdim. Veya Hawaii'deki dev teleskoplar üzerine. Ama ben özellikle Hubble Teleskopu'na karar verdim. Babam bunu nasıl tahmin edebilmişti?

Birleşmiş Milletler'in genel sekreterinden bahsetmesini daha kolay anlayabiliyordum: Ben 24 Ekim'de doğdum, Birleşmiş Milletler gününde yani. Neyse, genel sekreterin ismi Kofi Annan. Ve Norveç'in başbakanı Kjell Magne Bondevik, daha yeni Jens Stoltenberg'in yerine geldi.

Ben bütün bunları düşünürken annem kapıyı çaldı, her şeyin yolunda olup olmadığını öğrenmek istiyordu. "Rahatsız etme" dedim sadece. Daha sadece dört sayfa okumuştum.

Şöyle düşünüyordum. Anlat babacığım, anlat. "Portakal Kız"ı anlat. Ben burada oturuyorum. Çünkü artık o gün geldi. Şimdi okuma zamanı.

Portakal Kız'ın hikâyesi, ben bir öğleden sonra devlet tiyatrosunun önünde tramvay beklerken başlar. Yetmişli yılların sonuna doğruydu ve sonbahar bitmek üzereydi.

Yeni başladığım tıp öğrenimimi düşündüğümü hâlâ hatırlıyorum. Günün birinde gerçek bir doktor olacağımı ve kaderlerini benim ellerime bırakan gerçek hastalara bakacağımı düşünmek garip bir hayaldi benim için. Dev bir yazı masasının arkasında beyaz önlükle oturacaktım ve şöyle söyleyecektim: "Bir kan tahlili daha yapacağız, Bayan Johnsen" veya "Bu şikâyetleriniz çoktan beri mi var?"

Sonunda nihayet tramvay geldi, onu daha uzaktayken gördüm, önce parlamentonun önünden süzüldü, sonra Storting Caddesi'nden geçti. O gün nereye gitmek istediğimi kesinlikle hatırlayamıyorum, bu da beni o zamandan beri bir şekilde rahatsız edip duruyor. Sonuç olarak kısa bir süre sonra son durağı Frogner olan ve tıklım tıklım dolu, parlak mavi bir tramvaya bindim.

Her şeyden önce komik bir kız dikkatimi çekti, tombul portakallarla tıka basa dolu dev bir kesekâğıdı ile ortada duruyordu. Eski turuncu bir anorak giymişti ve kuvvetli bir şekilde göğsüne bastırdığı kesekâğıdının çok büyük ve çok ağır olduğunu, her an yere düşebileceğini düşündüğümü halen hatırlıyorum. Ama ben portakallara değil genç kızın kendisine dikkat ediyordum. Hemen anlamıştım, onda çok özel bir şey vardı, sebebini anlayamadığım büyülü ve büyüleyici bir şey.

Ayrıca onun da bana baktığını fark ettim, durakta tramvaya binen o kadar insan arasından beni seçmişti, neredeyse bir saniye içinde aramızda gizli bir bağ kurmuştuk. Daha tramvaya yeni binmiştim ki bir bakışıyla yakaladı beni, belki önce başka bir tarafa bakmışımdır, bu mümkün, çünkü o zamanlar korkunç derecede utangaçtım. Buna rağmen, bu kısa tramvay

yolculuğunda açık ve seçik bir şekilde bu kızı hiçbir zaman unutamayacağımı düşündüğümü hâlâ hatırlıyorum. Kim olduğunu bilmiyordum, ismini bilmiyordum, ama ilk andan itibaren üzerimde neredeyse esrarengiz bir güce sahip olmuştu.

Benden yarım baş kadar daha kısaydı, koyu renkli uzun saçları, kahverengi gözleri vardı, aşağı yukarı on dokuz yaşlarında olduğunu düşündüm, benim gibi yani. Gözlerini kaldırıp bana baktığında ve en ufak bir baş hareketi bile yapmadan bana selam verdiğinde, alaycı bir edayla güldü, neredeyse eski tanıdıkmışız gibi veya –şimdi bunu tamamen açık söylüyorum– sanki çok uzun zaman önce tüm bir yaşamı beraberce yaşamışız gibi, o ve ben. Kahverengi gözlerinde bu yönde bir şeyler okuduğum hissine kapıldım.

Gülümsemesi yanaklarında iki gamze oluşturmuştu, bununla ilgili değil ama bana bir sincabı hatırlattığını hâlâ anımsıyorum, en azından bir sincap kadar zarifti. Eğer arkamızda birlikte yaşanmış bir hayat varsa belki de bir ağaçta iki sincaptık, diye düşündüm ve esrarengiz Portakal Kız'la bir sincap yaşamı beni hiç de rahatsız etmedi.

Ama niçin öyle kurnazca ve meydan okurcasına gülümsüyordu? Ve gerçekten bana mı gülümsüyordu? Veya birden aklına gelen ve benimle hiçbir ilgisi olmayan komik bir şeye mi gülümsüyordu? Veya *benim bir şeyime* mi gülümsüyordu? Bu da düşünmem gereken bir olasılıktı. Fakat sanırım öyle komik bir görünümüm yoktu, oldukça normal görünüyordum ve ben değil kesinlikle o, karnının önündeki o portakal dolu dev kesekâğıdıyla tartışmasız komik duruyordu. Belki de bu yüzden gülümsüyordu, kendi durumuna yani. Belki de kendisiyle alay edebilme yeteneği vardı. Bu, bütün insanların sahip olmadığı bir özelliktir

Tekrar gözlerine bakmaya cesaret edemiyordum. Sadece

portakalla dolu kesekâğıdına dikmiştim bakışlarımı. Şimdi yere düşecek diye düşünüyordum Düşmesin. Ama düşüyor işte.

Kesekâğıdında kesin beş kilo portakal vardı, hattâ belki de sekiz veya on.

Tramvay, Drammen Sokağı'ndan yukarı çıkıyor. Gözünde canlandırmaya çalış. Sarsılıyor ve yorgun argın gidiyor, Amerikan Konsolosluğu'nda duruyor, Solli Meydanı'nda duruyor ve şimdi tam Frogner Sokağı'na dönmek isterken baştan beri korktuğum şey oluyor. Tramvay tehlikeli bir şekilde kıvrılıyor, en azından bana öyle geliyor, Portakal Kız biraz sallanıyor ve saniyeden daha kısa bir sürede portakal dolu dev kesekâğıdını kazadan kurtarması gerekenin ben olmam gerektiğini fark ediyorum. Şimdi... hayır, şimdi!

Ve ben burada vahim bir yanlış değerlendirmeyle, kader diyebileceğim bir manevra yapıyorum. Dinle: Enerjik bir şekilde her iki kolumu da uzatıyorum ve anında bir kolumu kesekâğıdının altında, diğerini genç kızın beline sıkı sıkı sarılmış olarak buluyorum. Sonra ne oluyor sence? Turuncu anoraklı kız portakal dolu kesekâğıdını düşürüyor tabii ki veya belki de ben onun kesekâğıdına sarılmasını önlüyorum, neredeyse onu kıskanıyormuşum da ortadan kalkmasını istiyormuşum gibi ve acı son şöyle oluyor, otuz veya kırk portakal, oturan yolcuların kucaklarına ve tramvayın içine doğru yuvarlanıyor. Hayatımda daha önce de bazı utanç verici durumlarda kaldım, buradaki zirveydi, hayatım boyunca yaşadığım en utanç verici andı.

Şimdilik portakallar için anlattıklarım yeter, bir iki saniye daha tramvayda yuvarlansınlar işte, sonuç olarak onlar bu tramvay hikâyesinde başrolü oynamıyorlar. Bu arada kız bana dönüyor, şimdi artık gülümsemiyor. Önce sadece üzgün, yüzüne koyu bir gölge düşüyor Kızın ne düşündüğünü tabii ki

bilmiyorum. Ama sanki her an ağlayabilir. Her bir portakalın onun için çok özel bir anlamı var sanki, evet Georg, hiçbir portakalın yeri doldurulamazdı. Bu uzun sürmüyor, çünkü hemen ardından kızgın bir şekilde gözlerini kaldırıp bana bakıyor ve bu şekilde biraz önce olanlardan açıkça beni sorumlu tuttuğunu anlatıyor. Benim hayatımı tamamen boşverelim, onun hayatının yarısını mahvetmiş gibi bir hisse kapılıyorum. Sanki kendi geleceğimi yok etmişim gibi geliyor bana.

Sen yanımda olabilir ve beni bu durumdan kurtarabilirdin, mutlaka komik ve rahatlatıcı bir şey söylemiş olurdun. Ama o zaman tutabileceğim küçük bir el yoktu, doğumuna kadar daha yıllar geçmeliydi. İyice utanmış bir şekilde yere eğiliyorum, dört ayak üzerinde kirli çizmeler ve ayakkabılar arasında portakalları toplamaya çalışıyorum ama çok azını kurtarabiliyorum. İçinde durdukları kesekâğıdı yırtılmış, çok geçmeden görüyorum, yani artık ondan medet umamayız.

Acı bir espri gibi anlamıştım ki kelimenin gerçek anlamıyla bu genç kıza kapılmıştım. İki yolcu neşeli bir şekilde gülmeye başlıyor, ama sadece keyfi yerinde olanlar, onun dışında gergin mimikler eksik değil, tramvay dolu ve kalabalık çekilmez durumda. Olayı görenler beni suçluyorlardı, oysa benim niyetim sadece yardım etmekti.

Bu uğursuz tramvay yolculuğundan aklımda kalan son resim şu: Orada duruyorum, kollarım portakal dolu, ikisini pantolon ceplerime sokmuşum ve tekrar turuncu anoraklı kızın önünde dururken gözlerimin içine bakıyor ve tiz bir sesle şöyle diyor: "Seni sersem!"

Bu açıkça bir suçlamaydı, ama sonra tekrar neşesi yerine geliyor ve yarı barışçı, yarı alaycı soruyor: "Ben de bir portakal alabilir miyim?"

"Özür dilerim", diyorum sadece. "Özür dilerim.

Şimdi tramvay tekrar Frogner'deki Mollhausen Pastanesi'nin önünde duruyor, kapılar açılıyor, şaşkınca benim gözümde neredeyse doğaüstü olan Portakal Kız'a selam veriyorum ve hemen bunun ardından tıka basa dolu kollarımdan bir portakal kapıyor ve masaldaki peri gibi sokakta kayboluyor.

Tramvay tekrar sarsılıyor ve Frogner Sokağı'ndan yukarı çıkmaya devam ediyor.

"Ben de bir portakal alabilir miyim?" Georg! Onlar zaten onun portakallarıydı, elimi kolumu dolduran, iki tanesi de cebimdeydi, geri kalan yerde yuvarlanıyordu.

Birdenbire ben tıka basa portakal yüklenmiş biri oldum ve onlar benim bile değildi. Adi bir portakal hırsızı gibi hissettim kendimi, bazı yolcular da konuyla ilgili hiç de komik olmayan yorumlar yaptılar ve ne düşündüğümü hatırlamıyorum, sadece bir sonraki durakta attım kendimi tramvaydan, Frogner Meydanı'nda.

Inerken aklımda tek bir düşünce vardı: Bu portakallardan kurtulmalıydım. Yere düşürmemek için bir ip cambazı gibi dengemi korumaya çalışıyordum, buna rağmen bir tanesi kaldırıma düştü ve ben tabii ki eğilip onu kaldırma riskine giremedim.

Az sonra bebek arabalı bir kadın gördüm, eski bir balıkçı dükkânının önünden geçiyordu, sen de bilirsin herhalde, Frogner Meydanı'ndaki (Halen bu dükkân var mı bilemem tabii ben). Bebek arabası olan kadına oldukça yavaş yaklaşıyorum ve önünden geçerken bir fırsatını yakalayıp bütün portakalları pembe bebek örtüsünün üzerine boşaltıyorum, ceplerimdeki iki tanesi dahil, tüm bunlar bir iki saniye içinde oldu.

Bu kadının yüzünü görmeliydin Georg! Bir şey söylemek zorunda hissettim kendimi, bu yüzden, bebeği için bu küçük

hediyeyi kabul etmesini rica ettim, şimdi bu geç sonbahar döneminde tüm çocukların yeterli C vitamini almalarının çok önemli olduğunu söyledim ve sonuç olarak tıp okuduğum için bunu çok iyi bildiğimi ekledim.

Şüphesiz benim utanmazın biri olduğumu düşündü, belki de sarhoşun biri ve tıp okuduğuma kesinlikle inanmadı, ama ben Frogner Sokağı'nda dörtnala koşuyordum bile, bu yüzden ne düşündüğü umurumda olmayabilirdi. Ve kafamda sadece tek bir düşünceye yer vardı: Portakal Kız'ı tekrar bulmalıydım. Mümkün olduğu kadar çabuk izini bulmalı ve durumu düzeltmeliydim.

Şehrin bu bölümünü ne kadar tanıyorsun bilmiyorum, neyse kısa süre sonra nefes nefese Frogner, Fredrik Stang Caddesi, Elisenberg Sokağı ve Lovenskiold Caddesi'nin çakıştığı köşeye ulaştım, tam esrarengiz kızın elindeki tek bir zavallı portakalla tramvaydan indiği yere. Aynı şekilde Place de l'Etoile' de de duruyor olabilirdim, her neyse seçebileceğim çok sayıda sokak vardı ve Portakal Kız hiçbir iz bırakmadan kaybolmuştu.

O öğleden sonra Frogner'de saatlerce oraya buraya koştum, yukarıda Briskeby'deki itfaiyeden eski Kızılhaç kliniğine kadar ve her seferinde turuncu renkli anorağa benzer bir şey gördüğümde kalbim göğsümden fırlayacak gibi oluyordu, ama benim aradığımı sanki yer yutmuştu.

Bir iki saat sonra, bunca zorluk çıkardığım genç bayanın belki de gayet rahat Elisenberg Sokağı'ndaki bir pencerenin arkasında oturup gizli gizli genç bir öğrencinin ümitsizce oraya buraya koşuşunu seyredebileceğini düşündüm, bir macera filmindeki şaşkın kahraman gibi. Aradığı prensesi bir türlü bulamıyordu. İstek ve irade konusunda eksiği yoktu ama izini bulamıyordu işte. Film bir yerde takılıp kalmışa benziyordu.

Bir kere bir çöp sepetinde bir parça taze portakal kabuğu buldum. Alıp kokladım, ama eğer bu gerçekten benim Portakal Kızıma aitse, o zaman gerçekten onun en son izi demekti.

Geri kalan tüm akşam boyunca turuncu anoraklı kızı düşündüm. Hayatımı Oslo'da geçirmiştim, ama onu hiç görmemiştim, buna emindim. Daha büyük bir enerjiyle yeniden başlayacak ve onu tekrar görmek için her şeyi deneyecektim. Sihirli bir kelime gibi, benimle dünyanın geri kalanı arasına girmişti bile.

Tekrar tekrar o bir sürü portakalı düşündüm. Onlarla ne yapmak istiyordu? Onları sırayla soyup sonra yemek mi istiyordu, dilim dilim, örneğin kahvaltıda veya öğle yemeğinde? Bu düşünce beni korkunç derecede heyecanlandırdı. Belki hastaydı ve özel bir diyet yapmak zorundaydı, bunu da düşündüm ve bu da sinirlerimi bozdu.

Ama hâlâ başka olasılıklar da vardı. Belki yüzden fazla kişinin katıldığı bir şenlik için portakallı puding pişirmek istiyordu. Bunu düşününce kıskanmaya başladım, neden ben bu şenliğe davet edilmemiştim? Ayrıca şundan emindim ki bu şenlikte cinsiyet dağılımı tamamen dengesiz olacaktı. Doksandan fazla genç adam davet edilmişti, ama sadece sekiz kız vardı. Sebebini bildiğime inanıyordum. Portakallı puding, işletme bölümünün büyük sömestr şenliğinde servis edilecekti ve bu bölümde sadece çok az kız öğrenci vardı.

Bu düşünceyi aklımdan çıkarmaya çalıştım, dayanılmazdı, aynı zamanda işletme bölümünde halen kız-erkek sayısının eşit olmayışını da bir rezalet olarak görüyordum. Tabii ki hayal gücüme tam güvenemezdim. Belki de Portakal Kız litrelerce portakal suyu sıkmak istiyordu, sadece daracık öğrenci odasında buzdolabında saklamak için veya süpermarkette sa-

tılan Kaliforniya'da üretilmiş ucuz meyve suyu konsantrelerinden nefret ettiği için ya da onlara karşı alerjik olduğu için.

Ama aslında her iki olasılığı da akla yakın bulmuyordum, ne meyve suyunu ne de pudingi. Kısa bir süre sonra daha tatmin edici bir fikir geldi aklıma: Portakal Kız, Roald Amundsen'in meşhur kutup yürüyüşlerinde kullandığı cinsten eski bir anorak giyiyordu. Ben her zaman verileri iyi yorumlayabilirdim, tıpta buna tanı koyma denir ve kimse Oslo'nun sokaklarında herhangi bir anlamı olmadan eski bir anorakla dolaşmaz, dahası beraberinde sulu portakallarla dolu dev kesekâğıtları taşımak hiç alışılmış bir şey değildir.

Eğer Portakal Kız kayakla Grönland'ı veya en azından Hardanger platosunu geçmek istiyorsa, o zaman tabii ki sekiz veya on kilo portakalı köpeklerin çektiği kızağa koymak aptalca olmaz diye düşünüyordum, çünkü aksi takdirde insan buz çölünde iskorbütten ölebilir.

Yine hayal gücümün beni sürüklemesine izin vermiştim, çünkü "anorak" zaten Eskimoca bir kelime değil miydi? Kesinlikle bu kız seyahat hedefi olarak Grönland'ı seçmişti. Ama şimdi bu Grönland gezisi ne olacaktı? Bu esrarengiz kızın tekrar bir portakal stoğu satın alabileceği kesin değildi, sonuç olarak ilk aldıkları yere düşünce neredeyse gözyaşlarına boğulacaktı –çok fakir olduğu benim için kesindi artık.

Ama başka olasılıklar da vardı. Aklımı başıma almak ve bu konuda düşünmek zorundaydım. Belki Portakal Kız büyük bir ailede yaşıyordu. Evet, neden olmasın, kim örneğin hemşire yardımcısı olarak çalıştığını ve Kızılhaç kliniğinin karşısında küçük bir odada kaldığını söyledi ki? Belki o da çok büyük ve portakal seven bir ailenin çocuğuydu. Bu aileyi ziyaret etmek isterdim Georg, onları gözümün önüne getirebiliyordum, Frogner'deki yüksek, havadar odaları ve gül motifli kartonpi-

yerli tavanlarıyla iyi evlerden birinde, büyük bir yemek masasında. Anne, baba ve yedi çocuk, dört kız, iki erkek kardeş, bir de Portakal Kız'ın kendisi, kardeşler arasında en büyüğü, sevgi dolu, fedakâr abla. Bu yeteneklerine önümüzdeki zamanda da ihtiyacı olacaktı, çünkü küçük kardeşlerinden bir tanesi okula beslenme için bir portakal götürene kadar günler geçecekti.

Veya bu düşünceyle birlikte sırtımdan buz gibi bir şey indi –belki de küçücük bir ailenin annesiydi, sadece kendisinden, işletme öğrenimini yeni bitirmiş olan yapılı, yakışıklı bir heriften ve dört veya beş aylık minik bir kız çocuğundan oluşan küçük bir aile. Herhangi bir sebepten kafama koymuştum, kız çocuğun ismi kesin Ranveig'di.

Bu olasılığı da göze almalıydım, bundan kaçış yoktu. Pembe örtünün altındaki küçük çocuğu Frogner'deki balıkçı dükkânının önünden geçirenin de gerçek annesi olduğu hiçbir şekilde kesin değildi. O, Portakal Kız tarafından tutulmuş bir bakıcı da olabilirdi. Ne korkunç bir düşünce! Diğer taraftan en azından birkaç portakal sincap bakışlı genç bayana geri dönmüş olurdu. Dünya birdenbire küçücük olmuştu ve sanki her şeyin kendine göre bir anlamı vardı.

Bugüne kadar her zaman kolaylıkla ikiyle ikiyi toplayabilmiştim, verileri yorumlayabilmiştim veya biz doktorların "tanı koymak" dediği şeyi yapabilmiştim. Belki şunu da ekleyebilirim, hasta olduğumu anlayınca kendi tanımı da kendim koydum. Bu yüzden biraz gurur duyuyorum. Sadece bir meslektaşıma gittim ve hastalığımı söyledim. Sonra o, tedavimi üstlendi. Ve sonra...

Evet Georg, burada yazmaya kısa bir ara vermek *zorunda* kaldım.

Bu kadar sene önce bir öğleden sonra olanları böylesine neşe

içinde anlatmamı belki de garip buluyorsundur. Ama anılarımda eğlenceli bir bölüm olarak yer alıyor, neredeyse sessiz bir film gibi ve senin de bunu böyle yaşamanı istedim. Bu kendimi çok neşeli hissettiğim anlamına gelmiyor, şimdi bunları yazarken demek istiyorum. Gerçek şu ki, doğru söylemem gerekirse sadece çaresizim veya daha doğrusu teselli edilemez durumdayım. Bunu saklamak istemiyorum, ama sen bu yüzden kafanı yorma. Beni hiçbir zaman ağlarken görmeyeceksin, buna kesin karar verdim ve ben kendime hâkim olabilirim.

Annen yakında işten gelecek ve sen ve ben evde yalnızız. Ama böyle, yerde otururken ve boya kalemlerinle resim çizerken beni teselli edemezsin. Veya belki de edebilirsin. Uzun seneler sonra herhangi bir zaman, bir zamanlar babanın senin için yazdığı bu mektubu okursan, belki bu adam için teselli edici bir düşüncen olur. Bunun hayali şimdi bile içimi ısıtıyor.

Zaman, Georg. Zaman nedir?

Süpernova 1987 A'nın resmine bakıyordum. Bu resim hemen hemen babamın hastalığını fark ettiği zamanda Hubble Teleskopu ile çekilmişti. Tabii ki üzülüyordum. Ama onun beni acısıyla böyle yüklemesinin doğru olup olmadığı konusunda kararsızdım. Babam için bir şey yapamazdım ki. O şimdikinden farklı bir zamanda yaşıyordu ve ben kendi hayatımı yaşamak zorundaydım. Eğer bütün insanlar ölmüş babalarından ve diğer atalarından bir sürü mektup alacak olsalardı, sonunda kendi hayatlarımızı kontrol edemez olurduk.

Gözlerimin dolduğunu fark ettim. Bunlar tatlı gözyaşları değildi, eğer böyle bir şey varsa, bunlar acı ve katı gözyaşlarıydı, aşağı dökülmüyorlardı, gözlerimin ucunda asılı kalıp yanıyorlardı.

Annemle benim, mezarlıkta, babamın mezarının başın-

da ne kadar çok acı çektiğimizi hatırlamak zorunda kaldım. Bu son bölümleri okuduktan sonra artık bunu yapmama kararı aldım. Koşullar ne olursa olsun artık mezarlığa yalnız gitmek istemiyordum. Hiç ama hiçbir zaman.

Babasız büyümek o kadar da korkunç zor değil. Gerçekten ürkütücü olan ölmüş olan babanın birdenbire mezardan seninle konuşması. Oğlunu rahat bırakması en iyisi olurdu herhalde... Kendi de bir hayalet gibi ortaya çıktığını ima etmişti zaten.

Ellerimin ter içinde kaldığını fark ettim. Ama tabii ki babamın mektubunun tamamını okumak istiyordum. Geleceğe bir mektup göndermiş olması belki iyi olmuştu, belki de değil. Bu konuda bir fikir oluşturmam için henüz çok erkendi.

Garip bir adammış, diye düşündüm, en azından on dokuz yaşındayken, yetmişli yılların sonlarına doğru bir sonbaharda, çünkü Frogner tramvayında ellerinde büyük bir portakal dolu kesekâğıdı ile duran bir kadın için çok fazla tantana yapıyordu. Erkeklerle kadınların bakışmaları öyle nadir bir olay değil ki, Adem'le Havva'dan beri bunu yaparlar.

Neden basitçe ona âşık olduğunu yazmamıştı? Portakalların üzerine atladığında bu genç hanım bunu kesinlikle çoktan anlamıştı. Sonuç olarak bir koluyla da ona sarılmıştı. Belki de gizlice onunla güzel bir portakal valsi yapabilmeyi istemişti.

Çocuklar âşık olurlarsa kavga ederler veya birbirlerinin saçlarını çekerler Bazıları da birbirlerine kartopu atarlar. Ama on dokuz yaşındakilerin daha mantıklı olacaklarını düşünmüştüm şimdiye kadar.

Ama daha sadece hikâyenin başını okumuştum. Belki de gerçekten bu Portakal Kız'la ilgili bir sır vardı. Olmasaydı babam onun hakkında herhalde bu kadar çok şey yaz-

mazdı. Hastaydı, belki de ölmek zorunda olduğunu biliyordu. Bu yüzden yazdıklarının onun için çok önemli olması gerekirdi ve belki de benim için de önemliydi.

Kolamın geri kalanını içtim ve okumaya devam ettim.

Portakal Kız'ı herhangi bir zaman tekrar görebilecek miydim? Belki hayır, belki bambaşka bir şehirde yaşıyordu, belki sadece kısa bir ziyaret için Oslo'ya gelmişti.

Şehirde dolaşırken Frogner hattından bir tramvay görürsem, Portakal Kız yolcuların arasında mı diye bütün camlara bakmayı alışkanlık haline getirmiştim. Bunu sürekli yapıyordum, ama onu hiç göremiyordum. Akşam gezmelerim beni hep Frogner'e götürüyordu artık ve her seferinde, sokakta sarı veya turuncu renkli bir şey gördüğümde, şimdi, şimdi onu tekrar göreceğim diye düşünüyordum. Ama beklentilerim ne kadar büyükse hayal kırıklıklarım da her seferinde o kadar büyük oluyordu.

Günler ve haftalar geçti ve bir pazartesi öğleden evvel Karl Johan'da bir cafe'ye uğradım, burası benim ve birkaç öğrenci arkadaşımın sürekli gittiğimiz bir yerdi. Tam kapıyı açmış ve içeriye girmiştim ki durdum ve yarım adım geriye kaçtım. Çünkü Portakal Kız orada oturuyordu! Daha önce hiç buraya gelmemişti, en azından benimle aynı zamanda, oysa şimdi bir fincan çayla cafe'de oturuyor ve renkli resimli bir kitabı karıştırıyordu. Sanki görünmeyen bir el onu oraya oturtmuştu ve onunla buluşmaya gelmemi bekliyordu. Aynı eski anorağı giymişti ve şimdi dinle Georg, belki inanmayacaksın ama, küçük masayla onun arasına, tombul portakallarla tıka basa doldurulmuş dev bir kesekâğıdı sıkıştırılmıştı.

Ürktüm. Portakal Kız'ı tekrar görmek, aynı turuncu renkli anorakla, kucağında tamamen aynı portakal dolu kesekâğı-

dıyla, bir serap kadar gerçek dışı geliyordu bana. Bundan sonra portakallar çözmem gereken bilmecenin çekirdek noktası haline geldiler. Bunlar nasıl portakallardı? Bana göre bu altın renkli portakal güneşleri o kadar kuvvetli parlıyorlardı ki neredeyse gözlerimi ovuşturmak istiyordum. Bir şekilde bugüne kadar gördüğüm bütün portakallardan daha değişik bir altın sarısıydılar. Hatta ne kadar sulu olduklarını kabukları soyulmadan koklayabildiğimi sandım. Ne olursa olsun bunlar normal portakal değildi!

Yavaşça içeriye süzüldüm ve onun masasından iki üç metre uzakta bir yere oturdum. Bundan sonra yapacaklarıma karar vermeden önce sadece onu seyretmek ve açıklanamaz görüntünün tadını çıkarmak istiyordum.

Beni fark etmediğini düşünüyordum, fakat birdenbire gözlerini kitabından kaldırdı ve tam gözlerimin içine baktı. Beni suçüstü yakalamıştı, çünkü şimdi onu gözlediğimi biliyordu. Sıcacık gülümsedi ve bu gülümseme Georg, bütün dünyayı eritebilirdi, eğer bütün dünya onu görebilseydi, o zaman gezegendeki bütün savaşlar ve bütün düşmanlıklar bir tokatla son bulurlardı, en azından uzun bir ateşkes sağlanırdı.

Başka çarem yoktu artık, onunla tanışmak zorundaydım. Yavaşça cafe'de ilerledim ve masasındaki boş bir iskemleye oturdum. O bunu çok normal karşıladı, ama ben bir şekilde, beni tramvaydaki sakar adam olarak hatırladığına emin değildim.

Bir iki saniye sessizce birbirimize baktık. Hemen benimle konuşmak istemiyor gibi görünüyordu. Uzun uzun gözlerime baktı, kesin tam bir dakika süreyle ve artık ben de bakışlarımı kaçırmıyordum. Gözbebeklerinin titrediği dikkatimi çekti. Gözleri sorar gibiydi: Beni hatırlıyor musun? Veya: Beni hatırlamıyor musun?

Artık bir şey söylenmek zorundaydı, ancak o kadar şaşkın-

dım ki sadece oturdum ve bizim nasıl iki hareketli sincap olarak küçük bir ormanda tek başımıza yaşadığımızı düşünmeye başladım. Benden saklanmayı o kadar seviyordu ki onu aramak için sürekli olarak ağaçların gövdelerinde bir yukarı bir aşağı koşturmak zorunda kalıyordum ve onu bulunca da oturduğu daldan başka bir ağaca zıplıyordu. Bu şekilde hep onun peşinde dans ediyordum, ta ki bir gün kendi saklanmam aklıma gelene kadar. Şimdi benim arkamdan zıplamak zorunda olan oydu, ben yukarda bir ağaçta veya aşağıda yosunların arasında bir ağaç kütüğünün arkasında oturuyor ve onun nasıl sabırsızca, hattâ belki de beni bir daha hiç bulamayacağı korkusuyla arandığını seyretmenin tadını çıkarabiliyordum

Birdenbire masal gibi bir şey oldu, çok eski zamanlarda o fındık ormanında değil, burada ve şimdi cafe'de, Karl Johan'ın ortasında.

Ben sol kolumu masaya koymuştum ve birdenbire o sağ elini benim elimin içine doğru uzattı. Kitabını portakalların üzerine koymuştu ve sol koluyla halen dev kesekâğıdını sıkı sıkı tutuyordu, onları alacağımdan veya yere dökeceğimden korkuyor gibiydi.

Artık o kadar korkunç bir şekilde utanmıyordum. Sadece ılık ve serin bir gücün onun parmaklarından benimkilere nasıl aktığını hissediyordum. Kesinlikle doğaüstü yetenekleri olduğunu düşünüyordum ve artık bunun bir şekilde portakallarla ilgisi olduğunu sanıyordum.

Bilmece, diye düşünüyordum, harika bir bilmece.

Artık sessiz oturamıyordum, biri bir şey söylemek zorunda diye düşündüm, belki de bu yanlıştı, belki Portakal Kız'ın temsil ettiği kurallara karşıydı bu. Hâlâ birbirimizin gözlerine bakıyorduk ve ben, "Sen bir sincapsın", dedim.

Bunu dediğimde zarifçe gülümsedi ve şefkatle elimi okşa-

dı. Sonra elimi bıraktı, asil bir tavırla kalktı, kolunda portakal dolu büyük kesekâğıdı ile dışarı sokağa çıktı. Gözlerinin yaşardığını gördüm.

Donup kalmıştım. Konuşamıyordum. Daha bir iki saniye önce Portakal Kız karşımda oturuyor ve elimi tutuyordu. Ve şimdi kaybolmuştu. Eğer o büyük portakal dolu kesekâğıdını tutmamış olsaydı belki el sallardı. Ama kesekâğıdını sıkı tutabilmek için her iki koluna da ihtiyacı vardı. Yani el sallaması mümkün değildi. Ve ağlıyordu.

Ama ben onun peşinden koşmadım Georg. Bu da kurallara karşı gelmek olacaktı. Ben sadece yenilmiştim, bitkindim, toktum. Harika, esrarengiz bir şey yaşamıştım, bununla daha aylarca beslenebilirdim. Ona mutlaka tekrar rastlayacağımı düşünüyordum. Bütün bunları güçlü ama açıklanamayan kuvvetler yönetiyorlardı.

O bir yabancıydı. O bizimkinden daha güzel bir masaldan geliyordu. Ama o bizim gerçeğimize ulaşmıştı, belki burada halletmesi gereken önemli bir şey olduğu için, belki bizi bir şeyden kurtarmak için, hani bazılarının "gri günlük yaşam" dedikleri şeyden. Bugüne kadar böyle misyonlardan haberim bile olmamıştı. Sadece bir yaşam ve bir gerçek olduğuna inanırdım. Ama iki tür insan vardı. Bir gruba Portakal Kız dahildi, diğerine biz.

Ama niye gözleri yaşarmıştı? Neden ağlamıştı?

Belki de o bir medyumdur, diye düşündüğümü hâlâ hatırlıyorum. Çünkü tamamen yabancı bir adama bakınca neden ağlasın ki? Ama belki günün birinde kötü kaderin kurbanı olacağımı "görmüştü"

Daha o zamanlar böyle düşüncelerimin olması garip bir durum. Her zaman hayallerime kolay kapılmışımdır. Ama buna rağmen mantıklı bir insandım ve hâlâ öyle sayılırım.

Hikâyenin bu noktasında kısa bir özetin gerekli olduğunu düşünüyorum. Bu çok sık olmayacak, söz veriyorum.

Genç bir adam ve genç bir kadının arasında tramvayda kaçamak bir bakışma olur. Çocuk değillerdir artık, ancak tam olarak yetişkin de sayılmazlar ve daha önce birbirlerine hiç rastlamamışlardır. Bir iki dakika sonra genç adam, genç kadının elindeki sulu portakallarla dolu dev kesekâğıdının düşeceğini zanneder. Müdahale eder, sonuç acıklıdır, portakallar gerçekten yere düşerler Genç kadın ona "Seni sersem!" der ve bir sonraki durakta iner, tek bir portakal rica eder ve genç adam şaşkın şaşkın başını sallar. Sonra birkaç hafta geçer ve bir cafe'de karşılaşırlar. Bu sefer de genç kadının dizlerinin üzerinde dev, patlayana kadar harika portakallarla dolu bir kesekâğıdı vardır. Genç adam masaya oturur ve tam bir dakika göz göze bakarlar Belki bir klişe gibi gelecek ama bu altmış saniye içinde gerçekten birbirlerinin gözlerinin içine bakarlar, neredeyse ruhlarının en derinine kadar, kadın erkeğin, erkekse kadının gözlerinin içine. Genç kadın elini onun elinin içine koyar ve genç adam ona bir sincap olduğunu söyler. Bunun üzerine zarif bir hareketle kalkar ve kollarında o büyük kesekâğıdı ile cafe'den çıkar. Genç adam kızın gözlerinin yaşardığını görür.

Aralarında şimdiye kadar dört konuşma geçmiştir:

Genç kadın: "Seni sersem!" Genç kadın: "Ben de bir portakal alabilir miyim?" Genç adam: "Özür dilerim, özür dilerim." Ve genç adam: "Sen bir sincapsın."

Gerisi bir sessiz film. Gerisi bir bilmece.

Sen bu bilmeceyi çözebilir misin Georg? Ben yapamadım, belki de kendim de olayın bir parçası olduğum için.

Şimdi gerçekten bu hikâyeden aklım karışmıştı. İki kere üst üste Portakal Kız kollarında portakal dolu dev bir kesekâğı-

dıyla kendini babama göstermişti. Bu esrarengizdi. Ve hiçbir şey söylemeden elini tutmuştu ve gözlerinin içine bakmıştı, sonra birdenbire kalkmış ve ağlayarak cafe'den çıkmıştı. Bu garip bir davranıştı ve dikkate değerdi!

Eğer babam sadece halüsinasyon görmediyse tabii!

Belki Portakal Kız bir çeşit "hayal"di. Birçok insan Loch Ness veya Seljordsvann canavarını gördüklerini iddia ediyorlar ve ben hepsinin yalan söylediklerinden emin değilim, bunlar da aynı şekilde hayal olabilir. Eğer babam birdenbire Portakal Kız'ın, köpeklerin çektiği dev bir kızakla Karl Johan'ın üzerinden uçtuğunu söyleseydi, bu hikâyenin babamın hayatının neredeyse aklını kaybettiği kısa bir dönemiyle ilgili olduğundan hiç şüphelenmeyecektim. Böyle bir şey en iyi ailelerde bile görülebilir ve buna yardımcı olacak ilaçlar var.

Portakal Kız bir serap mıydı, yoksa etten kemikten bir insan mıydı, her ne olursa olsun şu açıktı ki babamı inanılmaz derecede meşgul etmişti. Ancak sonunda onunla konuşma imkânını elde edince de, "Sen bir sincapsın" demişti, bunun fazlasıyla aptalca olduğunu düşünüyordum. Kendi de zaten bu aptal sözle ilgili olarak ne kadar şaşkın olduğunu açıklıyordu. Neden sanki böyle bir şey söylemişti ki? Ah hayır, babacığım, bu bilmeceyi ben çözemem.

Ben burada ukala birini oynamak istemiyorum. İnsanın "göz koyduğu" kıza bir şey söylemesi her zaman kolay değildir, bunu ilk itiraf eden memnuniyetle ben olabilirim.

Piyano çaldığımı söylemiştim. Ben süper bir piyanist değilim, ama Beethoven'in Ay Işığı Sonatı'nın ilk bölümünü hatasız çalabilirim. Eğer yalnızsam ve Ay Işığı Sonatı'nın ilk bölümünü çalıyorsam bazen Ay'da, büyük bir kuyruklu piyanonun önünde oturuyor hissine kapılıyorum, bu sırada Ay ve kuyruklu piyano ve ben dünyanın çevresindeki yörüngemizi

takip ediyoruz. Çaldığım notaların bütün güneş sisteminin her yerinde duyulduğunu hayal ediyorum, Plüton'da olmasa bile en azından Satürn'de.

Şimdi ikinci bölümü çalışmaya başladım (Allegretto). *Bana öyle çok kolay gelmiyor, ama piyano öğretmenim onu bana çalarken harika geliyor kulağa. O zaman hep bir alışveriş merkezinde merdivenlerden yukarı aşağı zıplayan küçük mekanik bebekleri düşünüyorum!*

Ay Işığı Sonatı'nın üçüncü bölümünü çalmayacağım, sadece zor olduğu için değil, onu duymak zorunda kalmayı korkunç buluyorum. İlk bölüm (Adagio sostenuto) *güzel ve belki biraz karanlık, buna karşılık sonuncusu* (Presto agitato) *doğrudan tehdit edici. Eğer bir uzay gemisiyle başka bir gezegene inmiş olsaydım ve orada zavallı bir yaratık Ay Işığı Sonatı'nın üçüncü bölümünü kuyruklu piyanoda çalsaydı, hemen tekrar oradan uzaklaşırdım. Ama bu yaratık ilk bölümü çalsaydı, belki birkaç gün kalırdım, en azından onunla konuşmaya cesaret ederdim ve indiğim bu müzikli gezegenin şartları hakkında daha ayrıntılı bilgi alırdım.*

Bir kere piyano öğretmenime Beethoven'in kesinlikle cenneti ve cehennemi aynı anda içinde barındırdığını söylemiştim. Bana şaşkın gözlerle baktı. Ve sonra benim olayı kavradığımı söyledi! Ve bana ilginç bir şey anlattı. Beethoven bu sonata "Ay Işığı Sonatı" ismini kendi vermemiş. O, "Do diyez minör Sonat, Opus 27, No. 2" *demiş, diğer ismiyle* "Sonata quasi una Fantasia", *anlamı şöyle: "Neredeyse bir fantezi olan sonat." Piyano öğretmenim, bu sonatı "Ay Işığı Sonatı" gibi bir isim için fazla dramatik buluyor. Söylediğine göre Macar besteci Franz Liszt ikinci bölümü, "İki uçurum arasındaki çiçek" olarak adlandırmış. Ben şahsen iki trajedi arasındaki komik kukla tiyatrosu derdim.*

İnsanın göz koyduğu bir kızla konuşmasının ne kadar zor olduğunu çok iyi düşünebildiğimi yazmıştım. Ve şimdi gerçek bir itiraf geliyor, çünkü bununla ilgili olarak ben de bazı tecrübeler yaşadım müzik okulunda.

Her pazartesi altıdan yediye kadar piyano dersim var. Aynı saatlerde bir kızın da keman dersi var, benden belki bir ya da iki yaş daha küçük ve itiraf etmek zorundayım, gerçekten ona göz koydum. Derslerimiz başlayana kadar beş on dakika ön odada beraber beklemek zorunda kaldığımız oluyor. Çok nadiren birbirimizle konuşuyoruz, ama birkaç hafta önce saatin kaç olduğunu bilip bilmediğimi sordu ve bir hafta sonra tekrar sordu. Ve ben de dışarıda bardaktan boşanırcasına yağmur yağdığını ve keman kutusunun ıslanmış olduğunu söyledim. Daha ileriye gidemedik, bunu itiraf etmek zorundayım. Ve o benimle doğru dürüst konuşmaya başlamadığı için ben de cesaret edemiyorum. Belki benim bir bit gibi göründüğümü düşünüyordur. Ama benden hoşlanması ve sadece benim gibi çekingen olması da mümkün olabilir. Nerede oturduğundan haberim yok, ama isminin Isabelle olduğunu biliyorum, keman öğrencilerinin listesine baktım.

Müzik derslerine artık hep daha erken geliyoruz. Geçen pazartesi neredeyse çeyrek saat beklemek zorunda kaldık. Ama sadece orada oturuyoruz. Ve istiridyeler gibi susuyoruz. Sonra ayrı odalara çağrılıyoruz. Bazen onun, ben Ay Işığı Sonatı'nı çalarken birdenbire piyano odasına daldığını ve son derece duygulanıp bana kemanıyla eşlik ettiğini hayal ediyorum. Ama olay bu kadar ileriye hiç gitmeyecek, bu benim hayalim. Bunun bir hayal olmasının sebebi onun kemanını hiç görmemiş olmam. Onu çaldığını da hiç duymadım. Keman kutusunda bir blokflüt taşıyor olması da mümkün, ne bileyim ben (Ve o zaman ismi de Isabelle olmaz. O zaman

sadece Kari olur).

Ulaşmak istediğim nokta şu, eğer birdenbire elimi tutup derin derin gözlerimin içine bakacak olsaydı, nasıl bir tepki verirdim bilmiyorum. Gözyaşlarına boğulacak olsaydı da ne yapardım bilmiyorum. Babamın Portakal Kız'a rastladığı zamandaki yaşından sadece dört yaş daha küçük olduğumu düşünüyorum şimdi. Bunun, onun için bir şok olduğunu anlayabiliyorum. "Sen bir sincapsın", demiş.

Sanırım seni oldukça iyi anlıyorum babacığım. Haydi anlatmaya devam et.

Bu kısa karşılaşmadan sonra Portakal Kız'ı aramamın mantıklı ve sistematik kısmı başladı, çünkü yine onun hiçbir izini bulamadığım birçok uzun gün geçti.

Sana şimdi bütün çabalarımı ve başarısızlıklarımı anlatmama gerek yok Georg, liste çok uzun olurdu. Ama çok düşündüm ve inceledim ve bir gün şu fikir geldi aklıma: Portakal Kız'ı her iki kere de pazartesi günü görmüştüm. Bunu nasıl daha önce düşünememiştim! Ve sonra portakallar vardı, tek gerçek ipucum. Bunlar nereden geliyordu? Mutlaka Frogner'deki yiyecek satan dükkânlarda da portakal satılıyordu. Evet ama bu portakallar ne kadar sulu ve iyiydiler ve kaçaydılar? Şöyle düşündüm, eğer insan gerçekten seçici ise portakalları büyük bir meyve pazarından satın alır, mesela o zaman Oslo'daki tek büyük sebze ve meyve pazarı olan Young pazarından. Özellikle de insan günde bir iki kilo tüketiyorsa. Eğer öyle kolaylıkla bir taksi parası veremiyorsa da sonra Stor Caddesi'nden tramvayla eve döner Ancak bir şey daha vardı: Kahverengi kesekâğıdı! Normal bir yiyecek dükkânında daha çok naylon torba verilir. Ama düşündüm de, Young pazarında her şey Portakal Kız'ın yanındaki gibi büyük kahverengi kesekâ-

ğıtlarına konulmuyor muydu?

Bu birçok teoriden sadece birisiydi, ama o andan itibaren üç pazartesi arka arkaya meyve ve sebze almak için Young pazarına gittim. Öğrenci olarak beslenmeyi düzeltmek zaten tavsiye ediliyordu, son zamanlarda karides salatalı ızgara sosislere dadanmıştım.

Young pazarındaki rengârenk kalabalığı sana anlatmama gerek yok Georg, sadece benim gibi yap. Ya bir kulübenin önünde duran ve on kilo portakalın fiyatı için pazarlık eden anoraklı esrarengiz bir kız için gözlerini açık tutarsın ya da aynı genç hanımı kollarında ağır bir kesekâğıdıyla pazarı terk ederken bulmaya çalışırsın. Diğer her şeyi unutabilirsin, onun dışındaki her şeyi, herkesi demek istiyorum.

Ama onu görebilir misin Georg?

İlk ve ikinci kerelerde hayal kırıklığına uğradım, ama üçüncü pazartesi birdenbire pazarın en arkasında portakal renkli birini keşfettim, kesinlikle, eski bir anorağı olan genç bir kadın gördüm ve tam o sırada bir meyve tezgâhının önünde durup portakalları dev bir kesekâğıdına koymuyor muydu?

Pazardan süzüldüm ve kısa bir süre sonra bir iki metre arkasındaydım onun. Demek buradan alışveriş ediyordu! Onu suçüstü yakalamış gibi bir duyguya kapıldım. Dizlerimin titrediğini fark ettim ve yere çökmekten korktum.

Portakal Kız daha kesekâğıdını doldurmamıştı, bunun sebebi diğerlerinden farklı alışveriş etmesiydi. Düşün: Çok uzun süre onu seyredebildim, birbiri ardından portakalları eline alıp onları uzun uzun inceliyor, beğendiklerini kesekâğıdına, diğerlerini de tezgâha geri koyuyordu. Niçin Frogner'deki herhangi bir dükkândan alışveriş etmekle yetinmediğini anlamıştım. Genç hanım portakalları ancak çok fazla çeşit arasından seçmeliydi.

Portakallara bu kadar yüksek bir talebin olabileceğini daha önce hiç görmemiştim ve bu kızın portakalları suyunu sıkmak için almadığına kesinlikle emin oldum. Fakat o zaman ne yapıyordu onlarla? Senin bir fikrin var mı Georg? Niçin bir portakalı kesekâğıdına koymak için karar vermesi neredeyse bir dakika sürüyordu, bunu düşünebiliyor musun?

Benim sadece tek bir açıklamam vardı bunun için: Portakal Kız büyük bir çocuk yuvasında mutfaktan sorumluydu ve orada her sabah, her çocuğa bir portakal veriliyordu. Şu da bilinen bir gerçek ki çoğu çocuğun çok gelişmiş bir adalet duygusu vardır. Demek ki Portakal Kız bütün portakalların birbirinin aynı olmasına, yani aynı büyüklükte, aynı yuvarlaklıkta ve aynı parlak turuncu renkte olmalarına dikkat etmek zorundaydı. Ve tabii saymak da zorundaydı.

Bu teori bana kesinlikle ikna edici gelmişti ve hattâ hafif bir korku hissettim, çünkü belki de çocuk yuvasında bir sürü yakışıklı sosyal hizmet görevlisi çalışıyordu. Ama Georg, iki metre uzaklıktan kısa bir süre sonra anladım ki olay tamamen başka bir şeydi. Portakal Kız'ın büyüklük, şekil ve renk olarak mümkün olduğu kadar değişik portakallar bulmak için çaba gösterdiği kolaylıkla görülebiliyordu. Ayrıca bir ayrıntı da önemliydi: Bazı portakalların yaprakları hâlâ üzerlerinde duruyordu.

Artık o çocuk yuvasındaki sırnaşık sosyal hizmet görevlilerini düşünmek zorunda olmamam rahatlatmıştı beni. Zaten sevinebileceğim tek şey de buydu. O, bir bilmeceydi ve öyle kaldı.

Sonra kesekâğıdı doldu, Portakal Kız parayı ödedi ve Stor Caddesi yönüne doğru gitti. Onu belli bir mesafeden takip ediyordum, çünkü beni önce Frogner tramvayında görmesini istiyordum. Ama özellikle bu önemli noktada yanılmıştım.

Çünkü o, tramvaya binmek için Stor Caddesi'ne gitmemişti. Tam durağın yanında beyaz bir arabaya bindi, bir Toyota'ya ve direksiyonda bir adam oturuyordu.

Şimdi ona koşamayacağımı hissettim. Bu adamla tanışmak istemiyordum. Ve sonra araba hareket etti, köşeyi döndü ve kayboldu.

Ama önemli bir ayrıntıyı aklında tutabilirsin Georg: Portakal Kız kollarındaki dev kesekâğıdıyla arabaya binerken birdenbire dönüyor ve bana bakıyor. Beni tekrar tanıyıp tanımadığını kesin olarak bilmiyorum. Sadece, beyaz bir Toyota'ya bir adamın yanına bindiğini ve bu sırada bana baktığını kesinlikle biliyorum.

Bu şanslı adam kimdi? Kaç yaşında olduğunu saptayamamıştım, babası da olabilirdi, ama tabii... Neyse, nerden bilebilirdim ki. Belki bir sosyal hizmet görevlisi? Beyaz bir Toyota kullandığına göre olamazdı. Veya Ranveig isimli dört aylık kızın genç babası mıydı? Şart değildi, buna işaret edecek bir şey yoktu. Aynı şekilde Toyota'daki adamın Portakal Kız'la Grönland'ı kayaklarla geçmek istemesi de mümkündü. Bu adamın çoktan bir resmi oluşmuştu aklımda. Uzun uzun birbirini takip eden resimlerde portakalların nasıl paylaştırıldığını görebiliyordum, buz baltaları, bıçak, uyku tulumları, ocak ve çorba tabletleri. İçinde yatacakları çadırı görebiliyordum, sarıydı ve kızaklarının kuşkusuz sekiz tane köpeği vardı.

Tabii ki onları gözümün önüne getirebiliyordum. Benden saklanabileceklerini zannetmemelilerdi. Bütün film kafamdaydı: Sonsuz Grönland buzulunun üzerinde, uyumsuz bir çift, kayaklarla ilerliyor. Kız güzel ve bir kar tanrıçası gibi masum. Aynı şey erkek için söylenemez, eğri bir burnu, ağzının çevresinde acı bir çizgisi ve kötü emellerini ele veren bir bakışı vardı, buzdağlarının yarıkları kadar derin ve kız her an onların

içine düşebilir (Erkek onu tekrar dışarı çıkarmak için yardım edecek mi? Veya tek başına yoluna devam mı edecek ve kızın portakal hisselerine nasıl olsa onu bir daha görmeyeceğinden emin olarak el mi koyacak?). O, erkek gücüne sahipti, ilkel ve çirkin bir güce... Başkalarının sinek öldürmesi gibi duyarsızca kutup ayılarını vuruyor Ve bu konuya gelmişken: Toplumun düzenleyici elinden bu kadar uzakta, buzların arasında rahatça kıza tecavüz edecek durumda. Çünkü burada onları kim görür? Orada, uzakta kim onları kontrol edebilir? Sana bunu söyleyebilirim Georg. Benden başka kimse bunu yapmaz. Tüm bu seyahatin gittikçe daha netleşen bir resmini çizebiliyordum. Yanlarına almaları gereken her şey konusunda bir fikir geliştirmiştim. Daha akşam olmadan sekiz köpeğin her birine bir isim bulmuştum ve akşamın geç saatlerinde ihtiyaçları olacak erzağın tam bir listesini çıkarmıştım. Toplam olarak donanımlarının ağırlığı 240 kiloydu, küçük bir şişe şampuan ve Siorapaluk veya Qaanaag'a vardıklarında içebilecekleri küçük bir şişe içki dahil.

Ancak ertesi sabah sinirlerim yatışmıştı. Aralıkta hiç kimse Grönland'ı kayaklarla geçmez. Aralıkta bu tür seyahatler Antarktika'ya yönelirler ve o zaman da insan portakalları Oslo'daki bir meyve pazarından almaz, bunu Şili'de veya Güney Afrika'da halleder. Ayrıca insan bu durumda yanına portakal alır mı bu da kesin değil. Kayaklarla güney kutbuna gitmek isteyen birinin o kadar çok günlük kalori veren yiyeceğe ihtiyacı olur ki ek bir vitamin desteğine gerek kalmaz. Ayrıca portakallar çok ağır çeker ve her şeyden önce, insan ellerinde kalın kutup eldivenleri varken donmuş bir portakalı nasıl yiyebilir? Bir kutup seyahatinde sıvı desteği olarak portakal taşımak, vaktiyle Scott'un atları götürmesi kadar yararsızdır. Orada gerekli sıvıyı elde edebilmek için birkaç damla benzin ve

bir ocak yeter. Buz ve kar, yani su, orada gereğinden fazlası var ve bu arada portakalın yüzde sekseni sudan oluşur

Sevgili küçük Portakal Kız, diye düşündüm. Sen kimsin? Nereden geliyorsun? Şimdi neredesin?

Annem yine kapıya gelmişti. "Nasıl gidiyor Georg?" diye sordu.

"İyilik", dedim. "Ama şimdi dırdır etme."

İki saniye kadar sustu, sonra şöyle dedi: "Kendini böyle kilitlemeni doğru bulmuyorum."

"Peki arada sırada kullanamayacaksa neden kapıda bir anahtarı olur insanın? Hâlâ özel hayat denilen bir şey var" dedim.

Biraz kızdı. Belki de kırıldı desem daha doğru olur. "Şimdi çocukça davranıyorsun Georg. Kendini kilitlemen için hiçbir sebep yok", dedi.

"On beş yaşındayım, anne. Ve burada biri çocukça davranıyorsa bu ben değilim."

İçini çekti. Sonra sessizlik oldu.

Tabii Portakal Kız hakkında hiçbir şey söylemedim. Çünkü hislerim, babamın burada bana güvenip anlattığı şeyleri anneme hiçbir zaman anlatmadığını söylüyordu. Çünkü o zaman annem bana bunları anlatabilirdi ve babam bu dünyadaki son zamanlarında bu uzun mektubu yazmak zorunda kalmazdı. Belki gençliğinde bir şey yaşamıştı ve oğlunu şimdi buna karşı uyarmak istiyordu, erkek erkeğe denir ya. Ne olursa olsun bana sormak istediği önemli bir şey vardı.

Buraya kadar bana sadece Hubble Teleskopu'nu sormuştu. Bu konuda ne kadar çok şey bildiğimi öğrenememiş olması çok yazık!

Bu ev ödevinde garip olan, öğretmenimin beni, ödevimi

bütün sınıfın önünde okumaya zorlamış olmasıydı. Resimleri de göstermek zorunda kaldım. Öğretmen bunu iyi niyetle yapmıştı, ama daha bir sonraki teneffüste birkaç kız bana "Küçük Einstein" dediler. Ve tesadüfen onlar, rimel ve rujla en hırslı deneyleri yapan kızlar. Sanırım başka her çeşit şeyle de deneyler yapıyorlardır.

Ben göz farına veya rimele karşı değilim. Ama evrende bir gezegenin üzerinde bulunuyoruz bir kere. Ve bu çılgınca bir düşünce! Bir evrenin olduğunu düşünmek bile çılgınca. Ama öyle kızlar var ki fazla rimelden bu evreni göremiyorlar. Ve mutlaka, futbol oynamaktan, bakışlarını ufuk çizgisinin üzerine kaldıramayan erkekler de var. Bir makyaj aynasıyla kullanılabilir bir teleskop arasında oldukça fark var. Sanırım bu "perspektif kayması" denilen şey. Belki buna "kafaya dank etme olayı" da diyebiliriz. Kafaya dank etmesi için hiçbir zaman geç değildir. Ama birçok insan tüm yaşamlarını bir boşlukta süzüldüklerini fark etmeden geçiriyorlar Burada, aşağıda, insanın üzerine yük olan o kadar çok şey var ki. İnsanın nasıl göründüğünü düşünmesi yeter.

Biz bu gezegene aitiz. Bunu hiç sorgulamak istemiyorum. Biz bu gezegenin doğasının bir parçasıyız. Üremeyi burada maymunlardan ve sürüngenlerden öğrendik ve buna karşı söyleyecek bir şeyim yok. Başka bir doğada her şey belki tamamen farklı olabilirdi ama biz buradayız. Ve tekrarlıyorum: Bütün bunları sorgulamak istemiyorum. Bunları reddetmiyorum. Sadece şunu söylüyorum, bu bizi burnumuzun ucundan biraz daha uzağa bakmak konusunda engellememeli.

"Tele-skop"un anlamı, yaklaşık olarak, uzaktaki bir şeyi görmektir. Ama "Portakal Kız" hakkındaki bu hikâyenin gerçekten uzay teleskopuyla bir ilgisi olabilir miydi?

Teleskop uzaya, orada gözlenmesi gereken yıldızlara ve

gezegenlere yaklaşmak için yerleştirilmedi. Bu, Ay'daki kraterleri daha iyi görebilmek için parmak ucunda durmak kadar anlamsız olurdu. Uzay teleskopundaki olay, uzayı dünya atmosferinin dışındaki bir noktadan gözlemektir.

Birçok insan yıldızların gökyüzünde yanıp söndüklerine inanır, ama böyle bir şey kesinlikle yok. Bu izlenimin oluşmasının sebebi en alt atmosfer katı. Nasıl hareket eden bir su yüzeyi gölün dibindeki taşların yüzdükleri veya sallandıkları izlenimini yaratırsa, bu da öyle. Veya tam tersi: Bir havuzun dibinden, yukarıda, havuz kenarında neyin hareket ettiğini her zaman net olarak göremeyiz.

Dünyada bize uzaydan gerçekten net resimler sağlayabilecek bir teleskop yok. Bunu sadece Hubble Uzay Teleskopu *yapabilir. Ve bu yüzden orada, dışarıda neler olduğu hakkında dünyadaki teleskoplardan daha fazla bilgi verebilir.*

Bazı insanlar uzağı o kadar göremiyorlar ki bir atı bir inekten, bir suaygırını bir zebradan ayıramıyorlar. Böyle insanların bir gözlüğe ihtiyaçları var.

Daha önce de söyledim, Hubble Teleskopu'nun ana aynasında ciddi bir hata bulundu ve Endeavour'un ekibi bu hatayı Aralık 1993'te tamir etti. Ama aslında aynada hiçbir şeyi değiştirmediler. Ona sadece bir gözlük taktılar. Bu gözlük on küçük aynadan oluşuyor ve ismi COSTAR, *bu* Corrective Optics Space Teleskope Axial Replacement'*in kısaltması.*

Hayır, uzay teleskopunun Portakal Kız'la ne ilgisi olabileceğini bir türlü anlayamıyordum. Bu arada, yani şimdi yazarken ben bunu biliyorum, çünkü babamın ölümünden önceki haftalarda bana yazdığı uzun mektubu çoktan sonuna kadar okudum tabii. En az dört defa okudum, ama tabii ki çok fazla açığa vurmak istemiyorum.

Anlat, babacığım! Şimdi bu kitabı okuyan herkese anlat.

Bundan sonra Portakal Kız'ı Noel gecesinde gördüm, evet tam Noel gecesinde, düşün. Ve bu sefer onunla doğru dürüst konuştum. Veya neyse, en azından bir iki kelime konuştuk.

O zamanlar Adamstuen'de küçük bir dairede oturuyordum, Gunnar isimli bir öğrenci arkadaşımla beraber. Ama Noel gecesini ailemle birlikte Humle Sokağı'nda geçirmek istiyordum. Aile sadece annem, babam ve erkek kardeşimden, yani senin amcan Einar'dan oluşuyordu. Einar benden dört yaş küçük ve o zaman ortaokulun son sınıfına gidiyordu. Büyükannenle büyükbaban uzun yıllar sonra Tønsberg'e taşındı.

Portakal Kız'ı görme umudumu neredeyse kaybetmiştim, ayrıca şu beyaz Toyota'daki tiple ilgili çok kötü düşüncelerim vardı. Ve sonra birdenbire aklıma, Humle Sokağı'ndaki eve gitmeden önce, hiç âdetim olmadığı halde bir kereliğine Noel gecesi ayinine gitmek geldi. Hâlâ bu esrarengiz kadının etkisi altındaydım, onun da Noel kutlaması için başkalarıyla buluşmadan önce bir Noel ayinine gidebileceği fikri aklıma gelmişti (Bu başkaları kimlerdi? Evet, kim olabilirlerdi?). Onu en büyük olasılıkla katedralde bulabileceğim sonucuna vardım veya daha doğrusunu söylemek gerekirse, bunun en yüksek olasılık olduğunu düşündüm.

Şimdi emin olman için vurgulamak istiyorum, Portakal Kız hakkında anlattığım hiçbir şey hikâyeyi süslemek için uydurulmamıştır. Hayaletler yalan söylemezler Georg, bu onlara bir şey kazandırmaz. Ama diğer taraftan her şeyi de anlatmıyorum. Kim bu derece anlamsız şeyleri yapardı ki?

Portakal Kız'ı tekrar görmek için yaptığım bütün başarısız çabalarımı anlatmam gereksiz. Bütün Frogner'i aramak için günler ve haftalar geçirdim, ama bunlarla şimdi vakit kaybetmek istemiyorum, yoksa çok uzun ve ayrıntılı bir hikâye olurdu bu. Haftada en az dört gün Frogner Parkı'nda uzun gezin-

tiler yapıyordum ve sık sık büyük köprünün üzerinde, Parkcafe'nin önünde veya yukarda Monolith'de onu bulduğumu sanıyordum, ama onu bulamıyordum. Hattâ onu bulmak için sinemaya bile gittim. Çoğu zaman filmi seyretmiyordum bile. Eğer Portakal Kız reklamların sonuna kadar görünmediyse tekrar dışarı çıkıyordum ve hattâ bazen başka bir film için bilet alıyordum. Benim görüşüme göre onun hoşuna gidebilecek filmlere dikkat ediyordum, birinin ismi "Dönüm Noktası" idi, bir diğeri İsviçre filmiydi, "Dantelci Kız" Dediğim gibi, bütün bunları burada anlatmak istemiyorum.

Bu hikâyenin can alıcı noktaları Georg, esrarengiz Portakal Kız'la gerçekten karşılaştığım anlar. Onunla karşılaşmayı başaramadığım birçok anı anlatmak ise bize bir şey kazandırmayacak. Üzerinde altı tane doğru işaretlenmemiş loto kuponlarını da anlatmanın bir anlamı olmazdı. Sen hiç böyle bir hikâye duydun mu? En son ne zaman bir gazetede veya bir dergide loto milyoneri olmayan biri hakkında bir haber okudun? Aynı şekilde bu hikâyede de durum bu. Portakal Kız'ın hikâyesi dev bir piyango gibi, burada sadece kazanan piyango biletleri görülüyor. Bir hafta içinde doldurulan bir sürü loto kuponunu düşün. Ve sonra onları büyük bir odada düşünmeye çalış, belki de bütün bir spor salonuna ihtiyacın olacak. Ve sonra zarif bir sihirbazlık numarası ile milyonu kazanmayan bütün kâğıtlar kayboluyor. Bunun üzerine o büyük spor salonunda artık fazla loto kuponu kalmaz Georg. Ama gazetelerde sadece kazananlardan bahsedilir!

Yani biz Portakal Kız'ın izindeyiz, topuklarına yapıştık, bu hikâyede sadece o var. Geri kalan her şeyi bu yüzden şimdilik unutabiliriz. Bu şehirdeki diğer bütün insanları şimdilik silebiliriz. Diğer bütün kadınları büyük bir paranteze alıyoruz. Bu kadar basit.

Katedrale girdiğimde hemen görmüyorum onu, ama sonra org Bach'ın prelüdünü çalarken birden onu keşfediyorum. Bir buz kesiyor, bir sıcak basıyor.

Portakal Kız orta geçitin diğer tarafında oturuyor, o sadece o olabilir, ayin esnasında sadece bir kere dönüyor ve bir Noel şarkısı söyleyen koroya bir göz atıyor. Bugün turuncu renkli anorağı yok üstünde, kucağında portakal dolu büyük bir kesekâğıdı da yok. Sonuç olarak Noel. Siyah bir palto giymiş ve saçlarını ensesinde kalın bir tokayla bağlamış, toka gümüş olabilir, belki bir zamanlar Pamuk Prensesin hayatını kurtaran yedi cüce tarafından yapılmıştır.

Ama o kiminle gelmiş buraya? Sağında bir adam oturuyor, fakat tüm ayin boyunca bir kere bile birbirlerine doğru eğilmiyorlar. Tam tersine sona doğru Portakal Kız'ın sağ tarafında oturan adamın kendi sağında oturan başka bir kadına eğildiğini ve onun kulağına nasıl bir şeyler fısıldadığını görüyorum. Anılarımda bu güzel bir hareket. Bir adam sağına ve soluna eğilebilir tabii, bu adam da, bu sadece onu ilgilendirir, ama o sağa doğru eğiliyor işte ve böylece, sen de takdir edersin ki doğru yöne eğiliyor. Fakat onun hareketini yönetenin ben olduğum hissine kapılıyorum.

Portakal Kız'ın solunda kilolu, yaşlı bir hanım oturuyor ve onunla Portakal Kız'ın birbirlerini tanıdığına dair hiçbir belirti yok, ama tabii ki Young pazarında bir kez yolda karşılaşmış olabilirler, çünkü yaşlı hanım tam bir pazarcı kadın gibi görünüyor, belki ikisi beraber Noel ayinine gitmekten keyif alıyorlar Neden olmasın Georg? Hayır, neden keyif almasınlar ki? Portakal Kız kesinlikle pazarcı kadının en iyi müşterisidir, en azından portakallarla ilgili olarak. Tabii bu sebeple kadın ona iyi bir indirim de yapar. Fas portakallarının kilosu 7 kron, kesinlikle ucuz değil, ama Portakal Kız onları 6,50'ye

alıyor, hem de kesekâğıdını değişik örneklerle doldurmak için neredeyse yarım saate ihtiyacı olmasına rağmen.

Papazın anlattıklarından hiçbir şey algılamıyorum, ama mutlaka Meryem, Yusuf ve Çocuk İsa hakkında konuşuyordur, başka şeyler de uygun olmazdı Çocuklara konuşuyor, bu hoşuma gidiyor, bugün onların günü. Ben sadece ayinin bitmesini bekliyorum. Sonra postludium çalıyor, cemaat sıralardan kalkıyor. Portakal Kız'ın benden önce kiliseden çıkmasını sağlamalıyım. Benim sıramın önünden geçiyor. Başını biraz oynatıyor, beni fark edip etmediğini söyleyemem. Ama yalnız. Ve aklımda kaldığından daha güzel. Bütün Noel parlaklığı tek bir kadında toplanmış gibi.

Ah! Sadece ben bu genç hanımın bunun dışında da çekici bir sürü sırları olan, gerçek bir Portakal Kız olduğunu biliyorum. Onun, burada geçerli olan kurallardan tamamen değişik kuralları olan farklı bir masaldan geldiğini biliyorum. Onun bizim gerçeğimizde ajanlık yaptığını biliyorum. Ama burada, katedralde bizden biri gibi ve bizimle birlikte *bizim* kurtarıcımızın doğumuna seviniyor. Bu hiç kötü bir şey değil, onun büyüklüğü diye düşünüyorum.

Hemen onun arkasında yürüyorum. Kilisenin önünde birkaç insan duruyor ve birbirlerine mutlu Noeller diliyorlar, ama ben gözümü Portakal Kız'ın ensesindeki büyülü gümüş tokaya dikiyorum. Bütün dünya üzerinde sadece bir tane Portakal Kız var, o başka bir gerçekten geldiği için bu böyle. Grensen yönüne gidiyor ve ben onu bir iki metre uzaklıktan takip ediyorum. Kar yağıyor, donmuş iri taneler havada dans ediyorlar Bunu sadece ıslak kar taneleri Portakal Kız'ın koyu saçlarına kondukları için görüyorum. Şimdi saçları ıslanıyor, diye düşünüyorum, keşke bir şemsiye alsaydım veya en azından bir gazete, başını örtmek için.

Bu çılgınlık, biliyorum, bu kadar kendimi biliyorum. Ama Noel gecesi. Ve mucizeler zamanı geçmiş olsa da bu büyülü bir gün, her şeyin mümkün olduğu büyülü bir gün. Her şeyin. Çobanlara Noel'in gelişi melekler tarafından şarkılarla müjdeleniyor ve Portakal Kızlar normalmiş gibi sokaklarda yürüyorlar.

Øvre Slott Caddesi'nin önüne yakın yakalıyorum onu. Bir adım önüne geçiyorum, dönüyorum ve neşeli bir şekilde "Mutlu Noeller!" diyorum.

Gafil avlanmış gibi görünüyor veya belki de sadece öyle davranıyor, bilmiyorum. Belli belirsiz gülümsüyor. Bir ajan gibi gözükmüyor Ne olursa olsun daha iyi tanımak istediğim bir kız gibi gözüküyor "Mutlu Noeller", diyor.

Şimdi gerçekten gülümsüyor Yürümeye devam ediyoruz. Benim yanımda yürümeye karşı bir şeyi olduğunu sanmıyorum. Tam emin değilim, ama sanırım hoşuna gidiyor. Siyah paltosunun içinde sakladığı iki portakalın şeklini görüyorum. Tamamen aynı büyüklükte ve yuvarlaklar Beni utandırıyorlar. Son zamanlarda yuvarlak şekiller beni korkunç heyecanlandırıyor.

Daha fazla bir şeyler söylemem gerektiği hissine kapılıyorum, yoksa onu geçip zamanım olmadığı bahanesini uydurmak zorundayım. Ama benim tüm hayatım boyunca hiç bu kadar zamanım olmamıştı. Zamanın kaynağında bulunuyorum, bütün zamanların hedefine ve amacına ulaşmışım. Danimarkalı şair Piet Hein'ın bir dizesini düşünüyorum: *Şimdiyi hiç yaşamayan, hiç yaşamaz. Sen ne yapıyorsun?*

Ben şimdi yaşıyorum ve zamanı da geldi, çünkü şimdiye kadar daha hiç yaşamadım. İçimde bir şeyler sevinçle haykırıyor. Ve hiç düşünmeden soruyorum: "Demek ki Grönland'a gitmiyorsun?"

Bu aptalca bir sözdü. Gözlerini kıstı. "Orada oturmuyo-

rum ki", dedi.

O sırada aklıma Oslo'nun bir bölgesinin isminin Grönland olduğu geliyor. Korkunç utanıyorum, ama bir kez tutturduğum yolda devam etmeyi daha iyi buluyorum. Şöyle diyorum: "Grönland buzullarına demek istiyorum. Kızağın önündeki sekiz köpek ve on kilo portakalla."

Gülümsüyor mu, yoksa gülümsemiyor mu?

İlk o anda uyanıyorum, belki de beni Frogner tramvayından hiç hatırlamıyor. Bu bir hayal kırıklığı, ayaklarımın altındaki sağlam yerin kaydığı hissine kapılıyorum, ama bir rahatlama da bu. O portakal dolu büyük kesekâğıdını döktüğümden beri rahat iki ay geçti, daha önce hiç karşılaşmamıştık ve bütün sahne sadece bir iki saniye sürmüştü.

Ama beni Karl Johan'daki cafe'den hatırlamak zorunda. Yoksa cafe'lerde yabancı adamların elini okşamak gibi bir alışkanlığı mı var? Bu tatsız bir düşünce. Ve onun için de güzel değil. Gerçek bir Portakal Kız da iyilikleri gelişigüzel dağıtmamalı.

"Portakallar?", diye soruyor ve neredeyse güney sıcaklığıyla gülümsüyor, çöl fırtınası gibi.

"Doğru", diyorum, "Grönland'ı geçmek için yeterli iki kişiye."

Durdu. Konuşmayı sürdürmek isteyip istemediğini bilmiyorum. Onu Grönland'da tehlikeli bir kayak turuna davet ettiğimi mi sandı, bilmiyorum. Ama şimdi tekrar bana bakıyor, koyu renkli gözleri benimkilerin arasında gidip geliyor ve soruyor: "Sen osun, değil mi?"

Başımı sallıyorum, gerçekte ne sorduğunu kesin olarak bilemememe rağmen, çünkü onu kolları portakallarla dolu olarak gören tek kişinin ben olmam imkânsız. Ama ekliyor –sanki kendi bir şeyi hatırlamış gibi: "Sen Frogner tramvayında ba-

na çarptın, değil mi?"

Başımı sallıyorum.

"Sen gerçekten tam bir sersemdin."

"Ve bu sersem bütün o portakallar için özür dilemek istiyor" diyorum.

Sanki bu düşünce gerçekten hiç aklına gelmemiş gibi içten gülüyor. Başını eğiyor ve şöyle diyor: "Unut onu. Sen çok hoştun zaten!"

Kısa bir ara vereceğim için özür dilerim Georg, ama sana bu bilmeceyi çözmemde bana yardım edip edemeyeceğini tekrar sormak zorundayım. Çünkü mutlaka sen de görüyorsun ki, burada bir şeyler mantıklı değil. Portakal Kız o talihsiz tramvay yolculuğunda bana cesaret verici bakmıştı, neredeyse sahiplenircesine. O dopdolu tramvayın içindeki tüm insanların arasında beni seçmiş gibi görünüyordu, dünyadaki tüm insanların arasında da denebilir. Sonra, sadece bir hafta sonra cafe'deki masasına oturmama izin vermişti. Tam bir dakika oturmuş, gözlerime bakmış ve sonra elini benim elimin içine koymuştu. Bu elin içinde olağanüstü duygulardan oluşan tam bir cadı iksiri kaynıyordu. Ve sonra Noel çanları çalmadan bir iki dakika önce tekrar karşılaşıyoruz. Yoksa beni hatırlamadı mı?

Tabii onun bizimkinden tamamen farklı bir masaldan geldiğini unutmamalıyız, yani burada olduğundan tamamen farklı kuralların geçerli olduğu bir masaldan. Çünkü iki paralel gerçek vardı, biri Güneş'i ve Ay'ı olan, diğeri Portakal Kız'ın birdenbire kapılarını açtığı açıklanamayan masal. Ve buna rağmen Georg, sadece iki olasılık vardı: Tabii o da her iki olaydan sonra beni çok iyi hatırlayabiliyordu, belki Young pazarından da, ama bunu belli etmek istemiyordu, beni hatırlamamış gibi davranıyordu. Bu birinci olasılıktı. Diğeri daha rahat-

sız ediciydi. Dinle bak: Zavallı kız tam sağlıklı değildi, kafası tam yerinde değildi, denir ya. Her neyse, ciddi hatırlama problemleri vardı. Belki hiçbir şeyi hatırlayamıyordu, bu tipik bir sincap problemi olabilir. Sincap sadece bu dünyadadır, bir orada bir burada. "Şimdiyi hiç yaşamayan, hiç yaşamaz. Sen ne yapıyorsun?" Hareketli hayat oyunu, hatıra ve yankılar için yer bırakmıyor, onun kendiyle yeterince işi var. Portakal Kız'ın geldiği masaldaki kural buydu. Ve şimdi ayrıca bu masalın ismi aklıma gelmişti. İsmi *Rüyama Gel*'di.

Diğer taraftan Georg: O zamandan beri onu nasıl etkilediğimi düşünmek zorunda kaldım tabii. Ben de onun elini tutmuş ve gözlerinin içine bakmıştım. Ve ben katedraldeki Noel ayininden sonra karşılaştığımızda ne yapıyorum? "Mutlu Noeller" diyorum, yapılması gerektiği gibi, ama "uzun zamandır görüşmedik" demiyorum. Bunu da bırak, Grönland'a gitmiyor mu, diye soruyorum. Grönland buzullarına demek istiyorum, kızağın önünde sekiz köpek ve on kilo portakalla. Portakal Kız burada benim hakkımda ne düşünmeliydi? Belki beni şizofren sanıyordu.

Her neyse birbirimizle konuşmuyorduk. Çok fazla kuralları olan karmaşık bir top oyunu oynuyorduk. Atıyorduk ve atıyorduk, ama tek bir top bile hedefe ulaşmıyordu.

Ve şimdi Georg, birdenbire Aker Caddesi yönünden boş bir taksi geliyor Portakal Kız sağ kolunu kaldırıyor, araba duruyor, oraya doğru koşuyor

Büyü bitecegi için gece yarısından önce saraydaki baloyu terk etmek zorunda olan Külkedisi'ni düşünüyorum. Sonradan sarayın balkonunda tek başına duran prensi düşünüyorum, terk edilmiş, terk edilmiş.

Ama bunu hesaba katmış olmalıydım. Tabii ki Noel çanla-

rı çalarken Portakal Kız evde olmalıydı. *Çünkü kurallar bunu gerektiriyordu.* Eğer Noel çanları çalındıysa Portakal Kızlar artık sokaklarda dolaşmazlar. Yoksa çanların çalınmasının başka ne anlamı olabilirdi? Kilise çanları genç erkeklerin Portakal Kızlar tarafından büyülenmelerini önlemeliler, değil mi? Saat neredeyse beşti ve ben yakında Øvre Slott Caddesi'nin bu Allah'ın unuttuğu ucunda neredeyse yapayalnız kalacaktım.

Acele düşündüm. Portakal Kız'ın beni hiçbir zaman unutamamasını sağlayacak bir şey söylemek veya yapmak için sadece bir saniyem vardı.

Adresini sorabilirdim. Aynı yöne gitmek isteyip istemediğimizi sorabilirdim. Veya çabucak on kilo portakal için yüz kron sayabilirdim, buna verdiğim zahmet için otuz kron dahil ederek. Gerçekten indirimli alıp almadığını bilemezdim ki. Merakımı gidermek için en azından neden habire o miktarlarda portakal stokladığını sorabilirdim. Yiyecek maddelerini stoklamak alışılmadık bir şey olduğu için değil. Ama neden portakal? Neden elma ya da muz değil?

Bu bir saniye içinde tekrar Grönland buzullarındaki yürüyüşü, Frogner'deki büyük aileyi, kovalarca portakal pudingi servis edilen sömestr bitiş partisini ve o küçük çocuğu, daha iki hafta önce işletme bölümünde sınavlarını bitiren ve bir ay önce genç erkekler kulübü "Şık ve Kibar"ın başkanlığına seçilmiş olan babasının kaslı kollarındaki küçük Ranveig'i düşünüyorum. Bu sefer o gürültülü çocuk yuvasına uğramayı başarabileceğimi sanmıyorum. Oradaki çocuklar beni sinir etti.

Ama doğru kelimeleri bulamıyorum Georg, seçenekler çok fazla. Bu yüzden arabaya binerken sadece bağırıyorum: "Sanırım seni seviyorum!"

Bu gerçekten doğruydu, ama söyler söylemez pişman olmuştum.

O sırada taksi hareket ediyordu. Ama Portakal Kız binmemişti. Kararını değiştirmişti. Yavaşça tekrar bana doğru geliyor, uçar gibi zarifçe elini benim elimin içine koyuyor –neredeyse son beş yıl boyunca birbirimizin elini tutmaktan başka bir şey yapmamışız gibi, yürümeye devam etmeliyiz anlamında başını sallıyor. Sonra bana bakıyor ve şöyle diyor: "Bir taksi daha gelirse binmek zorundayım. Bekleniyorum."

Evet, tabii, bir Süpermen ve bir sevgi yumağı bebek tarafından, diye düşünüyorum. Veya bir anne ve baba tarafından, baba kesinlikle papaz –ve belki de şimdi ayini yönetti– buna ek olarak dört kız kardeş ve iki erkek kardeş var ve şimdi bir de küçük bir köpek yaşıyor evde, en küçük erkek kardeşinin zorla aldırdığı köpek, küçük Peter'in. Veya belki de kaslı ve suratsız bir kutup gezgini itina ile paketlenmiş kutup eldivenleriyle bekliyordur onu. Noel ağacının altında sıcak tutan giysiler, kar tabakları, kayak yağı ve bir Eskimoca-Danimarkaca/Danimarkaca-Eskimoca sözlük de var Tabii ki Portakal Kız bu akşam sömestr bitiriş partisine gitmeyecek. Bu akşam çocuk yuvasından izinli.

"Ve yakında Noel çanları çalacak" diyorum. "Değil mi? Noel çanları çalarken sen şehirde olmamalısın."

Buna cevap vermiyor, sadece kuvvetli ve sevecen bir şekilde elimi sıkıyor –ve biz yerçekimi olmadan uzayda süzülür gibiyiz, galaksiler arası sütten doyana kadar içmiş ve tüm evren bize aitmiş gibi.

Tarih Müzesi'ni geçtik ve Saray Parkı'na ulaştık. Her an bir taksi gelebileceğini biliyorum. Kilise çanlarının yakında Noel kutlamasını haber vereceklerini biliyorum.

Duruyorum ve onun önüne geçiyorum. Dikkatlice nemli saçlarını okşuyorum ve elimi ensesindeki gümüş toka üzerine koyuyorum. Buz gibi, ama benim bütün vücudumu ısıtıyor.

Ona gerçekten dokunabiliyorum!

Sonra soruyorum: "Tekrar ne zaman görüşebiliriz?"

Duruyor ve bana bakmadan önce gözlerini asfalta dikiyor Gözbebekleri huzursuzca dans ediyor, dudaklarının titrediğini zannediyorum. Sonra durmadan kafa patlatacağım bir bilmece veriyor bana. "Ne kadar bekleyebilirsin?"

Bu soruya ne cevap vermeliydim Georg? Belki bu bir tuzaktı. Eğer "iki veya üç gün" deseydim, fazla sabırsız olduğumu gösterecektim. Ve eğer "bütün hayatım boyunca", deseydim, onu gerçekten sevmediğimi veya dürüst olmadığımı düşünecekti. Demek ki bir orta yol bulmak zorundaydım.

"Kalbim kederden kanayana kadar bekleyebilirim" dedim.

Şüpheyle gülümsedi. Sonra parmağını dudaklarımda gezdirdi. Ve sordu: "Ve bu ne kadar sürer?"

Çaresizce başımı salladım ve sonra gerçeği söylemeye karar verdim. "Belki beş dakika."

Bunu duymaktan hoşlandığı belliydi, buna rağmen fısıldayarak cevap verdi: "Biraz daha uzun dayanabilseydin güzel olurdu..."

Şimdi ben kendim için bir cevap rica etmek zorundaydım. "Ne kadar?"

"Altı ay beklemeyi başarmak zorundasın", dedi. "Eğer bu kadar bekleyebilirsen tekrar görüşebiliriz."

Sanırım içimi çektim. "Neden bu kadar uzun?"

Portakal Kız yüzünü buruşturdu. Sert olmaya çalışarak: "Beklemek *zorunda* olduğun süre bu kadar uzun olduğu için", dedi.

Hayal kırıklığının beni perişan ettiğini görüyordu. Belki de bu yüzden ekledi: "Ama bunu başarabilirsen ondan sonraki altı ayda her gün görüşebiliriz."

Şimdi kilise çanları çalıyordu ve bu anda elimi nemli saç-

larından ve gümüş tokadan çektim. Aynı anda Wergeland Sokağı'ndan boş bir taksi geldi. Tam zamanını buldu.

Gözlerime bakıyor ve bir şey istermiş gibi görünüyor, benden anlayış istiyor, benden bütün yeteneklerimi ve tüm mantığımı kullanmamı istiyor. Tekrar gözleri yaşarıyor. "Öyleyse güzel Noeller... Jan Olav", diye kekeliyor. Sonra caddeye zıplıyor, taksiyi durduruyor, biniyor ve bana heyecanla el sallıyor. Ama havada kaderin ağırlığı var. Araba hareket ettiğinde ve kısa süre sonra gözden kayboluken tekrar bana dönmüyor Sanırım ağlıyor

Yenilmiştim Georg. Şoktaydım. Lotoda bir milyon kazanmıştım, ama sadece birkaç dakika sürmüştü, sonra bir yanlışlık yapıldığı bildirildi, ikramiye bu yüzden ödenemiyor, en azından hemen ödenemiyordu.

Kimdi bu doğaüstü Portakal Kız? Bu soruyu kendime defalarca sormuştum. Ama şimdi bir soru daha eklenmişti buna. *İsmimi nereden biliyordu?*

Hâlâ çanlar çalıyordu, katedralde ve şehir merkezinin diğer kiliselerinde, Noel kutlamasını haber veriyorlardı. Sokaklarda hiçbir insan yoktu, belki de bu yüzden defalarca bu soruyu yüksek sesle Aralık havasına haykırdım, neredeyse şarkı söylüyordum: "Ismimi nereden biliyor?" Ve aynı şekilde üçüncü soru da acildi: Niçin beni tekrar görmeden önce bir altı ay geçmesi gerekiyordu?

Bu soru üzerine kafamı patlatmak için yeterince fırsatım olacaktı daha. Ve günler geçerken olası cevaplar hiç eksik olmadı kafamda, ama hangisinin doğru olabileceğini bilmiyordum. Sadece bir iki bulguya dayanabiliyordum, ama daha önce de söyledim, işaretleri yorumlamak ve bir tanı koymak benim yeteneğimdi. Belki biraz fazla hırslıydım. Ne olursa olsun

çok fazla paralel teori çıktı ortaya.

Belki Portakal Kız ciddi hastaydı, belki bu yüzden sıkı bir portakal diyeti yaptırılıyordu. Burada artık hiç kimse onun için bir şey yapamadığından, belki gelecek altı ayda Amerika'da veya İsviçre'de tatsız bir tedavi görmek zorundaydı. Ne olursa olsun daima gözleri yaşlıydı, özellikle benden ayrılırken. Ama sonra, altı ay boyunca her gün görüşebileceğimizi de ima etmişti, yani Temmuzdan Aralığa kadar. Önce bir altı ay Portakal Kız'ı beklemeliydim ve sonra her gün onunla birlikte olabilirdim. Bu düşünceyle yeniden cesaretim geldi. Aslında bu kötü bir anlaşma değildi, böyle bakınca şikâyet etmek için sebebim yoktu. Çünkü bu, gelecek yıl birbirimizi iki günde birden daha seyrek görmeyeceğimiz anlamına geliyordu. Ve eğer birbirimizi bir altı ay boyunca her gün görüp sonra hiç görmeseydik çok daha kötü olmaz mıydı?

Tam o sırada tıp öğrenimime başlamıştım. Tıp öğrencilerinin tanı koymak için dedektiflere özgü bir hazla işaretleri yorumlama hırsları genellikle kendilerine ve yakınlarına garip hastalıklar kondurmalarıyla sonuçlanır. Aynı şekilde ilahiyat öğrencileri Allah inancına şüpheyle bakarlar veya hukuk öğrencileri ülkedeki adalet sistemini ve kanunları eleştirmeye başlarlar. Bu sebeple Portakal Kız'ın hasta olması ve yabancı bir ülkede acı veren bir tedavi görmesi gerektiği fikrini katı bir öz disiplinle aklımdan çıkarmaya çalışıyordum. Takip edebileceğim gereğinden fazla başka izler vardı.

Ama Portakal Kız ölümcül hasta da olsa ya da tamamen kafası karışık da olsa bunlar ismimi nereden bildiğini kesinlikle açıklamazdı. Hepsi bu kadar da değildi: Niçin her seferinde beni görünce ağlıyordu? Onu bu kadar tarifsiz derecede üzecek ne vardı bende?

Şimdi gelen Noel tatilinde, bu bir sürü düşünce saçmalıklarına çekinmeden verebilirdim kendimi. Örneğin Frogner'deki büyük aile hakkında neler hayal ettiğimi tekrar tekrar gözümün önüne getirebilirdim. Veya niçin Portakal Kız'ı ancak altı ay sonra görebileceğim sorusuna bulduğum cevapları sıralayabilirdim. Cevaplardan biri ve belki onun tarzı için tipik olanı, Portakal Kız'ın bu dünya için fazla iyi olmasıydı. Bu yüzden gizlice Afrika'ya seyahat ediyordu, dünyanın bu dev kısmındaki en fakirlere yiyecek ve ilaç kaçırmak için, özellikle sıtma ve başka korkunç hastalıkların hüküm sürdüğü bölgelere. Fakat böyle bir cevap o bir sürü portakal bilmecesini çözemezdi. Neden çözemesin? Belki onları beraberinde Afrika'ya götürmek istiyordu? Neden bunu daha önce düşünmemiştim? Belki bütün biriktirdiklerini yatırmış ve büyük bir uçak kiralamıştı.

İyi, Georg, biz Portakal Kız'ın sadece gerçek izlerini takıp etmek için birbirimize söz verdik. Eğer seni o zamanki bütün düşüncelerimin ve hayallerimin içine çekmek isteseydim tam bir yılımı bilgisayarımın önünde geçirmek zorunda kalırdım ve o kadar zamanım yok artık. Bu kadar basit bu, düşüncesi acı verse de.

Evet, niçin bu saçma düşüncelerle zaman kaybedelim ki? Portakal Kız'ın birkaç kez gözlerime bakmasını, iki kere elimi tutmasını ve bir kere parmağını ağzımın üzerinde gezdirmesini bir kenara bırakırsak sadece oldukça az olan sözlerimize dayanabilirdim. Demek ki neler söylediğimizi tamamen hatırlamam önemliydi. Bu yüzden hepsini yazdım ve karşılıklı sözlerimizi yorumlamak için kafamı yordum.

Sen ne düşünüyorsun Georg? Bana, 1- Neden bu kadar fazla portakal satın aldığını açıklayabilir misin? 2- Neden cafe'de gözlerimin içine baktığını ve elimi tuttuğunu, ama bu arada tek bir kelime bile söylemediğini anlatabilir misin? 3- Ne-

den Young pazarında her portakala tek tek yoğunlaştığını ve anlaşılan, tamamen birbirine benzeyen iki taneyi almamak için çaba gösterdiğini söyleyebilir misin? Bir sebep bulabilir misin? 4- Niçin tekrar ancak yarım sene sonra görüşmek zorunda olmamıza bir sebep bulabilir misin? 5- Tüm bilmecelerin en büyüğünü çözebilir misin, yani ismimi nereden bildiğini?

Eğer bütün bunları başarırsan o zaman bir olasılıkla en önemli sorunun cevabına da yaklaştın demektir: Bu Portakal Kız neydi? Bizden biri miydi? Veya tamamen başka bir gerçekten mi geliyordu, belki tekrar dönene ve bizim aramıza yerleşebilene kadar altı ay için gitmesi gereken başka bir dünyadan mı geliyordu?

Bu işaretleri yorumlayamıyordum Georg. Tanı koyamıyordum.

Portakal Kız Wergeland Sokağı'nda kaybolduktan az sonra bir taksi daha çıktı ortaya, onu durdurdum. Ailemle Noel'i kutlamak için Humle Sokağı'ndaki evimize gittim.

Einar'ın bu kış tek bir tutkusu vardı, Tryvann vadisinde slalom yapmak. Ona şık kayak eldivenleri satın almıştım ve Noel ziyafetinden sonra onları açacağı için seviniyordum. Ayrıca onun kedisi için bir kutu lüks mama getirmiştim. Anneme çok konuşulan bir Finlandiya-İsveç şiir kitabı almıştım. Märta Tikkanen'indi ve ismi *Aşkın Aşk Hikâyesi* idi. Babam için Erling Gjelsvik isimli yeni bir Norveçli yazarın *Ölü Koşu* adlı ilk romanını almıştım. Onu ben de okumuştum ve babamın ilgisini çekeceğini düşünüyordum. Bir şey daha vardı: O zamanlar kendim de bir şeyler yazmayı hayal ediyordum. Belki de bu yüzden babama genç ve tanınmamış bir yazarın kitabını hediye etmeyi bu kadar heyecan verici buluyordum.

O zamanlar ben daima oturma odasının arkasındaki küçük

odada uyurdum. Şimdi bu senin odan, en azından ben bunu burada yazarken Bunu okurken ne olacağını bilemem.

O senenin Noel kutlamalarıyla ilgili bir şey anlatmayacağım, bu hikâyeyi oturttuğum çerçeve içerisinde böylesi uygun. Sadece bir şey söyleyeceğim, Noel'in ilk gününe açılan gecede bir saniye bile gözlerimi yummadım.

Babamın uzun mektubunun daha yarısını okumuştum ama tuvalete gitmek zorundaydım. Bunda kabahat benimdi, çünkü çok fazla kola içmiştim.

Tüh, diye düşündüm. Şimdi oturma odasından, ön odadan ve koridordan geçmek ve bu arada meraklı yetişkin bakışlar tarafından süzülmek zorundaydım. Sanırım buna "şapa oturmak" denir. Ama başka çarem yoktu.

Kapıyı açtım, mektubu yatağın üzerine koydum ve kapıyı arkamdan tekrar kilitledim. Anahtarı cebime soktum.

Dördü birden hemen yerlerini aldılar. Bana isabet eden birçok soru dolu bakışla ilgilenmemeye çalıştım.

"Bitirdin mi?", diye sordu annem. Tek bir kocaman soru işaretine benziyordu, acaba demin neler okumuş olabilirdim?

"Biraz üzücü müydü?", diye sordu Jørgen. Babam öldüğü için bana acımak zorunda olduğunu sanıyordu, hem de her zaman babamın yerini doldurabilmek için büyük çaba göstermiş olmasına rağmen. Bu sorun da değildi ve belki güzeldi bile. Ama hem bu adamın yerine geçip –onun yatağına yatıp demeyelim– hem de kocasını kaybettiği için anneme üzülemiyordu. Sanırım Jørgen aslında babam yaşamadığı için mutluydu. Yoksa anneme sahip olamazdı. Ve Miriam olmazdı. Ve bunun dışında, ben de olmazdım onun için. Boş yere dememişler: "Birinin ölümü, diğerinin ekmeği."

Kendine büyük bir viski koymuş olduğu dikkatimi çekti.

Bazen bir kadeh içer, ama bu genelde cumaları ve cumartesileri olur. Ve bugün pazartesiydi.

İçkisiyle oturma odasının ortasında durduğu için özellikle utandığını sanmıyorum, bunun için söylemiyorum. Ama benim, bu evde bir Jørgen olmadan çok önce, gerçek babamın bana ölümünden kısa bir süre önce yazdığı bir şeyi okumak için odama kapanmam onu biraz rahatsız etmiş olabilir. Daha küçükken Jørgen'e bazen "göçmen" derdim. Tabii çok çocukçaydı. Onunla sadece alay etmek için yapardım bunu.

"Daha çok okuyacağın şey var mı?", diye sordu büyükbabam. Bir puro yakmıştı. Ve o, durumu anlamıştı.

"Daha yarısı duruyor", dedim. "Ve şimdi tuvalete gitmeliyim."

"Okuduğun şey hoşuna gidiyor mu?" Büyükannem rahat vermiyordu.

"Yorum yok", dedim. Bunu politikacılar çetrefil soruları cevaplamak istemezlerse basına söylerler.

Gazetecilerle anne babaların ortak tarafı aynı derecede meraklı olmalarıdır. Ve politikacılarla çocukların ortak tarafı, onlara sürekli olarak her zaman basit bir cevabı olmayan sıkıcı soruların sorulmasıdır.

Belki bu hikâyede rol alanları biraz daha detaylı anlatmanın zamanı geldi ve annemle başlıyorum, sonuç olarak en iyi onu tanıyorum.

Annem bu aralar kırk yaşına bastı ve onu kesinlikle olgun ve kendi ayakları üzerinde duran bir kadın olarak tanımlayabilirim, ne olursa olsun kendi düşüncesini söylemekten korkmaz. Ayrıca "anaç"tır ve şimdi sadece Miriam ile nasıl ilgilendiğini düşünerek söylemiyorum bunu. Bana da biraz anaç tavuk gibi davranır ve bazen benimle sanki iki üç

yaş daha küçükmüşüm gibi konuşur. Genelde buna sesimi çıkartmıyorum ama bazen beni bitiriyor, örneğin okuldan arkadaşlarımı eve getirdiğim zaman. Arkadaşlarıma korkunç bir keyifle halen onun küçük çocuğu olduğumu göstermek ister gibi davranıyor. Bu arada ondan bir iki santimetre daha uzunum. Bir kez bir arkadaşla oturma odasında satranç oynamak istedim, ismi Martin. Annem bir saç fırçasıyla gelip saçımı taramak istedi. Ama orada ona tamamen açık bir şekilde fikrimi söyledim. Anneme öfkelenmek hoşuma gitmiyor –ve o durumda sadece öfkelenmedim, sinirden kendimi kaybettim, ama sonuç olarak Martin yanımızdaydı ve ben sınırlarımı koyabileceğimi göstermek zorundaydım. Annem sadece mutfağa koştu ve yirmi dakika sonra sıcak kakao ve üzümlü kekle geri geldi. Martin heyecanla bir ıslık çaldı ama ben şimdi de hizmet edilmeyi sadece utanç verici buluyordum. Neredeyse buzdolabında bira kaldı mı diye bakmak için mutfağa koşacaktım. Bira bulamazsam en azından Jørgen'in viski şişesinin nerede olduğunu biliyorum diye düşündüm. Ama neyse ki Martin'in espri anlayışı iyidir Daha sonra tabii ki bunu konuşmak zorunda kaldık. Sanırım annemin Devlet Sanat Akademisi'nde doçent olduğunu anlattıktan sonra ona karşı biraz daha fazla saygı duydu. "Eğer yeni bir Picasso çıkarsa nerede öğrenim gördüğünü biliyorsun", dedim. Olanlardan sonra annemin yeteneklerini biraz vurgulamak kendi yararımaydı.

İnsanın kendi annesini anlatması zor, en azından arzular ve günahlar ve öyle şeylerle ilgili olarak, ama gerçekten önemli bir özelliği var. Annem meyanköküne ve meyanökünün bütün çeşitlerine bayılıyor. Her yerde meyanköklü şekerler ve meyanköklü badem ezmeleri buluyorum. Son zamanlarda artık sadece gizli yiyor, çünkü Jørgen ve ben probleme

el attık ve onu sağlıksız alışkanlığı nedeniyle uyardık. Jørgen meyankökü tüketiminin yüksek tansiyona yol açtığını düşünüyor, belki burada biraz abartıyor, ama olay o kadar ilerledi ki eğer annem şehirde bir külah meyanköklü şeker veya bir kutu meyanköklü badem ezmesi satın aldıysa, Jørgen'e hiçbir şey söylemeyeceğime dair söz vermek zorunda kalıyorum.

Eğer annemin en güçlü yanını iki kelimeyle tanımlamam gerekseydi şöyle derdim o zaman: Keyifli olması. Ama en zayıf yanını da saklamak istemiyorum: Keyifsiz olması. Ve bu iki uç arasında bir şeyler yaşamam çok sık olmuyor. Annemin genelde keyfi çok yerindedir, ama bazen feci kızgın olabilir. Yani her zaman herhangi bir havadadır, hiç "dengeli" değildir. Annemin en sevdiği cümle şudur: "Yatmadan evvel bir el iskambil oynayalım."

Ve sonra Jørgen. Boyu sadece 1,70 ve böylece annemle aynı uzunlukta, yetişkin bir erkek için bayılacak bir şey değil bu. Bazıları bunu bir dezavantaj olarak görebilirler ve eğer haklıysalar o zaman bu onun tek dezavantajı değil, çünkü bunun dışında Jørgen'in kırmızı saçları var. Beyaz bir teni var, yazın hiç bronzlaşamaz, sadece açık kırmızı ve güneş yanığı olur, hattâ adamcağızın kollarında bile kırmızı tüyler var. Daha önce söylediğim gibi, moda bilincine sahiptir, hattâ belki biraz moda delisidir Bütün erkeklerin banyosunda üç çeşit deodoran ve dört çeşit traş losyonu olmaz. Herkes açık sarı deve tüyü ceket ve siyah ipek atkıyla sokağa çıkmaya cesaret edemez. Jørgen eder. İşin kötüsü ona yakışır.

Ama her şeye rağmen Jørgen polis merkezinde soruşturma görevlisi olarak çalışıyor! Sürekli olarak "susma zorunluluğunu" hatırlatsa da her zaman buna uyamıyor. İki kere, daha gazeteler yazmadan cinayet olaylarının önemli ayrıntılarını biliyordum. Bana güveniyor. Bu çok güzel. Jørgen, be-

nim polis sırlarını dışarıya sızdırmayacağımı biliyor.

Jørgen her şeyi bildiğini zanneden bir tip, ama her zaman haklı çıkmıyor. Bir süre önce bana IKEA'dan yeni bir gardrop almak istiyorlardı (Korkunç sinir etmişlerdi beni, güya bütün evde benim eşyalarıma takılıyorlarmış, ama bu oldukça abartılıydı, çünkü birinci katta daha tek bir çorabımı bile bırakmadım. Doğrusu orada hemen hemen hiç bulunmuyorum). Tüm öğleden sonrası dolabı kurmakla geçti, sonra yerine yerleştirmek de akşamı buldu. Çünkü Jørgen dolabın arkasının kapıya bakması gerektiğini düşünüyordu, ama ben kesinlikle aynı fikirde değildim. Ben onu pencerenin kenarına koymak istiyordum, manzaranın yarım santimetresini kapatsa da. Bunun benim odam olduğunu ve yarım santimetrelik manzaradan fedakârlık edebileceğimi söyledim. Ona benim bu evde kendisinden çok daha uzun süredir oturduğumu ve ayrıca dolabı, oda kapısı açıkken de açabilmenin aptalca olmadığını hatırlattım. Tabii ki istediğimi yaptırdım ama tekrar benimle konuşması neredeyse bir gün sürdü ve nihayet o noktaya gelindiğinde halen zorla konuşuyordu.

Jørgen'in belki en güçlü yanı, beni bir sporcu yapmak için bütün boş vakitlerini harcamaya hazır olmasıdır. "Bütün insanlar kaslarıyla doğar" der, "ama kasların kullanılması da lazım" Galiba en zayıf tarafı sporcu olmamdan başka gelecek planlarımın olabileceğini kabul edememesi. Jørgen'in habire Ay Işığı Sonatı'nı çalışmamı özellikle güzel bulduğunu sanmıyorum. Jørgen'in en sevdiği söz şüphesiz: "Bu, yaklaşıma bağlıdır."

Büyükannemle büyükbabam hakkında bir şey söylemeden önce onları çok iyi tanıdığımı vurgulamak zorundayım, en azından Jørgen kadar, çünkü seneler boyunca onları Tønsberg'de ziyarete gittim. Özellikle annemle Jørgen yeni bir

araya geldiklerinde onlarda çok kaldım. O zaman daha on yaşındaydım. Eğer annemin beni bir iki gün veya haftalığına uzaklaştırma olanağı olmasaydı Jørgen ile gerçek bir çift olamazlardı sanıyorum. Şikâyet etmek için söylemiyorum bunu, tam tersi. Her zaman Tønsberg'de olmak hoşuma gitti. Ayrıca annemle Jørgen'in yeterince akıllı davranıp beni ilişkilerinin başlangıç döneminde, yani flört döneminde uzak tutmalarına seviniyorum. Böylesi bile yeterince zordu. Bir kere iyi geceler demek için birinci kata gittim ve orada örtünün altında yatmış oynaşıyorlardı. Bunu gerçekten görmek istemiyordum, bu yüzden geri döndüm ve yavaşça merdivenlerden indim. Belki Jørgen gerçekten benim babam olsaydı başka türlü davranırdım. Belki de davranmazdım. Aslında bunu o kadar korkunç bulmuyordum. Ama yatak odasının kapısını kapatabilirlerdi. Yatmak istediklerini söyleyebilirlerdi. O zaman kendimi o kadar aptal gibi hissetmezdim. Ve o kadar yalnız.

Büyükannem yakında yetmiş yaşında oluyor ve neredeyse bütün hayatı boyunca müzik öğretmeni olarak çalışmış. Bütün müzik türlerini sever, ama sevgilisi Puccini'dir. Bana La Bohème'*i sevdirmeyi hayatının amacı haline getirdi, ama İtalyan operası, doğruyu söylersem bana çok zevksiz geliyor.* La Bohème *de, aşk ve entrika karışımı bir şey. Bunun dışında büyükannem doğayı ve her şeyden çok kuşları sever. Balık ve deniz ürünlerinin bütün çeşitlerine hayrandır, örneğin "Tønsberg salatası" dediği özel bir salata keşfetti (karides, yengeç eti ve balık köftelerinden oluşuyor; buradaki orijinallik balık köfteleri). Her sonbahar benimle Tjøme adasına gitmek ve mantar toplamak ister. En güçlü tarafı: Büyükannem bütün kuşların isimlerini ve nerede kuluçkaya yattıklarını da bilir. En zayıf tarafı: Puccini'nin aryalarını*

söylemeden (maalesef) yemek pişiremez. Onu bundan vazgeçirmeye çalışmadım, buna açıkça cesaret edemedim, çünkü büyükannem çok iyi bir aşçı. En sevdiği söz: "Otur Georg, biraz konuşalım"

Büyükbabam emekli olmadan önce Devlet Meteoroloji Dairesi'nde görevliydi ve bu ilgisini hâlâ kaybetmedi, sadece hava tahminleri hakkında tartışabilmek için gazete alır. Puro içer, ama sadece önemli zamanlarda içtiğini iddia eder. Benim Tønsberg'de onları ziyaret etmem belli ki onun için önemli bir şeydir, aynen bot gezilerimiz gibi. Canlı ve esprilidir, komik adam dememek için böyle dedim ve kendi düşüncelerini söylemekten asla korkmaz. Eğer büyükannemin saçını korkunç bulursa bunu hemen söyler. Ama saç modelini beğendiğinde de hemen söyler. Büyükbabam yaz mevsiminin yarısını botunda geçirir, diğer yarısını da gazeteleriyle. Bazen Tønsberg Blad gazetesine bir okuyucu mektubu yazar ve onu yerel bir star olarak nitelendirilebiliriz. En güçlü yanı: Harika bir denizcidir. En zayıf yanı: Bazen kendini Tønsberg kralı gibi görür. En sevdiği söz: "Zenginlerin keyfi yerinde!"

Einar Amca'dan da burada söz edildi. Babamın Portakal Kız ile tanıştığı sonbaharda benim şimdiki yaşımda olduğunu okumak komik geldi bana. O bugün büyük bir ticaret gemisinin ikinci kaptanı, evli değil, ama her limanda bir sevgilisi olduğunu iddia eder (Bir süre gemide de bir sevgilisi olduğundan şüphelenmiştim. Her neyse, orada altı ay kadar bir Ingrid vardı, sonra birdenbire ortadan kayboldu). Habire beni bir sefer, gemisiyle yurtdışına çıkaracağına söz veriyordu, ama bu kesinlikle sadece laf, çünkü şimdiye kadar hiçbir şey çıkmadı bundan. En güçlü yanı: Büyük olasılıkla Norveç'in en harika amcası. En zayıf yanı: Hiçbir za-

man sözlerini tutmaz. En sevdiği söz: "Sen hiç denize çıkmadın ki..."

Sadece biri kaldı ve o diğerleriyle karşılaştırınca anlatması en zor olanı, çünkü Georg Røed'den bahsediyorum. Boyum 1,74 ve böylece Jørgen'den dört santimetre daha uzunum. Sanırım bu onun hoşuna gitmiyor, ama belki de bunu aşmıştır(!). Ben bu çocuğun içindeyim ve bu yüzden evde nasıl dolaştığını hiç dışardan görmüyorum. Ama bazen onunla yüz yüze bakıyorum, yani nadiren aynanın önünde durursam. Biraz kendini beğenmiş gibi gelebilir kulağa, ama itiraf etmeliyim ki halkın kendi dış görünümüyle memnun olan kısmına dahilim. Kendimi yakışıklı olarak nitelendirmek istemiyorum, ama hiçbir şekilde çirkin de değilim. Buna rağmen dikkatli olmak gerekir. Bir yerde okudum, kadınların yüzde yirmisinden fazlası ülkedeki yüzde üçlük en güzel kadınlar grubuna dahil olduklarını sanıyorlarmış ve bu denklem tabii ki çözülmez. Kaç kişinin kendisini en çirkinlerin bulunduğu yüzde üçlük gruba dahil saydıklarını bilmiyorum, ama bütün bir ömür boyunca kendinden memnun olmamanın korkunç olduğunu düşünüyorum. Jørgen'in kırmızı saçları ve ayakkabısız sadece 1,70'lik boyundan dolayı üzülmemesini kesinlikle içten diliyorum. Durum böyle mi diye kendime daha önce sordum, ama ona bunu sormaya cesaret edemiyorum.

Dış görünüşümde bana dert olan bir şeyler varsa, o da son zamanlarda alnımda utanç verici sivilcelerin çıkmış olması. Bunların dört veya sekiz sene sonra tekrar kaybolacaklarını bilmek hiçbir şekilde teselli değil. Jørgen belki onunla yapacağım birkaç ciddi jogging turunun buna yardımcı olacağını iddia ediyor, ama buna kanmam. Bu yaptığı sadece aptalca, artık kesinlikle koşmak istemiyorum. Çünkü o zaman Jørgen si-

vilcelerımden kurtulmak için jogging yaptığımı düşünecektir

Babamın mavi gözlerini almışım ben, sarı saçlarını ve oldukça açık bir tenim var, ama yazın gerçekten bronzlaşırım. En güçlü yanı: Georg Røed, halkın Samanyolu'ndaki bir gezegende yaşadığımızı gerçekten kavramış kısmına dahildir. En zayıf yanı: Tipik yırtıcı değil. Bu yönde kendimi biraz daha fazla geliştirmek isterdim. En sevdiği söz: "Teşekkürler, hepsinden isterim."

Tuvalete gittikten sonra tekrar oturma odasından geçmek zorundaydım, ama şimdi yetişkinlerin hepsi susuyorlardı. Belli ki bu konuda anlaşmışlardı. Bir zamanlar babamın odası olan odanın kapısını açtım, arkamdan kapattım ve kendimi yatağa attım. Bu esrarengiz Portakal Kız'ın kim olduğunu yakında öğrenecektim. Tabii eğer babam onu tekrar gördüyse. Belki o bir cadıydı. Ne olursa olsun babamı büyülemişti. Bana mutlaka onu anlatmak istemesinin bir sebebi olmalıydı. Belli ki bir şeyi öğrenmeliydim, babamın ölümünden önce mutlaka oğluyla paylaşmak istediği bir şeyi.

*Hâlâ Portakal Kız'ın bir şekilde Hubble Teleskopu'yla bir ilişkisi olabileceği hissini atamamıştım kafamdan veya en azından evrenle ve uzayla. Babam garip bir şey yazmıştı, o beni bu düşünceye yönlendirdi. Sayfaları geri çevirdim ve tekrar okudum: "...*sadece kuvvetli ve sevecen bir şekilde elimi sıkıyor –ve biz yerçekimi olmadan uzayda süzülür gibiyiz, galaksiler arası sütten doyana kadar içmiş ve tüm evren bize aitmiş gibi."

Belki Portakal Kız başka bir gezegenden geliyordu? Ne olursa olsun onun bizimkinden değişik bir dünyadan gelmiş olabileceği ima ediliyordu. Belki bir UFO'dan gelmişti?

Tabii ki değil, böyle bir şeye inanmıyorum ve babam da

mutlaka bunu düşünmemişti. Ama belki Portakal Kız buna inanıyordu. Bu neredeyse aynı derecede kötü olurdu!

Hubble Teleskopu'nun saatte 28.000 kilometrelik hızla bir kere dünyanın çevresinde dönmek için 97 dakikaya ihtiyacı var. Karşılaştırırsak: Norveç'teki ilk buharlı lokomotifin Christiania ile Eidsvoll arasındaki 68 kilometrelik yol için iki buçuk saate ihtiyacı vardı. Ben hesapladım, ortalama hızı yaklaşık saatte 28 kilometre oluyor. Yani Hubble Teleskopu Norveç'in ilk treninden bin kat daha hızlı (Öğretmenim bu karşılaştırmaya hayran kalmıştı!).

Saatte 28.000 kilometre! Burada insan gerçekten uzayda yerçekimi olmadan süzülmekten bahsedebilir! Ve "galaksiler arası sütten" doyana kadar içmekten de. Özellikle eğer sürekli olarak Samanyolu'ndan milyonlarca ışık yılı uzaktaki galaksilerin resimleri çekiliyorsa.

Hubble Teleskopu'nun güneş panelli iki kanadı var. Bunlar on iki metre uzunlukta, iki buçuk metre genişlikte ve uydulara üç bin Watt güç sağlıyorlar. Ama katedraldeki bu iki kumru, Tarih Müzesi'nin önünden geçip Saray Parkı'na ulaşırken bu kanatların üzerinde oturup tüm evreni kendilerine aitmiş gibi hissedemezlerdi. Kim bilir belki de göğün yedinci katındaydılar.

Kâğıtları aldım ve okumaya devam ettim.

Noel'le yılbaşı arasında Portakal Kız'ı bulmak için hiçbir denemede bulunmadım. Şimdi Noel huzuru hüküm sürmeliydi. Ama Ocakta tekrar başladım. Formumun zirvesindeydim.

İzini bulabilmek için yüzlerce denemede bulundum, ama hiçbirinde başarılı olamadım, o yüzden anlatacak bir şeyim de yok. Bu yazının ritmine ve mantığına artık alıştığına eminim.

Ama bir istisna yapacağım ve bu, çözmen gereken bilme-

celerin küçük listesinde unuttuğum önemli bir anla ilgili. Eski anorak, Georg! Ona ne oldu? Tam olarak o beni Grönland buzullarındaki yorucu kayak turu fikrine yönelmişti. O, Portakal Kız'ın çok fakir olabileceğini düşünmemi sağlamıştı. Ama her şeyden önce, onun açık havada dolaşmaktan hoşlandığını gösteriyordu.

Bu yüzden kışın birçok kayak turu yaptım ve belki de Oslo'nun çevresinde ve dağlarda yaptığım bu turların, vücudumun bu korkunç hastalığa birkaç ay fazladan direnmesine katkısı olmuştur. Ama şimdi kayak yapmaktan bahsetmek istemiyorum, çünkü o sırada pistlerde onu görmedim, Kikut, Stryken ve Harestua'da da. Ama Martın başında Holmenkoll günü yaklaşıyordu. Önümüzdeki günlerde gerçekleşecek kayakla atlamaları düşününce çok mutlu oluyordum. Şimdi bütün parçalar birleşiyor gibiydi, tüm yapboz. Bana totoda on bir doğru bulmuşum gibi geliyordu, sadece bir oyun eksikti ve şanslar iyiden daha iyiydi.

Güzel havada, Holmenkoll gününde 50.000'den fazla insan bulunur. Yani bu günde Oslo halkının oldukça büyük bir yüzdesi dağa tırmanır. Ama bu arada esas olarak eski anorak giyenlerin yüzdesi ne kadardır? Bana sorarsan yüzde yüze çok yakındır.

O pazar günü Holmenkollen'e gidiyordum ve hava hiç de kötü değildi, bu şansımı artırıyordu. Portakal Kız'a rastlamak için 50.000'den fazla olasılığım vardı. Ve Martın bu pazar gününde orda, yukarda gerçekten güneşten solmuş bütün çeşitleriyle eski anorakların eksik olmadığını sana söyleyebilirim: Bu yüzden önce atlama yerine bakmadım bile, bir sürü anorağa bakmakla yetinden fazla meşguldüm. Portakal Kız'ı defalarca keşfettim ve her seferinde kuvvetli bir çığlık atmak istedim, ama sonradan hiçbiri o çıkmadı. İki kere gözüm o masal-

sı gümüş saç tokasına takıldı, ama hiçbiri onunki değildi.

Orada değildi Georg. Bu kadar basitti. Ve orada aklımda kalan tek şey buydu. Atlamayı kimin kazandığını duymadım bile. Bu Holmenkoll gününde saptadığım sadece Portakal Kız'ın olmayışıydı. Sadece olmayan için gözlerim vardı.

O zamandan beri sadece bir kere Holmenkollen'e gittim ve şimdi senin aklına bir şey geliyor mu acaba? Sen daha üç buçuk yaşındayken ikimizin orada yaşadığımız şeyi belki hayal meyal hatırlıyorsundur.

O sene sen ve ben yamacın altında duruyorduk ve atlayıcılara doğru yukarı bakıyorduk. Bu Mart gününde çok özel bir hava vardı. Nadir esen bir meltem neredeyse artık yaz sıcaklıklarını getiriyordu ülkeye. Atlamalar için gereken kar Norveç'in yarısından kazınmak zorunda kalmıştı, daha doğrusu Finse'deki yüksek dağlardan. O sene Jens Weissflog altın madalyayı aldı. Bu Norveçli seyirciler için kötü bir hayal kırıklığıydı ama çok da sürpriz olmadı, çünkü bu Weissflog'un ilk başarısı değildi.

Sana küçük bir sır vermek istiyorum. Neredeyse altı ay önce ikimiz bu sıcak Mart gününde Holmenkollen'deyken sürekli olarak kendimi Portakal Kız'ı ararken yakalıyordum. On yıldan fazla geçmişti, ama hayal kırıklığını halen kemiklerimde hissediyordum.

Az zamanım kaldı oğlum. Ama sadece bu sebepten atlamıyorum bir iki haftayı şimdi. Bundan sonra tekrar anlatacak bir şeyler var.

Nisan sonunda bir gün posta kutumda güzel bir kartpostal buldum. Bir cumartesiydi ve ben Humle Sokağı'ndaki annemleri ziyaret ediyordum. Yani kartı o zaman Gunnar ile birlikte oturduğum Adamstuen'e gönderilmemişti, buna rağmen banaydı.

Ve şimdi dinle: Kartın üzerinde masalımsı bir portakal bahçesi görünüyordu ve resimde büyük harflerle PATIO DE LOS NARANJOS yazılıydı; bu "portakal bahçesi" gibi bir şey demek, bu kadar İspanyolca da anlıyordum. Söylediğim gibi, işaretleri her zaman iyi yorumlayabilirdim.

Portakal bahçesi! Kalbim çarpmaya başladı. Kan basıncı denilen bir şey var Georg. Uç durumlarda bu birdenbire çok yükselebilir, evet hattâ fırlayabilir. Ama bu yüzden kendini büyük olaylardan ve güçlü etkilerden uzak tutmamalısın. Çünkü bu tamamen tehlikesiz bir durumdur (Buna rağmen ilerde kendini yamaç paraşütü veya paraşütle atlamaya kaptırmazsın umarım. Ve bungee jumping'i hiçbir şekilde denememelisin!).

Kartı çevirdim. Sevilla'da damgalanmıştı ve üzerinde sadece şöyle yazılıydı: *Seni düşünüyorum. Biraz daha bekleyebilir misin?*

Bu kadar. İsim ve gönderen yoktu. Ama karta bir yüz çizilmişti –ve bu onun yüzüydü Georg, sincap yüzü. Bir sanatçı tarafından çizilmişe benziyordu, hattâ büyük bir sanatçı tarafından.

Aslında bütün bunlar beni o kadar da çok şaşırtmamıştı. Tabii ki Portakal Kız portakal bahçesindeydi, başka nerede olacaktı ki. O sadece kendi krallığına gitmişti, Portakal Ülkesi'ne. Bütün bunlar benim düşündüklerime sadece fazla iyi uyuyordu. Sonuç olarak Genç İsa da babasının evinde olmak için tapınakta kalmamış mıydı?

Artık zor anlaşabilecek bir şey kalmamıştı. Bütün bilmeceler çözülmüştü. Bütün iskambil falları açılmıştı. Orada aşağıda Portakal Kız altı ay nefes alabilecek ve kendini portakalların çeşitliliğine duyduğu seçici, neredeyse sanatsal ilgisine adayabilecekti, umarım daha sonra kendini kurtarıp altı ay boyunca her gün benimle buluşma sözünü tutmadan önce. Son-

ra belki tekrar hava almaya oraya gitmek zorunda olabilirdi, ama bu tamamen başka bir şey olacaktı.

Mutluydum, beynim, biz tıpçıların "endorfin" dediğimiz maddeden büyük miktarlarda salgılıyordu. Bu neredeyse hastalık sayılabilecek mutluluk durumu için özel bir isim var, biz böyle hastalara "öforik" deriz. Şimdi ben bu durumdaydım. Ve bu yüzden annemlere koştum, ikisi de kış bahçesinde oturuyorlardı, annem sallanan yeşil koltukta ve babam eski şezlongda, cumartesi gazetesinin arkasında. İçeriye daldım ve evlenmek istediğimi söyledim. Bunu söyledim, evlenmeyi düşünüyorum, dedim. Keşke bunu söylemeseydim, çünkü daha yarım saat sonra düşüş başladı. Beynim artık endorfin salgılamıyordu ve ben artık öforik değildim. Sonuç olarak hiçbir şeyi kavrayamıyordum. Her zamankinden daha az anlıyordum.

Portakal Kız ilk ismimi bildiğini belli etmişti daha önce. Ama şimdi soyadımı bildiğini de öğrenmiştim. Ve hepsi bu kadar değil Georg: Aşağıda, Portakal Ülkesi'nde ayrıca Humle Sokağı'ndaki evin adresi de vardı onda. Buna ne diyorsun? Bu güzeldi, bir şekilde tatlı bir düşünceydi, bu bilmece için nasıl bir açıklama olursa olsun, fark etmez. Ama Noel çanları çalmadan hemen önce el ele Saray Parkı'na yürüdüğümüz ve Külkedisi'nin aksi halde bir balkabağına dönüşecek olan arabasına binmek zorunda olduğu o büyülü dakikalardan azıcık bile bahsetmeden İspanya'ya gitmiş olması da acı değil miydi?

Bu olayın üstünden şimdi üç buçuk ay ve en azından yirmi beş kayak turu, daha doğrusu arama çalışması geçmişti.

Veya Portakal Kız Fas, Kaliforniya ve Brezilya'ya da mı gitmişti? Portakal bugün faydalı bir bitki olarak biliniyor Georg, benim görüşüme göre çoktan doğanın en önemli meyvesi olarak duyurulmalıydı. Belki Portakal Kız Birleşmiş Milletler'in portakal denetimi için gizlice ajan olarak çalışıyordu. Yeni,

tehlikeli bir portakal salgını mı çıkmıştı yoksa? Veya o bu yüzden o kadar sık Young pazarında olup portakalları sağlık durumları açısından muayene mi ediyordu? Bu yüzden mi haftalık örnekler alıyordu?

Belki bu seyahatsever kadın daha önce Çin'de de bulunmuştu. O zaman bu meyvenin Norveççedeki diğer adı appelsin'in, geçmiş zamanda "Çin elması" anlamına geldiğini biliyordu. Çünkü portakallar aslında Çin'den çıkmıştı. Ama eğer Portakal Kız Çin'e kadar gittiyse, bu gezegenin ilk portakal ağacının bir zamanlar yapraklarını açtığı yere, maalesef ona üzerinde *Portakal Kız'a, Çin* yazan bir kartpostal gönderemezdim. Onu diğer milyarlarca insan arasından bulmak Çin postası için çok zor olurdu. Ben bunu kesin başarırdım, ama Çin'deki postacıların benim kadar gayretli arayacaklarından yola çıkamazdım.

Fark etmez Georg, biz devam etmek zorundayız.

Bir iki gün için çalışmalarımı bıraktım, annemlerden bin kron ödünç aldım ve Madrid'e ucuz bir uçuş ayarladım. Orada geceyi eski bir tanıdığın amcasında geçirdim. Ertesi sabah Sevilla'ya uçtum. Onu bulacağıma güvenemezdim; olasılığın yaklaşık Holmenkollen'deki kadar olduğundan hareket ediyordum. Ve hepsi bu kadar değildi. Eğer ona Sevilla'da rastlayamazsam –yüz yüze demek istiyorum– en azından onun kısa süre önce orada olduğunu biliyordum, örneğin Fas seyahatinden önce. Ayrıca Portakal Ülkesi'ni yaşayabilecektim ve onun içine çektiği ekşimsi portakal kokusunu içime çekebilecektim, onun gittiği sokaklarda yürüyecek, belki onun oturduğu aynı banklarda oturacaktım. Sadece bu sebep, bu seyahat için yeterliydi. Ayrıca arkasında bıraktığı önemli izleri bulabilmek imkânsız değildi, örneğin bu portakal bahçesinde, tabii beni içeri bırak-

maları şartıyla. Bu kutsal yerde mutlaka hendekler, saldırgan köpekler ve sıkı bir gözetimin olduğunu düşünüyordum.

Ama Sevilla'ya indikten yarım saat sonra portakal bahçesinde gezebiliyordum bile. Sevilla'nın büyük katedralinin arkasına sıkışmıştı ve güzel, çevresi duvarla çevrili bir bahçeydi, neredeyse örnek bir tesis gibiydi. Neyse, bir sürü ağaç olgun meyveleriyle sıra sıra duruyorlardı orada. Ama Portakal Kız görünmüyordu. Belki kısa bir süre için şehre gitmişti. Mutlaka yakında tekrar burada olacaktı...

Mantıklı bir şekilde düşünmeye çalışıyordum. Kendime, onu hemen bulamayacağımı, belki de ilk birkaç gün onu göremeyeceğimi söylemeye çalışıyordum. Bu yüzden portakal bahçesinde sadece üç saat kaldım. Ama giderken garanti olsun diye bahçenin ortasındaki eski fıskiyeye bir kâğıt bıraktım. Şöyle yazdım: *Ben de seni düşünüyorum. Hayır, birazcık bile bekleyemem.* Bu kâğıdın üzerine küçük bir taş koydum.

İsmimle imzalamadım, kâğıdın kim için olduğunu bile yazmadım üzerine, ama benim yüzümü gösteren küçük bir çizim ekledim. Kesinlikle benimle bir benzerliği yoktu, ama Portakal Kız'ın kâğıdı bulduğunda çizimin kimi anlattığını anlayacağına emindim. Mutlaka yakında buraya geri gelecekti. Kesinlikle zaman zaman postasını almak için geliyordu.

Kâğıdı taşın altına koyduktan bir saat sonra ve tekrar şehre giderken belki de korkunç bir hata yaptığımı telaşla fark ettim.

Şöyle demişti: *Altı ay beklemeyi başarmak zorundasın. Eğer bu kadar bekleyebilirsen tekrar görüşebiliriz.* Neden bu kadar uzun beklemek zorunda olduğumu sormuştum. Ve Portakal Kız basitçe cevap vermişti: *Beklemek zorunda olduğun süre bu kadar uzun olduğu için. Ama bunu başarabilirsen ondan sonraki altı ayda her gün görüşebiliriz.*

Anlıyor musun Georg? Kurallara uymamıştım. Altı ay dayanamamıştım. Ve bu yüzden şimdi gelecek altı ayda her gün görüşebileceğimize dair sözü geçerli değildi artık.

Bizim resmî anlaşmamızı anlamak çok basitti, ama ona uymak korkunç zordu. Ama bütün masalların kendi kuralları vardır, evet, belki de bir masalı diğerlerinden ayıran, kurallardır. Bu kuralları *anlamak* hiçbir zaman gerekli değildir. Onlara sadece uymak zorundadır insan. Yoksa, sözler gerçekleşmez.

Anlıyor musun Georg? Niçin Külkedisi saray balosunu gece yarısından önce terk etmek zorundaydı? Hiç haberim yok ve Külkedisi de kesinlikle bilmiyordu. Ama eğer insan büyü ve sihir yardımıyla harika rüyalar ülkesine ulaştıysa böyle sorular sormamalı. O zaman sadece şartları kabul etmek zorunda, ne kadar anlaşılmaz olurlarsa olsunlar. Külkedisi prense ulaşmak istiyorsa, o zaman tam on ikiden önce balodan ayrılmak zorundadır. Bu kadar basit, bu kadar kesin. Külkedisi kurallara uymak zorundadır. Uymazsa, balo elbisesini kaybeder ve fayton bir balkabağına dönüşür. İşte o da, gece yarısı evde olmaya çalışır ve kıl payı başarır, sadece yolda bir ayakkabısını düşürür. Gariptir ki bu ayakkabı, sonunda prense onu bulmasında yardımcı olur. Çünkü kötü üvey kardeşler kurallara uymamışlardır ve acı bir şekilde cezalarını çekmek zorundadırlar.

Ama bu masalda başka kurallar geçerli. Eğer Portakal Kız'ı üç kere, kollarında portakal dolu büyük bir kesekâğıdıyla görseydim o bana ait olacaktı. Ama onu Noel akşamı görmek zorundaydım ve belki bundan da fazlası, tam Noel çanlarının çaldığı dakikada onun gözlerinin içine bakmak zorundaydım ve aynı zamanda büyülü gümüş saç tokasına dokunmak zorundaydım. Niçin diye sorma Georg, ama kurallar böyleydi. Eğer son ve en önemli sınavı başaramasaydım, yani altı ay Portakal Kız'dan uzak durmayı, o zaman bütün çabalarım bo-

şa gidecekti ve her şey kaybedilecekti.

Portakal bahçesine geri koştum. Ama şimdi kâğıt kaybolmuştu ve onun kâğıdı aldığına emin bile olamıyordum. Her Norveçli turist onu almış olabilirdi sonuç olarak.

Kâğıdın üzerine koyduğum taşı gördüğüm anda –söylediğim gibi kâğıt hiçbir iz bırakmadan kaybolmuştu– bir şeyi daha anladım. Kurallara uymamış olmama rağmen bana belli bir umut veren bir şeyi. Ne diyorsun Georg? Portakal Kız bana bir kart yazmıştı, çünkü benim adresimi biliyordu. Sonra ben onun için uygun bir haber bırakmıştım, ama adresi bilmediğim için kâğıdı kurye olarak, selamını gönderdiği portakal bahçesine getirmek zorunda kalmıştım.

Bu bir şekilde aynı şey değil miydi? O da kuralları bozmamış mıydı? Ne düşünüyorsun Georg? Sen bu masalın kurallarını en az benim kadar iyi yorumlayabilirsin mutlaka.

Diğer taraftan o, sonuç olarak benden *biraz daha* beklememi rica etmişti. Aslında böylece anlaşmamızı sadece yenilemişti. Ve ben şartları kabul edemeyeceğimi veya artık kurallara uymak istemediğimi söylemiştim.

Şöyle yazmıştı: *Seni düşünüyorum. Biraz daha bekleyebilir misin?*

Ama Georg, eğer bu sorunun doğru cevabı artık *bekleyemeyeceğim* idiyse onun düşüncesine göre ne yapmalıydım?

Hayır, buna ben karar veremezdim. Bunun için çok fazla bu işin içindeydim. Şimdi sadece onu bulmak zorundaydım.

Daha önce hiç Sevilla'ya hatta İspanya'ya bile gitmemiştim. Ama kısa süre sonra kendimi eski Yahudi mahallesinde turistleri takip ederken buldum. İsmi *Santa Cruz*'du ve kültür bitkisi portakalın şerefine yapılmış tek bir büyük tapınak bölgesi gibi görünüyordu. Bütün meydanlar ve pazarlar portakal

ağaçları tarafından çevrilmişti.

Portakal Kız'ı bulamadan bir meydandan diğerine yürüdükten sonra, sonunda büyük bir portakal ağacının gölgesinde boş bir iskemle bulduğum bir cafe'ye oturdum. Santa Cruz'un bütün meydanlarına gitmiştim ve bu şüphesiz en güzeliydi. İsmi *Plaza de la Alianza* idi.

Oturdum ve şunları düşündüm. İnsan büyük bir şehirde birini arıyorsa ve bu insanın şehirde nerede olabileceğine dair hiçbir fikri yoksa, bir yerden diğerine koşturmak mı daha iyi, yoksa merkezi bir yerde oturup aranan kişi kendiliğinden ortaya çıkana kadar orada beklemek mi?

Bir fikir geliştirmeden bu cümleyi iki kere oku Georg. Ama ben şu sonuca vardım. Sevilla'da şehrin en güzel bölümü Santa Cruz ve bu bölgedeki en güzel meydan Plaza de la Alianza. Eğer Portakal Kız da benimle aynı fikirdeyse, er ya da geç tam burada ortaya çıkmak zorundaydı. Biz Oslo'da bir cafe'de karşılaşmıştık. Ve katedralde karşılaşmıştık. Portakal Kız'ın ve benim yaptığımız iyi bir şey varsa o da tesadüfen birbirimizin yoluna çıkmaktı.

Oturmaya karar verdim. Saat daha üçtü, en azından sekiz saati Plaza de la Alianza'da geçirebilirdim. Bu bana uzun bir bekleme süresi gibi gelmiyordu. Oslo'dan ayrılmadan önce burada yakında küçük bir pansiyonda bir oda ayırtmıştım. Gece yarısı evde olmak zorundaydım, çünkü sonra kapılar kilitleniyordu (İspanya'daki pansiyonlarda bile uyulması gereken kurallar var!). Eğer Portakal Kız bu ilk günde gece yarısına kadar ortaya çıkmazsa o zaman bir sonraki günü de meydanda geçirmek istiyordum, güneşin doğuşundan batışına kadar orada onu beklemek istiyordum.

Ve bekledim, bekledim. Meydana gelen ve giden bütün insanlara bakıyordum, yerlilere ve dışardan gelenlere. Dünya-

nın güzel olduğunu anladım. Yine çevremdeki her şeyi içine alan öforik bir duyguya kapılmıştım Çünkü burada yaşayan bizler kimiz? Bu meydandaki tek tek her insan düşünceler, anılar, rüyalar ve hasretlerle dolu yaşayan bir hazine sandığı gibiydi. Ben, dünyadaki hayatımın kalbinin ortasında duruyordum, ama bu tabii ki meydandaki diğer bütün insanlar için de geçerliydi. Örneğin garson için, cafe'de oturan herkese hizmet etmek onun göreviydi ve dördüncü kahvemi ısmarladıktan sonra onun artık bu masayı çok uzun süre işgal ettiğimi düşündüğü hissine kapıldım, bu arada üç ya da dört saattir burada oturuyordum. Tekrar bir yarım saat sonra dördüncü fincanım boşalınca hemen kibarca hesabı ödemek isteyip istemediğimi sordu. Ama ben daha gidemezdim, Portakal Kız'ı bekliyordum ve garanti olsun diye büyük bir porsiyon cips ve bir kola ısmarladım. Portakal Kız daha burada yokken bira ya da şarap uygun olmaz diye düşündüm; sonra şampanya içerdik. Ama Portakal Kız gelmiyordu. Saat yedi oldu ve artık hesabı istemek zorunda olduğumu hissediyordum. Ne kadar saf olduğumu anladım birden. Humle Sokağı'ndaki evde Sevilla' dan gelen kartı posta kutusundan alalı bayağı olmuştu ve kartın oraya ulaşması için de bir sürü gün geçmişti.

Portakal Kız şimdiye kadar olduğu gibi ulaşılmaz geldi bana, tabii ki benimle kedi fare oyunu oynamaktan başka işleri vardı yapılacak, belki Madrid veya Salamanca'da İspanyolca öğreniyordu. Hesabımı ödemiştim, şimdi gidebilirdim. Yetersiz yargı yeteneğim yüzünden hayal kırıklığına uğramıştım ve boğazımda bir düğümle daha ertesi sabah Norveç'e geri dönmeye karar verdim.

Bir şey tamamen boşuna olduğu zaman hissedilen bu yakıcı duyguyu hiç tattın mı, bilmiyorum. Belki karda ve yağmurda evden çıkıp çok ihtiyacın olan bir şeyi almak için şehre git-

miş ve dükkânın kapanışından iki dakika sonra kapının önünde kalmışsındır Böyle bir şey öfke vericidir ve her şeyden önce kendi aptallığımıza öfkeleniriz. Her şeyin boşuna olduğu bu utanç verici duygu üzerime çökmüştü şimdi ve ben sadece tramvayla şehre gitmemiştim. Ben bir posta kartı dışında tutunacak bir noktam olmadan Sevilla'ya kadar o uzun yolu kat etmiştim, burada hiç kimseyi tanımıyordum, yakında o bakımsız pansiyona çekilmek zorunda kalacaktım ve neredeyse hiç İspanyolca konuşamıyordum. Kendi kendime kuvvetli bir tokat atmak isterdim, bu çok aptalca gözükse, her şey daha da utanç verici olacak olsa bile, ama kendimi başka bir şekilde cezalandırmaya karar verdim, sonuç olarak bir sürü olasılık vardı, örneğin kendimi bir daha hiçbir şekilde bu "Portakal Kız" ile ilgilenmemeye mahkûm edebilirdim, bütün hayatım boyunca, ne olursa olsun.

Ve sonra o geldi Georg! Saat yedi buçuktu ve birdenbire Plaza de la Alianza'da duruyordu!

Bir portakal ağacının altına oturmamdan dört buçuk saat sonra Portakal Kız uçarak portakal meydanına gelmişti. Eski anorağıyla değil tabii, sonuç olarak Andalucía'da yarıtropikal bir iklim hüküm sürüyor. Üstünde masal gibi bir yazlık elbise vardı, arka planda yüksek bir duvarın üzerinde gördüğüm begonviller gibi alev kırmızısıydı. Belki bu elbiseyi Pamuk Prensesten ödünç almıştır diye düşündüm veya bir periden çalmıştı.

Daha beni görmemişti. Karanlık, meydanın üzerine çöküyor şimdi. Sıcak, çok sıcak, ama ben buna rağmen üşüyorum, tüylerim diken diken.

Ama sonra Georg –bütün bunları senden saklayamam– genç bir erkekle beraber geldiğini fark ediyorum, erkek yirmi beş yaşlarında. Uzun boylu, iyi görünüyor ve sarı, gür bir sakalı var. Basitçe bir kutup gezgini gibi görünüyor Ve beni en çok

rahatsız eden şey hiç de antipatik görünmemesiydi.

Yani kaybettim. Ama bu benim kendi suçum. Ben kurallara uymadım. Ben resmen bir sözü tutmadım. Bana ait olmayan bir şeye karıştım, kurallarını benimle paylaşmayan bir masala. "Altı ay beklemeyi başarmak zorundasın", demişti. "Eğer bu kadar bekleyebilirsen tekrar görüşebiliriz."

Beni fark ettiklerinde, kesinlikle prens onu üvey annesinin ve kötü üvey kardeşlerinin boyunduruğundan kurtarmadan önce, Külkedisi'nin küllerini kazımak zorunda olduğu ocak gibi görünüyorum. Onlar beni fark ettiklerinde diyorum, çünkü beni ilk olarak gören Portakal Kız değil. Beni ilk fark eden sakallı adam (Sen tüm bunları anlayabiliyor musun Georg? Ben anlayamıyordum). Portakal Kız'ın kolunu tutuyor, beni gösteriyor ve bütün meydanın duyabileceği şekilde sesli ve açık "Jan Olav!" diyor. Telaffuzundan Danimarkalı olduğunu anlıyorum. Onu daha önce hiç görmemiştim.

Bundan sonra olay çok çabuk gelişiyor, buna rağmen gözünde canlandırmaya çalışmalısın. Portakal Kız beni portakal ağacının altında fark ediyor İki saniye kadar meydanın ortasındaki büyük fıskiyenin yanında duruyor ve sadece gözlerini bana dikiyor, felç olmuş gibi ve daha bir saniye sonra sanki bir ya da iki saattir bu pozisyonda durmuş da kendini kurtaramıyormuş gibi görünüyor Ama sonra kurtarıyor kendini. Pamuk Prenses yüz yıl uyudu, ama şimdi o kadar uyanık ki sanki daha yarım saniye önce uyuyakalmış gibi. Bana doğru koşuyor, kolunu boynuma koyuyor ve Danimarkalının daha önce söylediğini tekrarlıyor: "Jan Olav!"

Sonra sıra Danimarkalıya geliyor Georg. Masama geliyor, bana güçlü bir el uzatıyor ve şöyle diyor dostça: "Sana rastlamak gerçekten çok güzel, Jan Olav!" Portakal Kız artık oturmuştu ve Danimarkalı elini omzuna koyuyor ve şöyle diyor:

"O zaman ben izin rica ediyorum!" Bu sözlerle uzaklaşıyor, geri geri cafe'den çıkıyor, nihayet bize sırtını dönüyor ve meydana geldiği yolu yavaş yavaş geri gidiyor. Ve kayboluyor Evet ve biz ondan kurtuluyoruz. İyi periler benden yanalar.

Masada karşımda oturuyor. Her iki elini de benimkilerin içine koymuş. Sıcacık gülümsüyor, belki biraz heyecanlı, ama ne olursa olsun sıcak.

"Başaramadın", diyor. "Beni beklemeyi başaramadın.

"Hayır", diye itiraf ediyorum. "Çünkü artık kederden kalbim kanıyor."

Ona bakıyorum, hâlâ gülümsüyor Ben de aynen gülümsemeye çalışıyorum, ama tam beceremiyorum.

"Yani bahsi kaybettim", diye ekliyorum.

Düşünüyor ve sonra şöyle diyor: "Zaman zaman hayatta birbirimizi biraz özlemeyi başarmak zorundayız. Sana yazdım. Sana biraz daha hasret çekmek için ihtiyacın olan gücü vermeye çalıştım."

Omuzlarımı silktiğimi fark ediyorum. "Yani ben kaybettim", diyorum tekrar.

"Ne olursa olsun itaat etmedin", diyor güvensiz bir gülümsemeyle. "Ama belki daha her şey kaybedilmemiştir."

"Bu nasıl mümkün olabilir?"

"Önceki gibi. Soru ne kadar sabrın olduğu."

"Hiçbir şey anlamıyorum", diyorum.

Her iki elimi sevgiyle sıkıyor. "Neyi *anlamıyorsun* ki, Jan Olav?", diyor sadece, fısıldıyor, derin bir nefes veriyor.

"Kuralları", diyorum. "Kuralları anlamıyorum."

Ve bununla birlikte uzun konuşmamız başlamıştı.

Georg! Şimdi o akşam ve o gece birbirimize söylediğimiz her şeyi anlatmama gerek yok, zaten her şeyi hatırlayamam da. Ayrıca mümkün olduğu kadar çabuk cevaplanmasını iste-

diğin bir sürü soru olduğunu biliyorum.

Aşağı yukarı bir açıklama istediğim ilk şey, Portakal Kız'ın annemlerin adresini nereden bildiği idi. Sevilla'dan kartpostal geleli daha çok olmamıştı. Ona sorarcasına baktım ve o yumuşak bir sesle sordu: "Jan Olav... gerçekten beni hatırlayamıyor musun?"

Onu süzüyordum. Onu sanki bu bizim ilk karşılaşmamızmış gibi görmeye çalışıyordum. Sadece koyu renkli gözlerine bakmıyordum, sadece onun çok şey söyleyen yüzünü süzmüyordum. Bakışlarımı çıplak omuzlarından kaydırdım, karşı çıkmadı ve ince elbisesine baktım. Ama onu Noel'den önceki bir iki karşılaşmamız dışında bir bağlantıdan hatırlamak kolay bir iş değildi. Eğer Portakal Kız'a hayatımda daha önce rastladıysam da şimdi bunu hatırlayamıyordum işte, çünkü burada, bu masada sadece onun ne kadar inanılmaz güzel olduğunu düşünebiliyordum. Allah onu yaratmış, diye düşündüm veya belki de Pygmalion'du, şu mermerden rüyalarının kadınını yaratan efsanevi Yunanlı ve sonra aşk tanrıçası merhamet etmiş, heykeli canlandırmıştı. Son karşılaşmamızda Portakal Kız bir şapka ve siyah bir kışlık palto giymişti. Şimdi o kadar ince giyinmişti ki utanıyordum, neredeyse ona çok fazla yaklaştığım hissine kapılıyordum. Ama onu tanıyamıyordum veya belki de sebebi buydu.

"Beni hatırlamaya çalışamaz mısın?" diye tekrarladı. "Bunu başarmanı o kadar istiyorum ki."

"Bir ipucun var mı?" diye rica ettim.

Şöyle dedi: "Humle Sokağı, seni aptal."

Humle Sokağı. Orada büyümüştüm. Orada doğmuştum. Hayatım boyunca Humle Sokağı'nda oturmuştum. Adamstuen'de daha altı aydan beri oturuyordum.

"Veya Iris Sokağı", dedi.

Bu aynı bölgeydi. Iris Sokağı Humle Sokağı'ndan ayrılırdı. "Kløver Sokağı belki!"

Bu da komşu yöredeydi. Küçükken Kløver Sokağı'nda evlerin arasındaki bir parkta oynardım sık sık. Orada bir sürü çalılık ve ağaçlar vardı. Sanırım orada bir kum havuzu ve bir tahterevalli de vardı. Bir iki yıl önce banklar ilave edildi.

Tekrar Portakal Kız'a baktım. Sonra ürktüm, neredeyse derin bir hipnozdan uyanmak gibi bir şeydi. Ellerini sıktım. Neredeyse gözyaşlarına boğulacaktım. Sonra, "Veronika!" diye bağırdım.

Işıl ışıl gülümsedi. Ama hemen bunun üzerine gözünün kenarından bir gözyaşını silip silmediğini soruyorum kendime.

Gözlerine baktım ve şimdi bakışlarım oraya buraya kaçmıyordu. Artık şimdi hiçbir şey beni tutamazdı, tüm çekingenliğimi bırakmıştım. Birdenbire kendimi ona çıplak göstermeye cesaret ettim. Kendimi Portakal Kız'a hiçbir şey saklamadan vermeye cesaret ettim. Ve bu benim için büyük bir rahatlamaydı.

Belki birbiriyle aynı anda sağlam ve kararlılıkla karşılaşan ve ayrılmak istemeyen iki bakış değerinde bir yakınlık yoktur.

Kahverengi gözlü kız Iris Sokağı'nda oturuyordu. Koşmayı veya en azından konuşmayı öğrendikten sonra hemen hemen her gün beraberdik. Aynı sınıfa gidiyorduk, ama okul hayatımızın ilk Noel kutlamasından sonra Veronika ailesi ile birlikte başka bir şehre taşınmıştı, o zaman yedi yaşındaydık. Yani on iki veya on üç sene geçmişti. Ama o zamandan beri hiç görüşmemiştik.

Daima Kløver Sokağı'ndaki parkta çalılıklar ve çiçekler, banklar ve ağaçlar arasında oynardık. Orada sürdürüyorduk sincap hayatımızı –evet, tam bir sincap hayatı. Veronika o za-

man taşınmamış olsaydı bile bu tasasız çocukluk kısa bir sürede son bulurdu. Okulda gittikçe daha sık olarak kızlarla oynamayı tercih ediyordum.

Onda veya bizim evde dinlediğimiz ve oynarken sık sık söylediğimiz bir şarkı geldi aklıma: *Burada küçük bir adam var mı, küçük kadınlarla oynayabilen? O zaman sonunda rüyalarının küçük ülkesinde oynayacaklar...*

"Ama sen beni tanımadın", dedi şimdi, bu yüzden hâlâ hayal kırıklığına uğradığı, neredeyse biraz kızgın olduğunu duymamak mümkün değildi. Birdenbire yedi yaşındaki bir kız konuşuyordu benimle, yirmi yaşında yetişkin bir kadın değil.

Tekrar tekrar ona bakmak zorunda kaldım. Kırmızı elbisesini o kadar çekici ve etkileyici buluyordum ki. Vücudunun nasıl nefes aldığını görebiliyordum, çünkü elbise kalkıyor ve iniyordu, kalkıyor ve iniyordu, neredeyse güzel bir sahildeki deniz dalgaları gibi ve sahil, elbiseydi.

Yukarıya baktım. Ve gözüm bir portakal ağacının yaprakları arasındaki sarı bir kelebeğe takıldı. Bugün gördüğüm ilk kelebek değildi. Birçoğundan biriydi o.

Şimdi onu gösterdim ve şöyle dedim: "Uzun süredir bir kelebeğe dönüşmüş olan küçük bir larvayı nasıl tanımalıydım ki?"

"Jan Olav!", dedi sert bir şekilde. Bu çocuktan kadına dönüşüm konusunda başka sözler sarf edilmedi.

Hâlâ cevaplanmamış bir sürü sorum vardı. Portakal Kız'a rastlamam beni neredeyse deliliğe sürüklemişti, en azından bütün hayatımı sarsmıştı.

"Biz Oslo'da karşılaştık. Üç kere gördük birbirimizi ve ben o zamandan beri neredeyse başka hiçbir şey düşünmedim. Sonra sen kayboldun, uçtun gittin. Seni tutmak bir kelebek yakalamaktan daha zordu. Ama tekrar görüşebilene kadar neden

altı ay geçmesi gerekiyordu?"

Sevilla'da altı ay geçirmek istediği için tabii. Bunu ben de artık anlamıştım. Ama neden Sevilla'da mutlaka altı ay geçirmek istiyordu? Bunun arkasında acaba bu Danimarkalı mı vardı?

Sen mutlaka onun cevabını düşünebilirsin Georg. Ben düşünemiyordum, ama Veronika için neyin önemli olduğunu biliyorsun. Sana bu uzun mektubu yazarken kendime sürekli portakal ağaçlı o büyük resmin hâlâ holde asılı olup olmadığını sordum. Sürekli olarak bu resmi aştığını söylüyor –bunu şimdi söylüyor, ben bunu yazarken. Ama senin o resmi görmeni isterdim, umarım o resmi birine hediye etmemiş veya tavan arasına atmamıştır. Eğer öyleyse onun nerede olduğunu sormalısın.

Şöyle dedi: "Burada sanat okulunda bir yerim var, daha doğrusu resim bölümünde. Bu kursa mutlaka katılmak istiyordum, o benim için çok önemliydi."

"Resim kursu mu?", diye tekrarladım. Şaşırmıştım. "Ama neden bunu Noel akşamı söyleyemedin?"

Hemen cevap vermeyince şöyle dedim: "Nasıl kar yağdığını hatırlıyor musun hâlâ? Saçlarını okşadığımı hatırlıyor musun hâlâ? Taksi geldiğinde birdenbire çanların çaldığını hatırlıyor musun hâlâ? Ve sonra kayboldun!"

Şöyle dedi: "Bütün bunları hâlâ hatırlıyorum. Bana bir film gibi geliyor. Çok... romantik bir filmin en baştaki ilk sahneleri gibi."

"O zaman neden bu kadar esrarengiz davranmak zorunda olduğunu anlamıyorum", dedim.

Şimdi yüzü bir dakikalığına ciddileşti. Şöyle dedi: "Sanırım ben daha tramvayda sana göz koymuştum. Yeniden, diyebilirsin belki, ama şimdi o zamandan çok farklı. Ve sonra tekrar gö-

rüştük. Ama ben altı ay birbirimizden ayrı olmaya katlanabileceğimizi sandım. Belki buna ihtiyacımız olduğunu düşündüm. Çocukken birbirimize o kadar yakındık. Ama şimdi artık çocuk değiliz. Şimdi birbirimize biraz özlem duymamız iyi gelebilirdi belki. Tekrar sadece eski bir alışkanlıktan dolayı beraber oynamamamız için, demek istiyorum. Beni bir daha keşfetmeliydin. Beni hatırlamalıydın, benim seni hatırladığım gibi. Ve bu yüzden kim olduğunu söylemek istemedim."

Ne cevap verdiğimi hatırlamıyorum artık ve Portakal Kız'ın bütün söylediklerini de bilmiyorum şimdi, ama ne kadar uzun konuştuysak o kadar çok, bir olaydan diğerine, bir konudan diğerine atladık.

"Ya Danimarkalı?" diye sordum uygun bir fırsatta. Bir şey rica ediyormuşum hissine kapıldım. Bu aptalcaydı. Kendimi öyle küçük hissettim ki.

Kısa cevap verdi, neredeyse sert bir şekilde. Şöyle dedi: "İsmi Mogens. Aynı derse giriyor. Çok yetenekli. Ve burada bir İskandinavyalının daha olması çok iyi."

Başımın içinde her şey dönüyordu. Sordum: "Ama benim ismimi nereden biliyordu?"

Bu arada biraz kızarıp kızarmadığını sık sık sordum kendime, ama bilmiyorum, belki bunu görmek kırmızı elbisesi yüzünden o kadar kolay değildi ve ayrıca artık tamamen karanlıktı, sadece iki demirden fener meydanın üzerine altın renkli bir ışık yayıyordu. Ribera del Duero'dan bir şişe kırmızı şarap ısmarlamıştık ve elimizde kadehlerimizi tutuyorduk.

Şöyle dedi: "Senin bir portreni çizdim. Gerçi sadece aklımdan, ama sana benziyor. Mogens beğeniyor onu. Sana bir ara göstereceğim. İsmi sadece *Jan Olav*."

Kendi yüzünü karıpostala çizen Veronika'ydı demek. Bunu ona sormam hiç gerekmiyordu. Ama hâlâ beni rahatsız eden bir

şey vardı. Şöyle dedim: "Beyaz Toyota'daki adam Mogens değildi o zaman?"

Güldü. Ve konuyu değiştirmek ister gibi görünüyordu. Şöyle dedi: "O zaman seni Young pazarında görmediğime inanmadın herhalde? Ben sadece senin için oradaydım!"

Bunu anlamıyordum. Bilmece gibi konuştuğunu düşünüyordum. Ama anlatmaya devam etti: "Önce tramvayda karşılaştık. Sonra şehirde etrafı araştırdım ve her zaman gittiğin cafe'yi buldum. Daha önce hiç oraya gitmemiştim, ama bir gün kendime İspanyol ressamı Velázquez'in resimlerinin bulunduğu bir kitabı satın aldıktan sonra oraya girdim ve oturdum. Sadece kitabın sayfalarını karıştırıyordum. Ve bekliyordum."

"Beni mi?"

Bunun aptalca bir soru olduğunu biliyordum. Neredeyse gergin bir şekilde cevap verdi: "Herhalde arayan tek kişinin sen olduğuna inanmıyorsundur? Sonuç olarak ben de bu hikâyenin içindeyim. Ben sadece senin yakalaman gereken bir kelebek değilim.

Böyle sorulara daha ayrıntılı girmeye cesaret edemedim, bir değişiklik oluncaya kadar onu fazla tehlikeli buluyordum. Sadece sordum: "Ama Young pazarındaki olay neydi?"

"Aptal olma, Jan Olav. Bunu anlattım ya. Jan Olav neredeydi, diye düşünüyordum. Ve beni gerçekten aramak isterse beni aramak için nereye gider, örneğin beni iki kere portakal dolu büyük bir kesekâğıdı ile gördükten sonra? Emin olamıyordum, ama belki beni şehrin büyük meyve pazarında arayabilirdin. Orada sık sık seni aradım. Ama başka yerlere de gittim. Kløver Sokağı ve Humle Sokağı'ndaydım. Bir kere annenleri ziyaret ettim. Kapıyı açtıklarında hemen pişman oldum, ama artık olan olmuştu. Baba evleri ve eski mahalleler ile ilgili bir şeyler söyledim. Ve ismimi söylememe bile gerek kalmadı. Bu-

nu belki aklının bir köşesine yazmalısın. Beni içeri davet etmek istediler ama zamanım olmadığını söyledim. Ve onlara Sevilla'daki kurstan bahsettim."

Bütün bunlara inanmalı mıydım, bilmiyordum. "Bana bundan tek bir kelime bile bahsetmediler", dedim.

Gizemli bir gülümseme oluştu yüzünde. Mona Lisa ile biraz benzerliği olduğunu düşünüyordum, ama bunun sebebi belki de bir resim okuluna gittiğini bilmemdi. Şöyle dedi: "Onlardan sana hiçbir şey anlatmamalarını rica ettim. Hattâ bunu neden bilmemen gerektiği konusunda bir bahane uydurmak zorunda kaldım."

Susuyordum. Bir iki gün önce annemlere Sevilla'dan aldığım kartı göstermek zorunda kalmıştım. Bulundukları odaya dalmış ve evlenmek istediğimi söylemiştim. Neden bana uçuş için gerekli parayı o kadar istekli verdiklerini şimdi anlıyordum. Oslo'da üç defa karşılaştığım bir kızı aramak için sömestrin ortasında Sevilla'ya gitmenin mantıklı mı olduğu konusunda tek bir kelime bile sormadılar bana.

Portakal Kız anlatmaya devam etti: "Büyük bir şehirde belli bir insanı bulmak kolay değil, hele istediğimiz zamanda yoluna çıkmak hiç kolay değil. Ve bazen bunu istiyoruz işte. Bu kursa katılmak istiyordum ve hareketimden bu kadar kısa bir zaman önce bağlanamazdım. Ama iki insan her şeyden çok birbirlerini aramakla meşgullerse o zaman tesadüfen karşılaşmaları büyük bir mucize değildir."

Konuyu değiştirdim. Sanırım arenayı değiştirdim.

"Daha önce katedraldeki Noel ayininde hiç bulunmuş muydun?" diye sordum.

Başını salladı. "Hayır, hiç. Ya sen?"

Ben de aynen başımı salladım.

Şöyle dedi: "Daha doğrusu daha saat ikide oradaydım.

Sonra şehirde dolaştım ve bir sonraki ayini bekledim. Bu sefer ortaya çıkmak zorundaydın. Bir kere Noel'di ve yakında ülkeyi terk edecektim."

Sanırım sonra bir süre sustuk. Ama ben doğru izin peşindeydim. Sordum: "Toyota'daki adam Mogens değildi yani?"

"Hayır", dedi.

"Ama kimdi o zaman?"

Cevap vermeden önce kısa bir süre duraksadı: "Hiç kimse."

Sordum: "Hiç kimse mi?"

"Geçmiş biriydi. Lisede aynı sınıfa gitmiştik."

Sanırım gülümsedim. Buna rağmen şöyle dedi: "Birbirimizin geçmişine sahip olamayız, Jan Olav. Birlikte bir geleceğimiz olacak mı, soru bu."

O sırada korkunç bir şey söyledim, belki Portakal Kız ve benim birlikte bir geleceğimiz olacağına inanmaya cesaret ettiğimden olabilir. Şöyle dedim: "İki kişi olmak ya da iki kişi olmamak, işte mesele bu."

O da bunu tam olarak dâhice bulmadı sanırım. Utandığımı göstermemek için tekrar konuyu değiştirdim. Şöyle dedim: "Peki bütün o portakallar? Onlarla ne yapmak istiyordun? Evet, bütün o portakallarla ne yapmak istiyordun?"

İçten bir şekilde güldü. Sonra şöyle dedi: "Evet, mutlaka bunu öğrenmek istiyorsundur. Seni portakallarla Young pazarına çektim. Ve bu yüzden bana Grönland buzullarındaki bir yürüyüşten bahsettin. Sekiz kızak köpeği ve on kilo portakal ile."

Bunu inkâr etmek için bir sebep görmüyordum. Ama tekrar sordum. "Bütün bu portakallarla ne yapmak istiyordun?"

Şimdi gözlerime bakıyordu, Oslo'daki cafe'de olduğu gibi. Oldukça yavaş cevap verdi: "Onların resmini çizmek istiyordum."

Onların resmini çizmek? Şaşırmıştım. "Hepsini beraber mi?"

Zarifçe başını salladı. Sonra şöyle dedi: "Portakal resmi çizmeye çalışmak zorundaydım, Sevilla'daki kursa gidebilmek için.

"Ama bu kadar çok mu?"

"Birçok portakalı çizmeliydim, evet. Bunun için çalışıyordum."

Ümitsizce başımı salladım. Beni aptal yerine mi koymak istiyordu? Şöyle dedim: "Ama bir portakal satın alıp onu defalarca çizemez miydin?"

Başını eğdi ve neredeyse vazgeçer gibi şöyle dedi: "Korkarım önümüzdeki zamanda çok fazla konuşacak şeyimiz olacak, galiba bir gözün kör senin.

"Hangisi acaba?"

"İki portakal hiçbir zaman aynı değildir Jan Olav. Hattâ iki ot bile tamamen aynı değildir. O yüzden şimdi buradasın."

Kendimi aptal hissettim. Ne demek istediğini anlayamıyordum. "İki portakal aynı olmadığı için mi?"

Şöyle dedi: "Sen Sevilla'ya kadar bütün bu yolu *bir kadın* bulmak için gelmedin herhalde. Bunun için yolu bayağı uzatmışsın o zaman, çünkü Avrupa kadın kaynıyor. Ama sen *beni* bulmak istiyordun. Ve benden sadece bir tane var. Ben de Sevilla'dan kartpostalı Oslo'daki *bir adama* göndermedim. *Sana* gönderdim. Bana tutunmanı rica ettim senden. Ve bana biraz güvenmeni."

Cafe kapandıktan sonra daha uzun bir süre oturduk orada. Nihayet kalktığımızda beni altında oturduğumuz portakal ağacının gövdesine çekti veya belki ben onu oraya ittim, artık o kadar kesin bilemiyorum. Ama sonra şöyle dedi: "Şimdi beni öpebilirsin, Jan Olav Çünkü şimdi seni nihayet yakaladım.

Ellerimi sırtına koydum ve hafifçe dudağından öptüm. Şöyle dedi: "Hayır, beni doğru dürüst öp! Ve sonra beni kol-

larına al!"

Sözünü dinledim. Sonuç olarak kuralları Portakal Kız koyuyordu. Tadı vanilya gibiydi. Saçları limon gibi taze kokuyordu.

Yukarıda, portakal ağacının tepesinde iki neşeli sincabın oraya buraya hareket ettiklerini açıkça hissediyordum. Nasıl bir oyun oynadıklarını kesin bilmiyorum, ama tamamen onunla meşguldüler.

Bu akşam hakkında daha fazla yazmayacağım Georg, belki bunları sana anlatmamalıyım. Ama gecenin nasıl bittiğini dinlemelisin.

Tabii ki ben gece yarısından önce pansiyonuma gitmedim. Portakal Kız yaşlı bir hanımın yanında, mutfak köşesi olan bir odacık kiralamıştı. Duvarlarda portakal çiçeklerinin ve portakal ağaçlarının birçok suluboya resmi asılıydı. Ve bir köşede benim büyük bir yağlıboya portrem duruyordu. Bu resim için hiçbir şey söylemedim, o da bir şey söylemedi. Bu masalın büyüsüne fazla yaklaşmak olacaktı. Her şey kelimelerle anlatılmak zorunda değil. Kurallar böyleydi. Ama beni fazla büyük ve fazla mavi gözlerle çizdiğini düşünüyordum. Tüm kişiliğimi gözlerime yerleştirmiş gibi görünüyordu.

Gecenin geç saatlerine kadar Veronika'ya bir sürü komik ayrıntıyla dolu uzun hikâyeler anlattım. Dört kız kardeşi, iki erkek kardeşi ve depresif bir labradoru olan papazın hasta kızını anlattım. Sekiz kızak köpeği ve on kilo portakal ile Grönland'daki dramatik kayak turunun hikâyesini anlattım. Birleşmiş Milletler'in portakal denetimi için gizli ajan olarak çalışan ve yeni, tehlikeli bir portakal virüsüne karşı tek başına cesur savaşını sürdüren enerjik kadın hakkındaki her şeyi anlattım. Her gün pazarda birbirinin tamamen aynısı 36 tane portakal bul-

mak zorunda olan, yuvada çalışan çocuk bakıcısı hakkındaki tüm bildiklerimi anlattım. Konuyu, yüz işletme bölümü öğrencisi için portakallı puding hazırlaması gereken genç hanıma kadar uzattım. Birçok kişiye itici gelen bir öğrenciyle evlenmiş ve bu öğrenciden bir kızı olmuş, o on dokuz yaşındaki kızın tüm hayat hikâyesini anlattım. Ve gizlice fakir çocuklar için yiyecek ve ilaçları Afrika'ya kaçıran cesur ve fedakâr kadını anlattım.

Portakal Kız Humle Sokağı'ndaki ve Iris Sokağı'ndaki çocukluğumuzla ilgili anılarla cevap verdi. Neredeyse bunların hepsini unutmuştum, ama o anlattıkça tekrar aklıma geliyordu.

Uyandığımızda güneş gökyüzünde yükselmişti. İlk olarak Portakal Kız uyandı. Onun tarafından uyandırılmanın nasıl bir duygu olduğunu hiç unutmayacağım. Neyin hayal neyin gerçek olduğunu bilmiyordum artık, belki şimdi sınır kalkmıştı. Sadece artık Portakal Kız'ı aramak zorunda olmadığımı biliyordum. Çünkü onu bulmuştum.

Ben de. Şimdi Portakal Kız'ın kim olduğunu biliyordum ve zaten bunu çoktan tahmin etmiştim, isminin Veronika olduğunu öğrendiğimde...

Buraya kadar okuduğumda annem yine kapıyı çaldı. "Saat on buçuk, Georg. Masayı kurduk Daha çok okuyacak şeyin var mı?", dedi.

Biraz resmî olarak şöyle dedim: "Sevgili küçük Portakal Kız. Seni düşünüyorum. Biraz daha bekleyebilir misin?"

Onu kapıdan göremiyordum tabii. Ama nasıl sustuğunu duyuyordum.

Şöyle dedim: "Zaman zaman hayatta birbirimizi biraz özlemeyi başarmak zorundayız."

Cevap gelmeyince ekledim: "Burada küçük bir adam var mı"

Kapının diğer tarafında halen derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Ama sonra annemin nasıl tahtaya dayandığını duydum. Kısık bir sesle kapıya doğru şarkıyı söylüyordu: "...küçük kadınlarla oynayabilen..."

Daha fazla söyleyemedi ama, çünkü şimdi ağlamak zorundaydı. Ağlıyordu ve fısıldıyordu.

Ben de fısıldayarak karşılık verdim: "O zaman sonunda rüyalarının küçük ülkesinde oynayacaklar..."

Zorlukla nefes aldı ve sonra içini çekerek şöyle dedi: "Gerçekten... bunları mı yazıyor?"

"Yazmış", dedim.

Buna bir şey söylemedi, ama kapı kolundan hâlâ dışarıda durduğunu görebiliyordum.

"Hemen geliyorum, anne", diye fısıldadım. "Sadece on beş sayfam kaldı."

Ama şimdi susuyordu. Belki kelimeleri çıkaramıyordu ağzından. Dışarıda nelere yol açtığımı bilmiyordum ki.

Zavallı Jørgen, diye düşündüm. Bu kez ikinci sırada olduğunu kabul etmek zorunda kalacak. Miriam uyuyordu. Şimdi babam, annem ve ben konuşuyorduk birbirimizle. Bir zamanlar Humle Sokağı'nda küçük bir aile idik. Ve oturma odasında ayrıca bir zamanlar bu evi yapan büyükannem ve büyükbabam oturuyorlardı. Jørgen buraya sadece ziyarete gelmişti.

Okuduklarımın hepsini dikkatlice düşündüm. Önemli bir kanıt vardı artık. Babam beni aptal yerine koymamıştı. O, Portakal Kız'la ilgili bir masal uydurmamıştı. Belki bana her şeyi anlatmamıştı. Ama anlattığı her şey saf gerçekti.

Ancak holde portakal ağaçlarının olduğu bir resim gördüğümü hiç hatırlamıyordum. Tek bir portakal resmi bile

hatırlamıyordum. Sadece annemin yaptığı bir sürü başka resimler görmüştüm. Bahçemizdeki leylakların ve kirazların suluboya resimlerini görmüştüm.

Annemle konuşmak zorunda olduğum buna benzer başka şeyler de vardı. Veya tavan arasına kendim bakmalıydım. Ama annemin çocukken Iris Sokağı'nda oturduğunu hep bilirdim. Bir kere yanlış getirilen bir mektubu vermek için sarı eve gitmiştim.

Belki sadece okumaya devam etsem portakal resimleri hakkında daha fazla şey öğrenebilirdim. Ve sonra başka önemli bir soru vardı: Babam Hubble Teleskopu'yla ilgili daha fazla bir şeyler yazacak mıydı?

Hubble Teleskopu, ismini gökbilimci Edwin Powel Hubble'dan almış. O, evrenin genişlediğini ispat etmişti. Önce Andromeda bulutsusunun sadece bizim galaksimiz içinde bulunan, toz ve gazdan oluşan bir bulutsu olmadığını, Samanyolu dışında kendi başına bir galaksi olduğunu keşfetti. Samanyolu'nun birçok galaksiden sadece bir tanesi olduğu gerçeği astronomların evrenle ilgili düşüncelerini tepetaklak etmişti.

Hubble en önemli keşfini 1929'da yaptı: Bir galaksi Samanyolu'ndan ne kadar uzaksa o kadar hızlı hareket eder. Bu keşif Big-Bang Teorisi veya ilk patlama teorisinin esas temelidir. Neredeyse bütün astronomların kabul ettikleri bu teoriye göre evren on iki ila on dört milyar yıl önce güçlü bir patlama sonucunda oluşmuştur. Uzun süre önce, çok uzun.

Eğer evrenin geçmişinde olan her şey tek bir güne sıkıştırılmış olsaydı, o zaman dünya öğleden sonranın geç saatlerinde meydana gelmiş olurdu. Dinozorlar gece yarısından bir iki dakika önce ortaya çıkmış olurlardı. Ve insanlık daha sadece iki saniyedir var olurdu...

Hâlâ burada mısın Georg? Seni çocuk yuvasına götürdükten sonra tekrar bilgisayarın başına oturdum. Günlerden pazartesi.

Bugün biraz mızmızdın. Dereceyi aldım, ama ateşin yoktu. Boğazına ve kulaklarına da baktım, lenf bezlerini muayene ettim, ama bir şey bulamadım. Sanırım sadece biraz üşütmüşsün ve belki hafta sonundan kalma bir yorgunluğun var.

Gerçekten azıcık hasta olmanı ve bütün gün evde yanımda olabilmeni istedim neredeyse. Ama benim de halledilecek bu yazı işim var.

Hafta sonunda yine Fjellstølen'deydik. Cumartesi sabahı erkenden annen eski bir süt kovasıyla çıktı ve ancak uzun bir süre sonra dört kilo böğürtlen ile geri geldi. Ve sen biraz kızdın, Georg. Sen de dağlarda böğürtlen toplamak istiyordun ve öğleden sonra tamamen yalnız, yarım kilo yabani böğürtlen toplayabildin. Ve annen yabani böğürtlen jölesi pişirmek zorunda kaldı. Bunu pazar günü yedik. Sanırım senin için biraz fazla ekşiydi, ama tabii yemek zorundaydın, böğürtlenleri sen toplamıştın.

Bu yaz bir sürü de tarla faresi gördük ve senin bir sarı ve bir siyah boya kalemiyle kulübe defterine bir tarla faresi çizmene izin verdik. Güzel oldu, biraz iyi niyetle bu hayvanın gerçekten bir tarla faresi olduğunu anlayabiliyor insan. Sadece ona fazla uzun bir kuyruk yapmışsın. Garanti olsun diye annen resmin altına "tarla faresi" yazdı. Ve bir de: "Georg, 1.9.1990"

Kulübe defteri belki hâlâ oradadır? Orada mı Georg?

Neredeyse bütün akşam orada oturdum ve kulübe defterini baştan sona kadar okudum. Sen yatıyordun. Bunu sonra defalarca tekrarladım. Son selamı okur okumaz –ve bir kere daha senin çizdiğin resme bakar bakmaz– tekrar baştan başlıyordum. Noel'den önce dağ evimize artık gelemeyeceğimiz düşüncesinden hareket ediyordum.

Sonunda Veronika geldi ve defteri elimden çekti. Normalde daima şöminenin üzerinde durmasına rağmen yukardaki kitap rafına koydu.

"Şimdi bir yudum şarap içelim", dedi sadece.

Haydi İspanya'ya geri dönelim.

İki gün Sevilla'da Veronika'nın yanında kaldım. Sonra eve dönmek zorundaydım, hem Veronika hem de ev sahibi böyle düşünüyorlardı. Üç ay boyunca onu beklemeyi başarmalıydım, ancak o zaman kursu bitiyordu. Ama artık özlemeyi öğrenmiştim. Portakal Kız'a güvenmeyi öğrenmiştim.

Tabii ona eski sözünün geçerli olup olmadığını ve gelecek altı ayda her gün beraber olup olamayacağımızı sormak zorundaydım. Kurallara uymayı başaramadıktan sonra artık hiçbir şey olmamış gibi bunu bekleyemezdim. Cevap vermeden önce uzun uzun düşündü. Sanırım derin anlamlı bir cevap arıyordu. Sonra gülümseyerek şöyle dedi: "Belki burada çaldığın iki günü çıkartmakla yetinmeliyim."

Beni havaalanı otobüsüne getirdiğinde sokak ızgarasının üzerinde yatan ölü bir beyaz güvercin fark ettik. Veronika irkildi ve durdu. Bu görüntünün onu bu kadar etkilemesini garip buldum. Sonra bana doğru döndü, başını boynuma yasladı ve ağladı. Ve ben de gözyaşlarına boğuldum. Çok gençtik. Masalın ortasındaydık. Burada ölü bir güvercin ızgarada duramazdı. Ve hele beyaz bir tane hiçbir şekilde. Kurallar böyleydi. Ağlıyorduk. Beyaz güvercin kötü bir işaretti.

Oslo'ya geri geldiğimde kendimi okula verdim. Bir önceki hafta birçok önemli dersi kırdığım için arayı kapatmalıydım, ayrıca daha önce de birçok kayak turum ve şehirde arama faaliyetlerim de olmuştu. Bundan sonra zamanımı iyi ayarlıyor-

dum, artık şehri esrarengiz bir Portakal Kız için taramama gerek yoktu. Bir kız arkadaş bulmak için çaba harcamama da gerek yoktu. Öğrenci arkadaşlarım çoğu zamanlarını bununla geçiriyorlardı.

Hâlâ siyah bir kadın paltosu gördüğümde irkilebiliyordum –veya havalar ısınınca kırmızı bir yazlık elbise. Bir portakal görürsem daima Veronika'yı düşünüyordum. Bir dükkânda alışveriş ederken meyve tezgâhının önünde derin düşüncelere dalabiliyordum. İki portakalın aynı olmadığını şimdi ben de çok daha açık görebiliyordum. Sakin sakin seyredebiliyordum onları. Ve eğer ben portakal alacak olursam her zaman en güzellerini seçiyordum ve buna çok zaman ayırıyordum. Arada sırada kendime portakal suyu sıkıyordum, bir kere portakallı puding pişirdim ve Gunnar'la bir iki başka arkadaşa ikram ettim, evimizde briç oynadığımız bir akşam.

Gunnar siyasal bilimlerde üçüncü sömestrini okuyordu ve aramızdaki esas aşçı oydu. Sık sık biftek ve morina pişiriyordu. Hiçbir zaman bir karşılık beklememesine rağmen ona portakallı bir pudingle sürpriz yapmak hoşuma gidiyordu. Hazırlıklara tüm kalbimi veriyordum. Annem, yani senin büyükannen, eski bir yemek kitabından bir tarif bulmama yardım etmişti. Hattâ benim için pudingi pişirmeyi de teklif etmişti. Bunu benim başarmamın önemli olduğunu bilemiyordu. Bu projenin Veronika ile bir ilişkisinin olduğunu hissettiğini bile sanmıyorum.

Ve sonra Norveç'e geri geldi, Georg. Temmuzun ortasında Sevilla'dan döndü. Onu almak için havaalanına gittim. İki büyük bavul, resimler ve çizimlerle dolu dev bir çanta ile gümrükten çıktığında tekrar görüşmemizin birçok tanığı oldu. Önce yarım dakika kadar durduk ve sadece birbirimize baktık, belki bir iki saniye daha birbirimizi bekleyecek kadar güçlü bir karaktere sahip olduğumuzu ispat etmek içindi. Ama sonra sı-

cak bir kucaklaşmada eridik, alışılmadık derecede sıcaktı, belki bunu itiraf etmeliyim, hattâ bir havaalanı için bile. Yaşlı bir hanım önümüzden geçti ve "Utanmalısınız" diye söylendi bize. Biz sadece güldük. Utanmak için bir sebebimiz yoktu O kadar uzun süre birbirimizi beklemiştik ki.

Daha geliş salonunda Veronika çantasını açmak ve çizdiklerini bana göstermek istedi. "Jan Olav" portresinin üzerinden hızla çevirdi sayfaları ama ben kısa bir göz atabildim; tekrar bu resimdeki gözlerimin parlak mavi ışığını fark ettim. Bu konuda bir şey söyleyemedim, ama Veronika diğer resimlere birçok neşeli yorumlar yapıyordu. Bir şelale gibi konuşuyordu. Bana gösterdiği resimler için çok gurur duyduğunu saklamaya çalışmıyordu. Geçen altı ay boyunca bir şeyler öğrendiğini gizlemiyordu.

Yazın geri kalanında neşeyle oraya buraya gittik. Oslo fiyordundaki adalara gittik, kuzeye gittik, müzeleri ve sergileri ziyaret ettik ve ışığa doymuş yaz akşamlarının geç saatlerinde Tåsen'in villa sokaklarında gezintiler yaptık.

Onu görmeliydin! Onun şehirde nasıl dans ettiğini görmeliydin. Sergilerde nasıl durduğunu görmeliydin! Ve onu gülerken duymalıydın! O zaman ben de gülmekten katılıyordum. Ben gülmek kadar bulaşıcı başka bir şey bilmiyorum.

Gittikçe daha sık "biz" zamirini kullanıyorduk. Bu garip bir kelime. Normalde sabahları "ben, onu bunu yapıyorum" deriz. Veya başka bir insana, yani sana, "ne yapmak istiyorsun?" diye sorarız. Bunu anlamak zor değil. Ama birdenbire büyük bir doğallıkla "biz" oluyor. "Feribotla Langøyene'ye gidip yüzelim mi?", "Veya evde oturalım ve okuyalım mı?", "Tiyatro hoşumuza gitti mi?" Ve sonra bir gün: "Mutluyuz."

"Biz" zamirini kullanınca ortak eylemde bulunan iki insa-

nı bağlıyoruz ve onları neredeyse tek bir varlık gibi gösteriyoruz. Sadece iki insandan bahsediliyorsa bunun için birçok dilde kullanılan özel bir sözcük var: *Çift*, iki kişi tarafından paylaşılan demek. Bu terimi çok mantıklı buluyorum, çünkü bazen insan ne tek kişi oluyor ne de birçok. İnsan "biz ikimiz" oluyor ve "biz ikimiz" oluyor, sanki bu "biz ikimiz" bölünemezmiş gibi. Bu sözcük birdenbire kullanılınca yürürlüğe giren masalsı kurallar var, neredeyse büyülü. "Şimdi yemek pişiriyoruz", "Şimdi bir şişe şarap açıyoruz", "Şimdi yatmaya gidiyoruz" Böyle konuşmak neredeyse utanmazca bir şey değil mi? En azından, "Şimdi eve otobüsle gitmek zorundasın, ben yorgunum", demekten tamamen başka bir şey

Eğer "çift"i veya "ikili"yi kullanırsak o zaman tamamen yeni kurallar geçerli oluyor demek ki. "Bir gezinti yapıyoruz!" Bu kadar basit Georg, sadece üç kelime ve buna rağmen zengin içerikli bir olayın sürecini anlatıyor, dünyadaki iki insanın hayatını derinden etkileyen bir olayın. Ve burada sadece kelime sayısıyla ilişkili olmadan enerji tasarrufundan bahsedebiliriz. "Duş alıyoruz", diyordu Veronika. "Yemek yiyoruz", "Uyumaya gidiyoruz" Böyle konuşunca ihtiyacımız da sadece bir duş oluyor. Sadece bir mutfağa ve bir yatağa gerek oluyor.

Bu yeni konuşma şekli benim için bir şok oldu. "Biz", burada bir çember kapanmış gibi görünüyordu. Tüm dünya daha yüksek bir birliğe ulaşmış gibiydi.

Gençlik, Georg, gençlerin kaygısızlığı!

Bygdøy'da oturduğumuz ve fiyordu seyrettiğimiz sıcak bir Ağustos akşamını da hatırlıyorum. Nasıl bu fikre vardığımı tam olarak bilmiyorum, ama birden ağzımdan kaçtı: "Biz sadece bu bir kereliğine bu dünyadayız."

"Şimdi buradayız", dedi Veronika, bana bunu hatırlatmak ister gibi.

Ama ben söylemeye çalıştığıma daha fazla dikkatini vermeli diye düşündüm, bu yüzden ekledim: "Artık yaşayamayacağım buna benzer akşamları düşünüyorum..." Veronika'nın Olaf Bull'un bu mısrasını bildiğini biliyordum. Şiiri bir kere beraber okumuştuk.

Veronika üzerime doğru eğildi ve iki parmağıyla kulağımı tuttu. Şöyle dedi: "Ama sen en azından buradaydın. Şanslısın!"

Sonbaharda Veronika sanat akademisine başladı ve ben üp öğrenimimi sürdürdüm. Başlangıç derslerinden sonra her şeyi gittikçe daha ilginç buluyordum. Öğleden sonraları ve akşamları mümkün olabildiği kadar sık beraberdik, en azından her gün birbirimizi *görmek* için uğraşıyorduk. Aslında Portakal Kız gerçekten o çaldığım iki günü çıkardı ve kendine sakladı. Sanırım, her şeyden önce beni bununla kızdırmak istiyordu, ama belki de bir uyarıda bulunmak istiyordu. Bundan sonra da kurallara uymak zorundaydık, çünkü masal daha bitmemişti, daha yeni başlamıştı. Çevremizde hâlâ yeni masallar oluşuyordu ve bu yüzden uyulması gereken yeni kurallar vardı. Bu tür kurallar için ne dediğimi hâlâ hatırlıyor musun? Bunlar, insanın yapmak veya yapmamak zorunda olduğu, ama mutlaka anlamak zorunda olmadığı önemli şeylerdir. İnsanın bunu konuşmasına bile gerek yoktur.

Oslo'da da Veronika, yaşlı bir hanımın yanında mutfak köşesi olan bir oda kiralamıştı. Kira ödemesine gerek yoktu, onun yerine sadece yazın çimleri biçecek, kışın kar küreyecek ve haftada iki kere ev sahibi için alışveriş edecekti, bunların yanında bir şişe de Porto şarabı Ama yaşlı hanım, Bayan Mowinckel, arada sırada benim bu işleri yapmamı kabul etmişti. Bu iyi oldu, çünkü böylece zaman zaman Veronika'nın odacığında gecelememi daha kolay kabul edebiliyordu. Kirayı ön-

ceden ödemiş oluyordum, denebilir.

Noel akşamı yine katedraldeki Noel ayinine gittik, bunu birbirimize borçluyduk diye düşündük. Veronika aynı siyah paltoyu giymişti ve saçlarında aynı büyülü gümüş toka vardı. Şimdi ben bu masala aittim, bu açıklanamayan esrara. Tabii ki aynı sıraya oturduk ve kilisedeki adamların başlarını hangi yöne çevirdiklerini dert etmem gerekmedi. Memnuniyetle Veronika'ya dönebilirlerdi ve bazıları bunu yaptılar da. Gurur duyuyordum. Ve Veronika parlıyordu, mutluydu. Tabii ki ben de mutluydum. Belki o da biraz gurur duyuyordu.

Ayinden sonra bir önceki sene gibi aynı yöne yöneldik. Bunu böyle konuşmuştuk. Artık geleneklerimize bağlı olmuştuk. Neredeyse hiçbir şey söylemeden beraberce Saray Parkı'na gittik. Bu suskunluk hakkında bir şey konuşmadık, her şey kendiliğinden oldu.

Durduk ve aynı yerde birbirimize sarıldık, bir yıl önce onun taksiye bindiği yerde, çünkü bu sene de burada yollarımız ayrılıyordu. Veronika, Skillebekk'teki yaşlı teyzesinde babası ile sözleşmişti, oradan beraberce annesi ile babasının oturduğu Asker'e gideceklerdi. Ben bu sene de Noel'i Humle Sokağı'nda annemler ve Einar Amcanla kutlamak istiyordum.

Geçen seneki aynı sahneydi. Birbirimizden Wergeland Sokağı'nda ayrılmak istiyorduk, Veronika'nın bineceği ilk boş taksi geldiğinde. Ama taksi geldiğinde ne olacaktı? Masal bitecek miydi? Büyü birdenbire bozulacak mıydı? Bunu konuşmamıştık. Geçen altı ayda birbirimizi her gün görmüştük, sadece iki cezalı gün dışında. Portakal Kız verdiği sözü tutmuştu. Ama yeni yıl için hangi kurallar geçerli olacaktı?

Bu sene geçen seneye göre daha soğuktu ve Veronika üşüyordu. Onu kollarıma aldım ve sırtını ovuşturdum. Gunnar'ın yılbaşından sonra küçük evimizden taşınacağını anlattım. Ber-

gen'de bir üniversitede yer bulmuştu. Şimdi kendime yeni bir ev arkadaşı aramak zorunda olduğumu da söyledim.

O kadar korkaktım ki Georg. Ve açıkça o da böyle düşünüyordu. Neredeyse biraz hiddetlendi. Yani Gunnar taşınmak istiyordu? Ve ben kendime yeni bir ev arkadaşı arıyordum? Ve bütün bunları onunla hiç konuşmadan düşünmüştüm? Neredeyse kızmıştı. Bu kutsal gecede huzursuz bir şekilde ayrılacağımızdan korkmaya başlamıştım. Ama sonra şöyle dedi: "O zaman ben sana taşınabilirim. O zaman beraber oturabiliriz demek istiyorum. Bunu yapamaz mıyız, Jan Olav?"

Tabii ki tam olarak ben de bunu istemiştim. Ama ben ondan daha korkaktım. Kuralları bozmaktan korkuyordum.

Onun Ocak başında Adamstuen'e taşınması konusunda anlaştığımızda Plaza de la Alianza'daki bir portakal ağacı gibi parlıyordu. Gelecek yıl sadece her gün beraber olmayacaktık demek ki. Her geceyi de birlikte geçirecektik. Bunlar yeni kurallardı.

Birdenbire yüzünde bir kaygı ifadesi belirdi, belki bir çeşit kuşku diye düşündüm, belki sakladığı bir şeyler vardı. Veya bir türlü söyleyemediği bir şey mi vardı? "Ne oldu, Veronika?", diye fısıldadım. Artık onu tanıyordum.

Şöyle dedi: "O zaman Gunnar'ın odası boş olacak.

Başımı salladım, ama niçin bundan tekrar bahsettiğini anlamamıştım. Gunnar'ın taşınacağını söylemiştim ya.

Şöyle dedi: "Çünkü biz herhalde ayrı odalarda yatmayız."

"Tabii ki hayır" dedim, nereye varmak istediğini hâlâ anlamamıştım ama.

Şimdi artık hiç düşünceli değildi. Düşündüğünü açıkça söyledi. "O zaman belki Gunnar'ın odasını atölye olarak kullanabilirim" dedi. Reaksiyonumu görmek için kısaca bana baktı. Ben sadece elimi ensesindeki gümüş tokaya koydum ve

bir sanatçıyla beraber oturmaktan sonsuz gurur duyacağımı söyledim.

İki dakika geçmemişti ki bir taksi geldi. Elini uzattı ve onu durdurdu. Taksiye bindi. Bu sene bana dönerek, her iki elini neşe içinde bana salladı. Düşünüyordum da, her şeyin üzerinden sadece bir yıl geçmişti.

Taksi gittikten sonra kayıp bir ayakkabıyı aramam gerekmiyordu artık. Bu masalda saklanan bir şeyler yoktu artık. Neyin yasak olup neyin olmadığına karar veren birtakım dar kafalı perilerin anlaşılamaz kurallarına bağlı değildik artık. Artık mutluluk bizimdi.

Peki bir insan nedir Georg? Bir insanın değeri ne kadardır? Biz sadece savrulan ve tüm rüzgârlara dağılan toz muyuz?

Ben bu satırları yazarken Hubble Teleskopu dünyanın çevresindeki yörüngesini izliyor. Artık dört aydır orada, dışarıda ve Mayısın sonundan beri bize evrenden birçok değerli resim gönderdi, yani aslında hepimizin kökünün geldiği bu dev yabancı bölgeden. Ama kısa süre sonra teleskopta ciddi bir hata saptandı. Şimdi bu hatayı düzeltebilecek bir mürettebatla birlikte bir uzay gemisini yukarıya göndermekten bahsediliyor, uzayla ilgili bilgimizin artması için.

Hubble Teleskopu'na ne olduğunu biliyor musun? Tamir edilebildi mi?

Bazen teleskopu evrenin gözü olarak düşünüyorum. Çünkü tüm evreni görebilen bir göz, haklı olarak böyle adlandırılabilmeli. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Evren bu akıl almaz aleti kendi yarattı. Hubble Teleskopu kozmik bir duyu organıdır.

Yaşadığımız ve hepimizin sadece kısa bir an için yaşayabileceği ne büyük bir macera bu? Belki uzay teleskopu bir gün

bize bu maceranın varlığını daha fazla anlamamızda yardımcı olabilir. İnsanın ne olduğu sorusunun cevabı belki orada, dışarıda, galaksilerin arkasında bulunuyor

Sanırım, bu mektupta artık çok fazla "bilmece" kelimesini kullandım. Evreni anlamaya çalışmak belki dev bir yapbozu bir araya getirmek ile karşılaştırılabilir. Belki burada aynı derecede zihinsel veya *ruhsal* bir bilmece söz konusudur ve belki bu bilmecenin çözümü içimizdedir. Çünkü biz buradayız. Biz, biz bu evreniz.

Belki biz daha tam olarak yaratılmadık. İnsanın bedensel gelişimi tabii ki psikolojik gelişiminden önce gelmek zorundaydı. Ve belki bu evrenin bedensel doğası sadece bir dış görünüşten ibarettir, uzayın kendini anlayabilmesi için gerekli bir malzeme.

Delice bir düşüncem var: Newton günün birinde hiç beklenmedik bir şekilde her yerde geçerli olan bir yerçekimi kuvveti olduğu gerçeğine vardı. Güzel. Neredeyse aynı şekilde, birdenbire, Darwin bu gezegende biyolojik bir evrim süreci yaşandığını keşfetti. Mutlaka, bu da güzel. Sonra Einstein kütle, enerji ve ışık hızının ilişkisini keşfetti. Muhteşem! Ve 1953'te Crick ve Watson DNA molekülünün, yani bitkilerin ve hayvanların genetik malzemesinin yapısını açıkladı. Mükemmel! Ama o zaman şu da düşünülebilir, bir gün –nasıl bir gün olacaktır bu Georg?– bir gün düşünen bir ruh bir anda evrenin sırrına açıklık getirecektir. Böyle bir şeyin birdenbire olabileceğini düşünüyorum! (O gün, büyük bir günlük gazetenin manşet yazarının işini yapmak isterdim.)

Bu mektuba sana bir soru sormak istediğimi söyleyerek başladığımı hatırlıyor musun hâlâ? Bu soruya nasıl cevap vereceğin çok önemli benim için. Ama daha her şeyi anlatmadım.

Hubble Teleskopu! İşte tekrar buradaydı. Artık babamın bana sormak istediği önemli sorunun uzayla bir ilişkisi olduğuna kesinlikle emindim.

Yataktan kalktım ve pencereden dışarıya baktım. Hâlâ yoğun kar yağıyordu. Ama artık bu da fark etmez diye düşündüm. Çünkü dünyanın üzerindeki gökyüzü bulutlu da olsa Hubble Teleskopu bizim kendi Samanyolu'muzdan milyarlarca ışık yılı uzaklıktaki galaksilerden kristal kadar net resimler gönderebiliyor. Ve o sürekli çalışıyor Bize şimdiye kadar yüzbinlerce resim gönderdi ve on binden fazla uzay cismini araştırdı. Her gün Hubble Teleskopu bize bütün bir bilgisayarı dolduracak kadar bilgi sağlıyor.

Ama neden babam uzay teleskopundan şimdi tekrar bahsediyordu? Bunun Portakal Kız'la ne ilgisi olduğunu anlayamıyordum. Ama bu artık o kadar önemli değildi. Önemli olan babamın Hubble Teleskopu'nu biliyor olmasıydı. Onun insanlık için ne kadar önemli olduğunu anlamıştı. Hastalanmadan ve ölmeden önce bunu başarmıştı. Hemen hemen ilgilendiği son şey olmuştu.

Evrenin gözü! Hubble Teleskopu'nu hiç böyle görmemiştim. Onu insanlığın evrene açılan penceresi olarak hayal etmiştim. Ama uzay teleskopunu "evrenin gözü" olarak adlandırmak da abartı değildi.

Yaklaşık 150 yıl önce Christiania ve Eidsvoll arasındaki ilk Norveç demiryolu hattı için gösterilen coşkulu hayranlık biraz abartılmış. Norveç'te dünya nüfusunun binde biri yaşıyor ve Christiania-Eidsvoll hattında 1850'ler civarında belki bunun onda biri. Hubble Teleskopu'yla dünyadaki bütün insanlar tüm evreni gezebiliyorlar. Daha babamın ölümünden altı ay önce yörüngesine oturtulduğunda 2,2 milyar dolardı değeri. Ben hesapladım, dünya üzerindeki her insan için yaklaşık

dört kron ediyor, bu oldukça ucuz bir bilet ücreti, tüm evreni enine boyuna gezme imkânı için demek istiyorum. Karşılaştırırsak, bu sıralar Oslo'dan Eidsvoll'a gitmek ve tekrar geri dönmek yaklaşık iki yüz kron. Bu ucuz sayılmaz ve bana hak verenler memnuniyetle Norveç Demiryolları Şirketi'ne şikâyette bulunabilirler (Ben burada Norveç Demiryolları veya Christiania'dan Eidsvoll'a giden eski ve yavaş posta treni için kötü bir şey söylemek istemiyorum. Ama Hubble Teleskopu'nun insanlık için ve belki hattâ Romerike'deki çiftçiler için daha önemli olduğunu iddia etmek istiyorum. Daha önce söylediğim gibi, Hubble Teleskopu'nu evrenin gözü olarak nitelemek abartı değil. En azından babam böyle düşünüyordu, hem de onun yeni bir gözlük edindiğini yaşamamış olmasına rağmen).

"Hubble Teleskopu kozmik bir duyu organıdır", diye yazmış. Sanırım bununla ne demek istediğini biliyorum. Belki Hubble Teleskopu'nu dünya çevresindeki yörüngesine oturtmanın insanlık için küçük bir adım olduğunu söyleyebiliriz, çünkü 1990'da güçlü teleskoplara ve bir uzay gemisine sahiptik. Ama bu evren için büyük bir atılımdı! İnsanlar bu uzayın ne olduğu sorusuna bir cevap bulmaya çalışıyorlarsa eğer, işte o zaman konu evren oluyor. Daha fazla veya daha az değil! ***Evrenin kendini görebileceği bir göz kadar önemli bir şeyin yerleştirilmesine izin vermesi için yaklaşık on beş milyar yıla ihtiyacı oldu!*** *(Bu cümle için tam bir saat uğraştım. O yüzden onu böyle vurguladım.)*

Yaklaşıyorum, diye düşündüm. Aceleyle devamını okudum ve biraz sonra kendi doğumuma şahit oldum. Bu gerçekten özel bir şeydi. Bütün çocuklar bir kokteyl partide doğmazlar!

Ama sen anlat babacığım. Sözünü kesmek istemedim. Sen Hubble Teleskopu'nu sormuşsun ve ben en azından bu soruyu cevaplamış oldum.

Bundan sonra kısa keseceğim, böyle olmak zorunda, çünkü zaman benden kaçıyor. Yarın önemli bir randevum var. Bu yüzden çocuk yuvasına seni annen götürecek

Dört yıl Adamstuen'deki küçük evde yaşadık. Veronika sanat akademisindeki öğrenimini bitirdi, bildiğin gibi resim yapmaya devam ediyordu ve ortaöğretimde biçim ve renk" dersi öğretmeni olarak bu sanat dalında başkalarına ders veriyordu, Ben yeni mezun bir doktor olarak mecburi hizmet dediğimiz bir göreve başlıyordum. Bu, iki yıl bir hastanede çalışmak zorunda olmam demekti.

Büyükannenin ve büyükbabanın da Tønsberg'de doğduklarını mutlaka biliyorsundur. Tam bu sırada eski bir hayallerini gerçekleştirmek, emekli olmak ve tekrar oraya taşınmak istediler. Bir gün Nordbyen'de küçük, romantik bir ev satın aldıklarını söylediler. Kardeşim, yani Einar Amcan, bu arada denize çıkmıştı, sanırım aşk yarası onu buna itmişti. Ve Veronika ile benim Humle Sokağı'ndaki büyük eve taşınmamız böyle oldu. Büyük bir borca girmek zorunda kaldık, ama artık bir gelirimiz olduğunu biliyorduk.

Humle Sokağı'ndaki ilk sene bahçede çok çalıştık. Tabii ki o iki elma ağacına, armut ağacına ve kiraz ağacına dokunmadık, onların sadece budanması ve gübrelenmesi gerekiyordu. Eski ahududu çalılıklarını da bıraktık ve bektaşi üzümlerinden, siyah frenk üzümlerinden ve raventlerden ayrılmaya da kıyamadık. Ama bunların dışında leylak, açelya ve ortanca ektik. Bütün bunlara Veronika karar veriyordu. Ben bütün hayatımı bu bahçede geçirmiştim. Ve artık o ona ait olmalıydı. Bazen sıcak günlerde resim sehpasını bahçeye koyuyor ve orada büyüyen ve gelişen şeyleri çiziyordu.

Bir kere ahududu toplarken birdenbire bir yoncadan yükselen ve vahşi bir şekilde uçarak uzaklaşan dev bir yaban arı-

sı keşfettik. Bir yaban arısının kendi vücut ağırlığına oranla bir jumbo jetten daha hızlı olmak zorunda olduğunu fark ettim. Jumbo jet, saatte sekiz yüz kilometrelik bir hızla uçuyor, bu bir yaban arısından seksen kere daha hızlı demek. Ama seksen çarpı yirmi gram sadece 1,6 kilo eder. Veronika ve ben bir Boeing 747'nin çok daha ağır olmasından yola çıktık. Kendi vücut ağırlığına oranla bir yaban arısı böylece bir jumbo jete göre binlerce kere daha yüksek bir hıza ulaşıyordu. Ve bir Boeing 747'nin dört tane jet motoru var Yaban arısının yok. Bir yaban arısı sadece basit bir pervaneli uçak. Güldük. Bir yaban arısının bu kadar hızlı uçabildiğine ve bizim Humle Sokağı'nda oturmamıza gülüyorduk.

O zamanlar Veronika doğanın ince noktalarını görmemi sağlamıştı ve bunlardan sonsuz derecede çok vardı. Bir anemon veya bir menekşeyi koparabiliyor ve bu küçük mucizeyi dakikalar boyunca seyredebiliyorduk. Dünya olağanüstü tek bir masal değil miydi?

Bugün, yani şimdi bunu yazarken, o zaman bahçede ahududu topladığımız, yaban arısının uçtuğu o öğleden sonranın geçici saniyelerini düşününce üzülebiliyorum. O kadar duygu yüklüydük ki Georg, o kadar açık ve dertsiz. Şimdi sana da bu küçük sırlar için duyarlı bir algılama yeteneğinin geçmiş olmasını diliyorum. Bunlar gökyüzündeki yıldızlardan ve galaksilerden daha az büyüleyici değil. Sanırım, bir yaban arısını yaratmak için bir kara delik üretmekten daha fazla zekâya ihtiyaç var.

Benim için bu dünya her zaman büyülü bir dünya oldu, ben daha küçükken de bu böyleydi, Oslo'nun sokaklarında Portakal Kız'ı aramaya başlamadan çok önce. Bu duyguyu basit kelimelerle anlatmak çok zor, bu dünyayı tabiat kanunları, evrim teorisi, atomlar, DNA molekülleri, biyokimya ve sinir

hücreleriyle ilgili tüm bu modern tantanalar olmadan önce hayal et –evet, hattâ bu yerküre daha dönmeden, daha uzayda bir "gezegene" indirgenmeden ve daha gururlu insan vücudu; kalp, akciğer, böbrekler, karaciğer, beyin, kan dolaşımı, kaslar, mide ve bağırsaklara bölünmeden. İnsanın bir insan olduğu, yani tam ve gururlu bir *insan* olduğu zamanlardan bahsediyorum, daha fazla veya daha az değil. O zaman dünya sadece kıvılcım saçan bir maceraydı.

Birdenbire ormandan bir geyik çıkıyor ve bir saniye boyunca gözlerini dikip sana bakıyor, sonra kayboluyor. Nasıl bir ruhu harekete geçirir bu hayvan? Açıklanamayan bir güç, nasıl olur da tüm gökkuşağı renklerindeki çiçeklerle dünyayı ve parlayan yıldızlardan oluşan dantelle geceleri süsler.

Bu kadar çıplak ve doğrudan bir doğa duygusunu halk edebiyatında bulursun, örneğin Grimm Kardeşlerin masallarında. Onları oku Georg. İzlanda destanlarını oku, Yunan ve eski Kuzey mitlerini oku, Eski Ahit'i oku.

Dünyaya bak Georg, fazlasıyla fizik ve kimya ineklemeden önce dünyaya bak.

Şu anda büyük rengeyiği sürüleri rüzgârlı Hardanger platosundan geçiyorlar. Camargue'da Rhône'un dökülen iki kolu arasında binlerce ateş kırmızısı flamingo kuluçkaya yatıyor. Kıvrak ceylanların cazip sürüleri bir büyülü oyun gibi Afrika'nın savanlarında zıplıyorlar. Binlerce ama binlerce kral penguen Antarktika'nın buz gibi soğuk sahilinde birbirleriyle gevezelik ediyorlar ve onlar üşümüyorlar, böylesi hoşlarına gidiyor. Ama sadece miktar önemli değil. Yalnız, düşünceli bir geyik Doğu Norveç'te çam ormanından çıkıyor. Bir yıl önce böyle bir tanesi yolunu şaşırarak Humle Sokağı'na kadar gelmişti. Fjellstølen'in ambarının tahtaları arasında korkmuş bir tarla faresi koşturuyor. Tombul bir ayı balığı Tønsberg'deki bir ada-

cıktan suya kayıyor.

Sakın doğanın bir mucize olmadığını iddia etme. Sakın bana dünyanın bir masal olmadığını anlatma. Bunu kabul etmeyen, belki masal sonuna yaklaştığında anlayacakur ancak. Çünkü o zaman at gözlüklerimizi çıkarmak için son bir imkânımız oluyor, o zaman vedalaştığımız ve onu terk etmek zorunda olduğumuz bu mucizeye kendimizi feda etmek için son bir imkân.

Burada anlatmaya çalıştığımı anlıyor musun acaba Georg? Kimse herhangi bir zamanda Eukleides'in geometrisinden veya elementlerin periyodik sisteminden gözyaşları içinde ayrılmamıştır. Kimse internetten veya çarpım tablosundan ayrıldığı için gözyaşını bastırmaz. Veda ettiğimiz, bir dünya, bir hayat, masallar ve macera. Ve sonra ayrıca gerçekten sevdiğimiz az sayıda insanla vedalaşmak zorundayız.

Bazen çarpım tablosunun keşfinden ve her şeyden önce modern fizik ve kimyadan önce yaşamış olmayı diliyorum, her şeyi kavramamızdan önce diyebilirim –yani SAF BÜYÜLÜ DÜNYADA! Ama şimdi şu anda bilgisayarın önünde oturup sana bu satırları yazarken hayatı tamamen böyle yaşıyorum. Ben bilim adamıyım ve kesinlikle bilim düşmanı değilim, ama mitlere ve ruhların varlığına inanan dünya görüşümü hiç kaybetmedim. Ben hiçbir zaman hayatın asıl esrarengizliğinin Newton veya Darwin tarafından çalınmasına izin vermedim (Eğer herhangi bir kelimeyi anlamazsan sözlüğe bak. Oturma odasında güncel bir sözlük var. Şimdi, ben bunu yazarken orada duruyor en azından, ama sen onu hâlâ güncel olarak nitelendirir misin, bilmiyorum).

Sana bir sır vermek istiyorum: Tıp öğrenimime başlamadan önce gelecek için iki alternatifim vardı. Ya şair olmak istiyordum, yani yaşadığımız bu büyülü dünyayı kelimelere dök-

mek. Ama bunu daha önce de söyledim zaten. Veya doktor olmak istiyordum, yani yaşama hizmet eden biri. Hayatımı garanti altına almak için önce doktor olmaya karar verdim.

Şair olmak için zamanım yetişmedi. Ama en azından sana bu mektubu yazabildim.

Muayenehaneden eve, kendi bahçesinde kiraz çiçeklerini çizen Portakal Kız'a gelmek, benim tüm olası rüyalarımın gerçekleşmesiydi. Bir kere onu böyle bahçede gördüğümde o kadar mutlu oldum ki onu kucağıma aldım ve yukarı yatak odasına taşıdım. Gülüyordu, ah nasıl gülüyordu! Sonra onu yatağın üzerine bıraktım ve baştan çıkardım. Seni de ortak mutluluğumuzun içine çekmekten hiç utanmıyorum. Niye utanayım ki? Bu, bu hikâyenin ana konusu.

Tamir işleri ile geçirdiğimiz birkaç aydan sonra eve taşınınca ilk olarak korunmayı bıraktık. Buna burada, evdeki ilk gecemizde karar verdik. Ve bu geceden sonra seni yapma işine başladık.

Ve Georg, Humle Sokağı'na yerleştikten bir buçuk sene sonra sen doğdun. Seni ilk kez kollarımda tuttuğumda o kadar gururluydum ki. Bir erkektin. Eğer kız olsaydın senin ismini Ranveig koymak zorunda kalacaktık aslında. Artık bir çocuğun annesi olan Portakal Kız'ın kızının ismi böyleydi.

Veronika doğumdan sonra yorgun ve solgundu, ama mutluydu. Daha mutlu olamazdık. Artık tamamen yeni kurallarla tamamen yeni bir bölüm başlıyordu.

Sana bir sır daha vermek istiyorum. Hastanede bir okul arkadaşım çalışıyordu, yani bir doktor. O, loğusa ve taze baba için bir bardak şampanya getirdi doğum salonuna. Buna aslında izin yoktu, kesinlikle yasaktı. Ama koridora bakan pencereyi örtebilecek bir perde vardı ve biz üçümüz kadehlerimizi

senin o zaman başladığın dünya hayatının şerefine tokuşturduk. Tabii sana şampanya vermedik, ama kısa bir süre sonra seni Veronika'nın göğsüne koydular ve o şampanyasından en fazla bir yudum alabilmişti.

Ama o zaman Sevilla'da Portakal Kız beni havaalanı otobüsüne getirdiğinde sokak ızgarasında ölü bir güvercin görmüştük. Bu kötü bir işaretti. Belki bu masaldaki bütün kurallara uymadığım içindi.

Bu Paskalyayı dağ evimizde geçirdiğimizi hatırlıyor musun? O zaman neredeyse üç buçuk yaşındaydın. Ama mutlaka bütün bunları unutmuşsundur. Tıp öğreniminde psikoloji dersleri de almak zorundaydık. Dört yaşından önceki zamandan çok az şey hatırladığımızı biliyorum.

Halen evin önünde, dışarıda oturduğumuzu ve bir portakalı paylaştığımızı hatırlıyorum, Veronika bunu videoya almıştı, neredeyse bir şeylerin sona yaklaştığını hisseder gibi. Bu video bant hâlâ duruyor mu diye sorar mısın Georg? Aramak üzecektir onu belki, ama buna rağmen sor ona.

Paskalyadan sonra ciddi şekilde hasta olduğumu fark ettim. Veronika inanmak istemiyordu, ama ben biliyordum. İşaretleri yorumlamakta iyiydim. Tanı koymakta iyiydim.

Böylece bir meslektaşıma gittim, bir de senin doğumundan sonra bize hastanede şampanya ikram edene. Önce bir iki kan tahlili yaptı, sonra bilgisayarlı tomografi denilen şey yapıldı, bu bir çeşit röntgen ve o tamamen benimle aynı fikirdeydi. Aynı mesleki karara ulaşmıştık.

Artık tamamen yeni bir günlük hayat başlıyordu. Bu Veronika ve benim için bir felâketti ve seni mümkün olduğu kadar uzun bir süre asıl felâket bölgesinden uzak tutmak zorundaydık. Bir kere daha, birdenbire yeni kurallar konulmuştu.

"Hasret" "sabır" ve "özlemek" gibi kelimeler yeni birer anlam kazanmışlardı. Artık birbirimize gelecek yıllarda her gün görüşmeye söz veremiyorduk. Birdenbire o kadar çıplak ve zavallı olmuştuk ki. Kalplerin zamiri "biz", tehlikeli bir yara almıştı. Artık birbirimizden isteklerde bulunamıyorduk, önümüzdeki zamanla ilgili beklentilerimizi paylaşamıyorduk.

Eğer bunları okuduysan benim hayat hikâyemle ilgili bir şeyler biliyorsun. Kim olduğumu biliyorsun. Ve bunu düşünmek bana iyi geliyor.

Bir şekilde başkalarının tanıdığından daha iyi tanıyorsun beni, neredeyse dört yaşından beri ikimiz hiç başbaşa konuşamamış olsak bile. Çünkü ben hiçbir zaman başka insanlarla, seninle bu mektupta olduğu gibi açık konuşmadım. Ve sen mutlaka yeni kuralları kabul etmemin benim için ne kadar zor olduğunu anlıyorsundur şimdi. Ben bütün olasılıklara göre önümde neyin olduğunu biliyordum ve yavaş yavaş seni ve Portakal Kız'ı terk etme düşüncesine alışmak zorundaydım.

Ama ben sana bir soru sormak zorundayım Georg. Artık daha fazla bekleyemiyorum. Sadece bir iki hafta önce burada, Humle Sokağı'nda ne olduğunu anlatmama izin ver.

Veronika öğleden önceleri okulda, genç insanlara portakal çizmeyi öğretiyor. Onun bütün gün burada evde benim yanımda olmaması gerektiğini söyledim. Çünkü kahvaltıda sadece seninle birlikte olmak istiyorum. Sonra seni çocuk yuvasına götürüyorum ve sonra bilgisayarın önünde oturup sana bu uzun mektubu yazdığım saatler bana ait oluyor. Sık sık senin trenine basmamak için odada bir leylek gibi dolaşmak zorunda kalıyorum. Bir parçası başka bir yerde duracak olsa hemen fark ederdin!

Günün bu saatlerinde bazen biraz uyursam, kötü oldu-

ğum için değil bu, geceleri huzur bulamadığım için, o zaman düşünceler üzerime çullanıyor, özellikle o zaman başımda vahşice dolaşıp duruyorlar. Tam uykuya dalarken tüm bu acıklı bilmecelerin çok derinine iniyorum, iyi perilerin olmadığı, sadece kötü falların, karanlık ruhların ve korkunç doğa yaratıklarının olduğu bu büyük, kötü masalın derinine. Böyle bakınca geceleri uykudan vazgeçmek ve daha çok aydınlık günde kanepede uyuklamak daha iyi.

Sizin; senin ve Veronika'nın evde olduğunuzu bilince, her ikinizin de uyuduğunu bilince uyanık olmak o kadar zor gelmiyor bana. Ayrıca Veronika'yı sadece uyandırmam gerektiğini biliyorum, bazen yapıyorum da bunu ve o zaman benimle birlikte oturuyor. Bir iki kere bütün gece uyanık kaldığımız oldu. O zaman birbirimizle çok fazla konuşmadık. Sadece birlikte oturduk. Çay yaptık kendimize. Peynir ekmek yedik. İşte şimdi böyle Georg. Yeni kurallar böyle.

Saatlerce oturabiliyor ve sadece birbirimizin elini tutabiliyoruz. Bazen onun eline bakıyordum, o kadar yumuşak ve güzel ki ve sonra kendi elimi inceliyorum, belki sadece bir parmağı, belki sadece bir tırnağı. Bu parmağa daha ne kadar sahip olacağım diye düşünüyorum sonra. Veya onun elini dudaklarıma götürüyor ve öpüyorum.

Şimdi tuttuğum bu eli sonuna kadar tutacağımı düşündüm, belki bir hastane yatağında, belki bu oyunda sonunda bırakmak ve her şeyi salıvermek zorunda kalana kadar saatlerce. Bunun böyle olması gerektiğine karar verdik, o da bana söz verdi. Ve bunu düşünmek tarif edilemeyecek kadar acı. Eğer bu evreni bırakırsam, o zaman sıcak, canlı bir eli bırakacağım, Portakal Kız'ın elini.

Düşün Georg, diğer tarafta da sıkı sıkı tutabileceğimiz bir el olsaydı! Ama ben diğer bir taraf olduğuna inanmıyorum.

Buna neredeyse eminim. Var olan her şey, sadece her şey bitene kadar olan sürede var. Ama bir insanın sıkı sıkı tuttuğu en son şey çoğunlukla bir el.

Gülmenin benim bildiğim en bulaşıcı şeylerden biri olduğunu yazmıştım. Ama keder de bulaşabilir Korku farklı. O, sevinç ve keder kadar kolay bulaşmaz ve bu iyi bir şey. Korku söz konusu olduğunda yalnızız.

Korkuyorum Georg. Bu dünyadan atılmaktan korkuyorum. Artık yaşayamayacağım buna benzer akşamlardan korkuyorum.

Ama bir gece sen uyandın, aslında bunu anlatmak istiyordum. Kışlık bahçede oturuyordum ve birdenbire odandan oturma odasına geldin yalpalayarak. Gözlerini ovuşturuyor ve çevrene bakıyordun. Normalde yatak odamıza giden merdiveni çıkardın düşünmeden, ama şimdi oturma odasında durdun, belki ışıklar yandığı için. Kışlık bahçeden oturma odasına gittim ve seni kucağıma aldım. Uyuyamadığını söyledin. Belki de bunu, ben uyuyamadığımda annenle konuştuklarımızı duyduğun için söylemişsindir.

İtiraf etmeliyim ki uyandığın için, sana özellikle ihtiyacı olduğunda babana geldiğin için tarifsiz sevinmiştim. Bu yüzden seni tekrar uyutmayı da denemedim.

Seninle her şey hakkında o kadar çok konuşmak istiyordum ki, ama bunun imkânsız olduğunu da biliyordum, bunun için daha çok küçüktün. Buna rağmen beni teselli etmek için yeterince büyüktün. Eğer uyanık kalmayı becerebilirsen bu gece seninle birkaç saat birlikte oturmak istiyordum. Belki Veronika'yı uyandırmama gerek olmayan bir geceydi. O uyuyabilirdi.

Dışarıda olağanüstü, yıldızlar kadar pırıl pırıl bir gece vardı, bunu kışlık bahçeden görmüştüm. Ağustosun sonları yak-

laşıyordu ve belki sen yıldızlı bir gökyüzünü daha önce hiç görmemiştin, en azından geçirdiğimiz aydınlık yaz yarı yılı süresince ve geçen sene daha çok küçüktün. Sana kalın bir kazak ve bir yün pantolon giydirdim, ben üzerime bir ceket geçirdim, sonra terasa oturduk, sen ve ben. Evdeki lambaları söndürmüştüm ve şimdi terastaki lambayı da kapattım.

Önce ince hilali gösterdim. Göğün doğusunda derinlerde duruyordu. Hilal sağa doğru bakıyordu, bu ayın küçüleceğine işaretti. Bunu sana anlatmıştım.

Kucağımda oturuyordun ve çevreni saran tüm güven duygusunu içine çekmiştin. Ve ben senden yumuşak ve sessizce dağılan güven duygusundan içiyordum. Sonra gök kubbedeki bütün yıldızları ve gezegenleri gösterdim. Sana her şeyi o kadar çok anlatmak istiyordum ki, bizim de ait olduğumuz büyük macerayı, senin ve benim iki minicik parça olduğumuz o güçlü yapboz oyununu. Bu masalın da bizim anlayamadığımız, ama beğensek de beğenmesek de itaat etmek zorunda olduğumuz kanunları ve kuralları vardı.

Seni belki de yakında terk etmek zorunda olduğumu biliyordum, ama bunu söyleyemiyordum. Büyük bir olasılıkla senin ve benim o sırada seyrettiğimiz bu büyük maceradan uzaklaşmak üzere olduğumuzu biliyordum, ama sana bunu açıklayamazdım. Böylece sana yıldızları anlatmaya başladım, önce senin anlayabileceğin bir şekilde, ama sonra kendimi kaptırdım ve sanki karşımda yetişkin bir oğul oturuyormuş gibi uzaya genişlettim konuyu.

Ve sen konuşmama izin verdin Georg. Beni dinlemek hoşuna gidiyordu, değindiğim bütün bilmeceleri yorumlayamasan bile. Belki de anlattıklarımdan, düşündüğümden daha fazla şey anlıyordun. En azından beni kesmedin ve uykuya da dalmadın. Sanki bu gece beni zor durumda bırakmaman ge-

rektiğini anlamış gibi görünüyordun. Belki esasında benim senin yanında oturmadığımı, tersine senin benim yanımda oturduğunu hissetmiştin. Bu gece sen baba bakıcısıydın.

Dünyanın ekseni etrafında döndüğünü ve şimdi sırtını güneşe çevirdiği için gece olduğunu anlattım. Sadece güneş doğarken veya batarken yerkürenin döndüğünü görebileceğimizi açıkladım. Belki bunu anlayabiliyordun, zaman zaman şöyle başlayan bir ninni söylesek de: *Güneş gözlerini kapıyor, ben de benimkileri kapıyorum*... Bu şarkıyı hatırlayabiliyor musun?

Venüs'ü gösterdim ve bu yıldızın dünya gibi güneşin etrafında dönen bir gezegen olduğunu söyledim. Güneş onu da aynı şekilde aydınlattığı için Venüs'ü gökyüzünün doğusunun derinliklerinde görebiliyorduk bu mevsimde. Sonra sana bir sır verdim. Bu gezegene bakınca her zaman Veronika'yı düşündüğümü söyledim, çünkü Venüs, aşk tanrıçası idi.

Ama gökyüzünde görebildiğimiz neredeyse tüm parlayan noktaların gerçek yıldızlar olduğunu açıkladım sonra ve onlar kendileri parlıyorlardı, Güneş gibi, çünkü gökyüzündeki her bir küçük yıldız yanan bir güneşti. O zaman ne dediğini hatırlıyor musun? "Ama yıldızlar güneş gibi yakmıyorlar bizi" dedin.

Mükemmel bir yaz olmuştu Georg, bu sebeple senin tüm vücuduna kuvvetli bir güneş yağı sürmek zorunda kalmıştık. Sana sıkı sıkı sarıldım ve fısıldadım: "Bunun sebebi, onların çok çok uzakta olmaları."

Ben burada bunları yazarken, sen yerde oturuyor ve trenini yeniden kuruyorsun.

Bu, günlük hayat diye düşünüyorum. Bu gerçek. Ama gerçekten dışarıya açılan kapı artık tamamen açık duruyor.

Terk etmek zorunda olduğumuz o kadar çok şey var ki burada! Geride bıraktığımız o kadar fazla şey var ki!

Kısa bir süre önce bilgisayarda ne yazdığımı öğrenmek istedin. En iyi arkadaşıma bir mektup yazdığımı söyledim.

Belki en iyi arkadaşıma yazdığımı iddia ederken sesimin bu kadar üzgün olmasını garip bulmuşsundur. Şöyle dedin: "Annem için mi?"

Sanırım başımı salladım. "Annen benim sevgilim", dedim. "Bu tamamen başka bir şey."

"Ya ben neyim?", diye sordun. Öğrenmek istiyordun.

Böylece tuzağına düşmüştüm. Ama sadece seni bilgisayarın önüne kucağıma oturttum, sıkıca sarıldım ve senin benim en iyi arkadaşım olduğunu söyledim.

Şansıma başka sorular sormadın ondan sonra. Mektubun senin için olduğuna inanamıyordun. Ve ben de senin onu günün birinde okuyacağın düşüncesini garip buluyordum.

Zaman Georg, zaman nedir?

Anlatmaya devam ettim –senin artık bu anlattıklarımı anlayamayacağını bilmeme rağmen.

"Uzay çok eskidir", dedim, "belki on beş milyar yaşında. Ve buna rağmen daha kimse onun nasıl oluştuğunu bulamadı. Kimsenin gerçekten haberi olmadığı büyük bir masalda yaşıyoruz birlikte. Oluşumunu anlayamadığımız bir dünyada dans ediyoruz ve oyun oynuyoruz ve gevezelik ediyoruz ve gülüyoruz. Bu dans ve bu oyun hayatın müziğidir", dedim. "İnsanların olduğu her yerde onu bulabilirsin, her telefonu açtığında düdük çaldığı gibi."

Şimdi başını ensene doğru eğdin ve yukarı bana baktın. Telefondaki düdük sesiyle neyi kastettiğimi anlamıştın. Onu duymak için ahizeyi kaldırmayı o kadar seversin ki.

Ve sonra Georg, sana bir soru sordum ve şimdi nihayet onu anlayabileceğin bir zamanda sana sormak istediğim aynı soruyu. Bu soru yüzünden sana Portakal Kız'ın uzun hikâye-

sini anlattım.

Şöyle dedim: "Düşün ki, herhangi bir zaman, milyarlarca yıl önce her şey yaratılırken, bu masalın eşiğinde dursaydın ve senin günün birinde bu gezegendeki bir hayata doğmak isteyip istememeyi seçme şansın olsaydı. Ne zaman yaşayacağını bilmeyecektin ve burada ne kadar kalabileceğini bilmeyecektin, ama ne olursa olsun kısa bir süreden bahsedilecekti. Eğer günün birinde dünyaya gelmeyi seçecek olursan, sadece bizim dediğimiz gibi zaman olgunlaşınca veya "zaman dürülünce", onu ve üzerindeki her şeyi tekrar terk etmek zorunda kalacağını bilecektin. Belki bu sana büyük bir acı verecekti, çünkü birçok insan bu büyük masaldaki hayatı o kadar harika bulur ki sadece herhangi bir zaman bunun son bulacağını düşündüklerinde bile gözleri yaşarır. Burada her şey o kadar iyi olabilir ki günün birinde artık başka günlerin gelmeyeceğini düşünmek korkunç acı verir."

Hiç sesini çıkarmadan kucağımda oturuyordun. Ve şöyle dedim: "Neye karar verirdin Georg, eğer yüce bir güç senden bu kararı istemiş olsaydı? Belki bu büyük ve esrarengiz macerada kozmik bir peri hayal edebiliriz. Yüz binler veya yüz milyonlarca yıl sonra, kısa veya uzun, bu dünyadaki bir hayatı seçer miydin?"

Sanırım, konuşmaya devam etmeden önce iki kere derin nefes aldım ve sonra sert bir sesle şöyle dedim: "Ya da kuralları kabul edemeyeceğin için bu oyuna katılmayı reddeder miydin?"

Hâlâ kucağımda oturuyordun sessizce. O sırada ne düşündüğünü bilmeyi isterdim. Sen yaşayan bir mucizeydin. Buğday sarısı saçlarının mandalinalar gibi koktuğunu fark ettim. Sen etten kemikten canlı bir melektin.

Uyumamıştın. Ama hiçbir şey söylemiyordun.

Ne söylediğimi duyduğuna emindim, hattâ belki dinlemiştin bile. Ama içinden nelerin geçtiğini sezemiyordum bile. Birbirimize sokulduk. Ve buna rağmen birbirimizden korkunç şekilde uzaktık.

Seni daha sıkı bastırdım kendime, belki seni ısıtmak için yaptığımı düşünüyordun. Ama kendimi ele verdim Georg, çünkü sonra gözyaşlarına boğuldum. Bunu istememiştim ve hemen kendimi toplamaya çalıştım. Ama gözyaşlarına boğuldum. Bu soruyu kendime geçen haftalarda o kadar çok sormuştum ki Eğer günün birinde böyle birdenbire dışarı atılacağımı bilseydim, belki tam mutluluk sarhoşluğunun ortasında, dünyadaki bir hayatı seçer miydim? Ya da bu anlamsız "Ver-ve-al oyununu" hemen teşekkür ederek geri mi çevirirdim? Çünkü biz sadece bir kereliğine bu dünyaya geliyoruz. Büyük maceraya atılıyoruz. Ve sonra bir varmış bir yokmuş ve masal bitiyor.

Hayır, gerçekten neye karar verirdim bilmiyorum. Sanırım, bu şartları geri çevirirdim. Eğer kısa bir ziyaretten bahsedilseydi belki bu büyük maceraya katılma teklifini nazik bir "hayır" ile cevaplardım ve belki benim "hayır"ım o kadar nazik bile olmayabilirdi. Belki bu lanet ikilem hakkında tek bir kelime bile duymak istemediğimi haykırırdım. Aslında orada kucağımda seninle birlikte terasta oturduğum anda buna inanıyordum, bütün teklifi reddedeceğime kesinlikle emindim.

Eğer burnumu bu büyük maceraya sokmamaya karar vermiş olsaydım, o zaman neleri kaçırdığımı da bilmeyecektim. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Bazen biz insanlar için sevdiğimiz bir şeyi kaybetmek ona hiçbir zaman sahip olamamaktan daha kötüdür Düşün bak: Eğer Portakal Kız İspanya'dan döndükten sonraki altı ay her gün görüşmemiz konusundaki sözünü tutmamış olsaydı, o zaman benim için ona hiç rastlamamış olmak daha iyi olurdu. Başka masallarda da böy-

ledir. Eğer kendisine sadece bir hafta kadar bu oyuna katılabileceği söylenseydi Külkedisi'nin prensle saraya geri döneceğine inanıyor musun? Tekrar eski hayatına geri dönmek zorunda olmak, kül kutularına ve ateş maşalarına, kötü üvey anneye ve alçak üvey kardeşlere, onda nasıl bir duygu oluştururdu sonradan sanıyorsun?

Şimdi cevap sırası sende Georg, şimdi söz senin. Çünkü biz orada dışarıda yıldızlarla kaplı gökyüzünün altında otururken, sana bu uzun mektubu yazmaya karar verdim. Ve hattâ birdenbire gözyaşlarına boğulduğum anda. Çünkü bu sadece belki yakında seni ve Portakal Kız'ı terk etmek zorunda olduğumu bildiğim için olmadı. Ağlamak zorundaydım, çünkü o kadar küçüktün ki. Ağlamak zorundaydım, çünkü biz ikimiz karşılıklı doğru dürüst konuşamıyorduk.

Tekrar soruyorum. Seçim hakkın olsaydı neye karar verirdin? Burada, dünyada kısa bir hayatı mı seçerdin, sonradan az sayıdaki yıllar geçince her şeyden koparılmak ve bir daha hiç geri dönememek üzere? Veya teşekkür edip geri mi çevirirdin?

Sadece bu seçeneklerin var. Çünkü kurallar böyle. Eğer hayatı seçersen ölümü de seçersin.

Ama sen, cevap vermeden önce bütün bunları iyice düşünmeye söz ver bana.

Belki şimdi çok ileri gidiyorum. Belki şimdi sana acı veriyorum. Ve belki buna hakkım yok. Ama senin sorumu nasıl cevaplandıracağın benim için o kadar önemli ki, çünkü senin burada olmanın doğrudan sorumluluğunu taşıyorum ben. Eğer ona hayır deseydim sen dünyada olmayacaktın.

Seni bu dünyaya getirmeye katkıda bulunduğum için bir şekilde *suçluluk duygusu* hissediyorum. Belli bir şekilde sana hayatı verdim, Portakal Kız ile beraber tabii ki. Ama bu şekilde

bir gün onu senden alacak olanlar da biz oluyoruz. Küçük bir çocuğa hayatı hediye etmek sadece bu çocuğa bu büyük dünyayı hediye etmek anlamına gelmiyor. Ondan bu hayal edilemeyecek kadar güzel hediyeyi geri almak anlamına da geliyor.

Sana karşı dürüst olmak zorundayım Georg. Ben, bu büyük maceraya böylesine yıldırım hızında bir keşif gezisi teklifini teşekkür ederek reddedeceğimi söylüyorum. Böyle görüyorum bunu. Ve sen de eğer bunu böyle görüyorsan, o zaman nelere yol açtığımı düşününce vicdan azabı çekerim.

Portakal Kız'ın beni baştan çıkarmasına izin verdim, aşkın beni cezbetmesine izin verdim, bir çocuk düşüncesini karşı koyulamaz buluyordum. Neyi yanlış yaptığımı soruyorum kendime. Bu soru benim için kanlı bir vicdan muhasebesi demek. Ve bu, arkamda düzeni sağlama ihtiyacını getiriyor beraberinde.

Ama Georg, şimdi yeni bir ikilem çıkabilir ortaya ve öyle bir ikilem ki belki birincisi kadar zor –veya kötü değil. Eğer sen kısa bir an için de olsa her şeye rağmen hayatı seçerdim diye cevap verirsen o zaman ben hiç doğmamış olmayı dileyemem artık.

Bu şekilde bu denklem çözülebilir, bu şekilde bir denge sağlanabilir. Ve tabii ki bu benim dileğim. Evet, bunun için yazıyorum.

Büyük sorumu doğrudan cevaplayamayabilirsin. Ama dolaylı olarak yapabilirsin. Bana, Veronika ve ben ve sorumluluklarını unutan bir doktorun hastanede senin şerefine şampanya tokuşturmamızla başlayan bu hayatı nasıl yaşamak istediğini söyleyerek cevap verebilirsin. Bu şampanya doktoru senin iyilik meleğindi, buna eminim.

Şimdi benden gelen bu selamı bir kenara koyabilirsin Şimdi

yaşama sırası sende.

Yarın hastaneye gidiyorum. Bu benim o önemli randevum. Ve sonra annen seni çocuk yuvasına götürecek.

Bunu da yazmak zorundayım. Ve eklemek zorundayım: Tekrar herhangi bir zaman Humle Sokağı'na geri döneceğime söz veremem.

Georg! Son bir sorum var. Bundan sonra başka bir yaşam daha olmadığına emin olabilir miyim? Sen bu mektubu okurken herhangi bir yerde olmayacağımı kesin olarak bilebilir miyim? Hayır, kesinlikle emin olamam. Çünkü eğer dünya var ise o zaman olanaksızın sınırları çoktan aşılmıştır. Nasıl düşündüğümü anlıyor musun? Artık bir dünyanın var olmasına hayret etmekten o kadar doydum ki eğer bundan sonra bir dünya daha olduğu ortaya çıkacak olsaydı bile daha fazla hayret etmeye yerim kalmazdı.

İki gün önce bir iki saatimizi bir bilgisayar oyunuyla öldürdüğümüzü düşünüyorum. Belki bu oyundan özellikle keyif aldım, düşüncelerimden mutlaka uzaklaşmam gerekiyordu. Ama her seferinde bu oyunda "ölünce" hemen yeni bir oyun alanı çıkıyordu ortaya ve tekrar başlayabiliyorduk. Ruhlarımız için de böyle bir "yeni oyun alanı" olmadığını nereden bilebiliriz? Ben buna inanmıyorum, gerçekten. Ama olanaksızı hayal etmenin özel bir ismi var. Biz ona "ümit" deriz.

DIŞARIDA, TERASTA GEÇİRDİĞİMİZ BU GECEYİ HATIRLAYABİLİYORUM! O gece benim iliğime oturdu. Kalbime işledi. Ve o gece hakkında yazılanları okuyunca defalarca sırtımdan buz gibi bir şeyler indi.

Şimdiye kadar bütün bunları neredeyse unutmuştum, en azından o geceyle ilgili yazılanları okumasaydım, bu yıldızlı geceyi bir daha hiç düşünmezdim, ama şimdi neredey-

se fazla iyi hatırlayabiliyordum onu. BELKİ DE BU BABAMLA İLGİLİ TEK GERÇEK ANIM

Dağ evine gitmelerimizi hatırlayamıyorum. Ne kadar çaba harcasam da Sognsvann'daki gezintilerimizi de hatırlayamıyorum. Ama dışarıda terastaki büyülü geceyi hatırlıyorum. Şöyle: Hafızamda tamamen başka görünüyor. Masal gibi veya renkli bir rüya gibi.

Uyanmıştım. Ve sonra babam verandadan içeriye geldi ve beni havaya kaldırdı. Dışarıda uçmaya gideceğimizi söyledi. Yıldızları göreceğiz, dedi. Uzayda uçacaktık. Bu yüzden beni kalın giydirmek zorundaydı, çünkü uzayda acı bir soğuk vardı. Babam bana gökyüzündeki yıldızları göstermek istiyordu. Buna mecburdu. Bu bizim tek olanağımızdı ve bunu kullanmak zorundaydık.

Ve ben babamın hasta olduğunu biliyordum! Ama o, benim bildiğimi bilmiyordu. Annem bana sırrı vermişti. Babamın belki hastaneye yatmak zorunda olduğunu ve bu yüzden böyle üzüntülü olduğunu söylemişti. Bunu bana o öğleden sonra söylediğini hatırladığımı sanıyorum. Belki bu yüzden uyanmıştım, belki bu yüzden uyuyamıyordum.

Şimdi açıkça babamla o uzun uzay gezisi gecesini hatırlıyordum, dışarıda terasta. Sanırım, belki de babamın bizi terk edeceğini anlamıştım. Ama bundan önce nereye gideceğini bana göstermek istedi.

Ve sonra –şimdi yazarken de sırtımdan buz gibi bir şeyler iniyor– biz uzayda seyahat ederken babam birdenbire gözyaşlarına boğuldu. Niçin ağladığını biliyordum, ama o, benim bildiğimi bilmiyordu. O yüzden bir şey söyleyemiyordum. Sadece çıt çıkarmadan orada oturmak zorundaydım. Olacak olanlar, üzerinde konuşulamayacak kadar tehlikeliydi.

Ama hepsi bu kadar değil. Bu geceden beri her zaman, gökyüzündeki yıldızlara güvenilemeyeceğini düşündüm. En azından bizi hiçbir şeyden kurtaramazlar Gökyüzündeki yıldızları da bir gün terk etmek zorundayız.

Babam ve ben beraberce uzayda yelken açmışken ve babam birdenbire ağlamaya başladığında tüm dünyada hiçbir şeye güvenilemeyeceğini anladım.

Mektubun son sayfalarını okuduktan sonra niçin uzayın daima bu kadar ilgimi çektiğini fark ettim. Babam bu konuda bana bir bakış açısı kazandırmıştı. Bana, bizi burada aşağıda üzen her şeyden başımızı kaldırıp yukarıya bakmayı öğretmişti. Bütün bunların farkına varmadan çok önce küçük bir amatör astronomdum ben.

Artık Hubble Teleskopu'nun babamın ve benim ilgimi çekmesine de şaşırmama gerek kalmamıştı. Bu ilgi bana ondan geçmişti! Onun bıraktığı yerden ben devam etmiştim. Bu bir çeşit mirastı. Ve bu zaten her zaman böyle olmaz mıydı? Hubble Teleskopu için ilk hazırlıklar daha taş devrinde başlamıştı. Hayır, bu doğru değil, ilk ön hazırlık zaman ve mekânın oluştuğu ilk patlamadan bir iki mikro saniye sonra oldu. Şöyle bir kavram vardır: Bir tohum atmak. Ve babam bunu ölümünden önce başarmıştı. Bir şekilde büyük ev ödevimin konusu için teşekkür etmem gereken oydu. Babamın İngiliz futboluna özel bir ilgi duyduğunu sanmıyorum. Şansına hiç Spice Girls'ü dinlemesine gerek kalmadı. Ve Roald Dahl ile nasıl bir ilişkisi vardı, bilmiyorum.

Okumam bitmişti. Biraz düşünüyordum, o sırada annem tekrar kapıyı çaldı.

"Georg?", diye sordu sadece.

Okumamın bittiğini söyledim.

"O zaman yakında yanımıza gelirsin?"

Benim yanıma, içeriye gelmesini söyledim.

Sonra kapıyı açtım ve onu içeriye aldım. Neyse ki kapıyı hemen arkasından kapadı. Gözlerimin yaşlı olmasından kesinlikle utanmıyordum. Annemin de babamla ilk karşılaşmalarında gözleri yaşarmıştı. Ve şimdi o, benimle karşılaşmıştı.

Kollarımı Portakal Kız'ın boynuna sardım ve şöyle dedim: "Babam bizi terk etti."

Annem beni göğsüne bastırdı. O da ağlıyordu.

Uzun süre bir şey söylemeden yatağın kenarında oturdu. Sonra babamın bana ne yazdığını sordu. "Ne kadar merak ettiğimi tahmin edebilirsin mutlaka", dedi. "Ve bir taraftan da korkuyorum. Onu okumaktan biraz korkuyorum neredeyse."

Babamın sadece uzun bir aşk mektubu yazdığını söyledim ve annem tabii ki bana yazılan bir aşk mektubunu düşündü. Ona bunu çok dikkatli söylemek zorundaydım. Babamın ona, Portakal Kız'a bir aşk mektubu yazdığını açıkladım.

Sonra şöyle dedim: "Ben babamın en iyi arkadaşıydım. Ama sen onun sevgilisiydin. Bu tamamen başka bir şey."

Uzun süre bir şey söylemeden yatağın kenarında oturdu. Hâlâ gençti. Portakal Kız hakkındaki o uzun yazının tamamını okuduktan sonra ne kadar güzel olduğunu görebiliyordum. Gerçekten biraz sincaba benziyordu. Ama her şeyden önce yaşlı bir yavru kuş gibi görünüyordu. Gagasının titrediğini gördüm.

Sordum: "Benim babam kimdi?"

Şimdi irkildi. Bu bir sürü saat içinde neler okuduğumu kesin olarak bilmiyordu tabii. Şöyle dedi: "Tabii ki Jan Olav'dı."

"Ama o kimdi? O nasıldı, demek istiyorum."

"Ah..."

Sonra, sonra dudaklarının kenarında bir Mona Lisa gülümsemesi oluştu. Neredeyse buğulu gözlerle bakıyordu bana. Ve ayrıca babamın defalarca bahsettiği şeyi fark ettim. Ne kadar dikkat kesildiğini gördüm. Kahverengi gözlerinin oraya buraya hareketlerini ya da huzursuzca dans edişlerini gördüm.

Şöyle dedi: "Sadece inanılmaz tatlıydı... gerçekten az bulunur bir insandı o. Ve büyük bir hayalperestti, belki bir hikâyeciydi... tekrar tekrar hayatı bir masal olarak tanımlardı ve ben gerçekten onun böyle bir... neredeyse büyülü bir yaşam duygusunun olduğuna inanıyorum. Bunun dışında inanılmaz romantikti... ama biz ikimiz de öyleydik. Ve sonra birdenbire hastalandı ve ölümü sonsuz bir kederle karşıladığını gizleyemem. Bunu görmek acı veriyordu, çok acı veriyordu. Beni gerçekten çok sevdi... ve seni de tabii ki... evet, seni ilahlaştırmıştı. Ve sadece bizi kaybetmek istemiyordu. Ama hastalığına karşı da duramıyordu, sert ve vahşice kopartılıp alındı bizden. Hiçbir zaman kaderine razı olmadı, en sonuna kadar da bu kaderi kabullenmedi. Bu yüzden böylesine büyük bir boşluk bıraktı arkasında... ama bir söz vardır, şimdi aklıma gelmiyor..."

"Yeterince zamanım var."

"O bir hayalperestti. Bunu söylemek istedim."

Şimdi gülümsemek zorunda kaldım. Şöyle dedim: "Ve dürüsttü. Ayrıca iyi bir içgörüye sahipti. Hattâ kendiyle alay bile edebiliyordu. Ve herkes bu özelliğe sahip değildir."

Annem bana anlamadan bakıyordu. Şöyle dedi: "Belki. Ama sen bunu nerden biliyorsun?"

Kâğıtları gösterdim. "Bir ara bütün bunları okuyabilirsin", dedim.

"O zaman ne demek istediğimi anlarsın."

Portakal Kız yine gözlerini silmek zorunda kaldı. Ama daha fazla odamda oyalanamazdık. Jørgen ne düşünürdü? Onu kıskanmıyordum.

"Diğerlerinin yanına gitmek zorundayız", dedim.

Oturma odasına girdiğimizde babamın mektubuyla odama gittiğim bir iki saat öncesine göre yıllarca büyümüş ve o kadar yetişkin hissediyordum ki kendimi, beni süzen meraklı bakışlara dikkat bile etmedim.

Büyük yemek masası soğuk yemeklerle kaplıydı. Kızarmış tavuk ve jambon, portakal dilimli Waldorf salatası ve büyük bir kâse yeşil salata. Beşimiz de oturduk ve ben başa oturdum.

Birçok insan bir araya gelince annem sık sık şöyle der: "Burada biri idareyi ele almalı." Şimdi idareyi benim ele aldığımı hissediyordum. Zaten hepsi gözlerini bana dikmişlerdi. Bir şekilde ben burada başroldeydim.

Hepimiz oturduktan sonra onlara baktım ve şöyle dedim: "Babamın ölümünden kısa bir süre önce bana yazdığı uzun bir mektup okudum. Ve hepinizin onun bana söyleyecek neleri olduğunu merak ettiğinizi anlayabiliyorum..."

Odada çıt çıkmıyordu. Aslında ne söylemek istiyordum? Ve nasıl devam etmeliydi?

Şöyle dedim: "Yani bu mektup banaydı. Ama babamı seven tek kişi ben değildim. Ve şimdi bir iyi ve bir de kötü haberim var. İyiyi önce söylüyorum. Burada bulunan herkes tüm mektubu okuyabilir. Jørgen de. Kötü haber ise şu ki bu akşam daha okuyamazsınız."

Büyükannem gergin bir şekilde oturuyordu ve masanın üzerine eğilmişti. Şimdi yüzünde hayal kırıklığının gölgesi belirdi. Bu gölge, babamın mektubunu daha okumamış ol-

duğunun kanıtıydı, ne şimdi, ne o zaman, on bir yıl önce. Mektup gerçekten on bir yıl eski bebek arabasının yastığında kalmıştı.

Şöyle dedim: "Babanın mektubu. Herkes bu konuda konuşmaya başlamadan önce her şey biraz otursun. Ayrıca mektubundaki önemli bir soruya ne cevap vereceğim hakkında düşünmek için zamana ihtiyacım var. Ve sonuç olarak ona nasıl cevap vermem gerektiğini ben bulmak zorundayım."

Herkes kararımı kabul etmiş görünüyordu. Kimse beni daha sıkıştırmadı ve daha fazla bir şey öğrenmek istemedi. Hattâ Jørgen kalktı ve bana doğru geldi. Arkadaşça omzuma vurdu ve şöyle dedi: "Bu çok mantıklı Georg. Sanırım, her şeyin önce biraz oturması gerektiği konusunda haklısın."

Ve ben şöyle dedim: "Ayrıca neredeyse geceyarısı oldu. Biraz uykumuzu alma zamanı geliyor."

Kendimi nasıl yetişkin ve resmî bir şekilde ifade ettiğimi duyuyordum. Artık büyümüştüm.

Ama o gece gözüme uyku girmedi. Ev, çoktan sessizleşmişti ve ben hâlâ yatakta yatıyor ve dışarıya, beyaz manzaraya bakıyordum. Saatlerdir kar yağmıyordu.

Gecenin bir yarısında giyindim. Kuş tüyü ceketimi, beremi, atkımı ve eldivenlerimi de aldım. Sonra kışlık bahçeden geçip dışarıya terasa çıktım. Demir bankın üzerindeki karı temizledim ve oturdum. Kapının üzerindeki lambayı kapatmıştım.

Yukarıya kıvılcımlar saçan yıldızlarla kaplı gökyüzüne baktım ve burada babamın kucağında oturduğum zamanki havayı tekrar yaşamaya çalıştım. Sanırım, hâlâ beni göğsüne nasıl bastırdığını anımsıyordum. Bunu ben uzay gemisinden

düşmek istemediğim için yaptığını hatırladığını sanıyordum. Ve sonra kalın sesli büyük adam birdenbire gözyaşlarına boğulmuştu.

Bana yönelttiği o önemli soruyu düşünmeye çalışıyordum. Ama ne cevap vermem gerektiğini bilmiyordum işte.

Hayatımda ilk defa, benim de bir gün bu dünyayı terk edeceğimi ve her şeyi kaybedeceğimi biliyordum kesin olarak. Bu korkunç bir düşünceydi. Bu dayanılmaz bir düşünceydi. Ve babam tüm bunları görmemi sağlamıştı. Ama bunu korkunç bulmuyordum. Meselenin ne olduğunu bilmek iyi gelmişti. Bankada ne kadar param olduğunu kesin olarak bilmem gibi bir şeydi bu. Ayrıca daha on beş yaşında olmam harikaydı.

Ama: Belki her şeye rağmen hiç doğmamış olmam daha iyi olurdu, çünkü bir gün buradan gitmek zorunda olduğum için daha şimdiden korkunç üzgündüm. Ama babamın mektubunda yazdığı şeyi yapmaya karar verdim. Onun zor sorusunu cevaplamak için kendime zaman vermek istiyordum.

Başımı arkaya eğdim ve yukarıya bir sürü yıldız ve gezegene baktım. Bir uzay gemisinde oturduğumu hayal etmeye çalıştım. Birçok kere kayan yıldız da gördüm. Ve bayağı öylece oturdum.

Uzun bir süre sonra bir kapı sesi duydum. Annem terasa geldi. Tam o sırada biraz aydınlanıyordu hava.

"Burada mı oturuyorsun?", diye sordu. Zaten görüyordu bunu.

"Uyuyamadım", dedim sadece.

"Ben de", dedi.

Ona baktım ve şöyle dedim: "Kalın bir şeyler giy ve yanıma otur anne."

Kısa bir süre sonra tekrar oradaydı. Hayatım boyunca

var olan siyah kışlık paltosunu giymiştı. Buna rağmen bunu o zaman katedralde de giyip giymediğine emin olamıyordum. Ama sonra banka oturduğunda şöyle dedim: "Şimdi bir tek büyük gümüş saç tokan eksik."

Elini ağzına götürdü. Sonra sordu: "Bunu mu yazmış?"

Bu sorunun cevabı olarak tam o sırada gökyüzünün doğusundan yükselen büyük bir gezegeni gösterdim. O kesinlikle bir gezegendi, çünkü diğer yıldızlar gibi parlamıyordu; Venüs olduğuna yüzde doksan dokuz emindim.

Sordum: "Orada yukarıdaki gezegeni görüyor musun? Bu Venüs, Sabah Yıldızı da denir. Babam bu gezegeni gördüğünde hep seni düşünürmüş."

İnsanın kafası güçlü düşüncelerle dolu olduğunda, ya bir şey söyler ya da sessiz kalır. Annem sessiz kaldı.

Bir süre sonra şöyle dedim: "Burada babam hastaneye gitmeden onunla bütün bir gece oturdum. Bunun hakkında mektubunda daha fazlasını okuyabilirsin. Ama şimdi biz ikimiz burada oturuyoruz."

"Georg", dedi şimdi annem, "bu mektuba seviniyorum ve ondan korkuyorum. Onu okurken senin evde olmanı istiyorum. Bana bunun için söz verebilir misin?"

Bunun üzerine elimi ona uzattım. Annem için babamın mektubunu okurken benim yakınlarda olduğumu bilmenin önemli olduğunu düşünebiliyordum. Jan Olav'ın uzun mektubunu okuduktan sonra Portakal Kız'ı teselli eden Jørgen olamazdı. Ama o da babamın mektubunu okuyabilecekti, evet. Sonuç olarak olayı ona o kadar da kolaylaştırmak istemiyordum.

Şöyle dedim: "O zaman gece burada dışarıda otururken babam bana bizi terk etmek zorunda olduğunu söyledi."

Döndü ve şöyle dedi: "Biliyor musun Georg... şimdi bu

konuda daha fazla konuşabilecek miyim, bilmiyorum. Sanırım buna saygı duymalısın. Eski yaraları tekrar açtığını anlamıyor musun? Bunu anlayamıyor musun?"

Neredeyse kızgındı. Kızgındı.

"Tabii, kesinlikle", dedim. "Bunu anlıyorum."

Uzun süre oturduk, ama fazla bir şey söylemedik. Belki tam bir saat oturmuşuzdur orada. Etkilenmiştim. Annem başka zamanlar çabuk üşüdüğünden şikâyet ederdi.

Gökyüzünde yeni bir şey keşfettiğimde her seferinde yukarıya işaret ettim, ama artık yıldızlar gittikçe daha fazla soluyorlardı ve sonunda ortalık aydınlanınca tamamen geri çekildiler.

Ayrılmadan önce tekrar gökyüzünü gösterdim ve şöyle dedim: "Orada yukarıda büyük bir göz süzülüyor. Ağırlığı on bir tondan fazla, bir lokomotif kadar büyük ve iki açılmış kanadın yardımıyla hareket ediyor."

Annemin irkildiğini gördüm, çünkü bununla ne demek istiyordum?

Onu korkutmak istememiştim ve ona hayalet hikâyeleri de anlatmak istemiyordum. Onu sakinleştirmek için hemen ekledim: "Hubble Teleskopu... O, evrenin gözü."

Tipik bir anne gibi gülümsedi, sonra kolunu uzattı ve saçlarımı okşamaya çalıştı. Ama ben tam zamanında başımı çekebilmiştim. Hâlâ beni çocuk yerine koyuyordu. Belki ev ödevimi düşündüğümü sanıyordu.

"Her şeyin aslında ne olduğunu günün birinde bulmak zorundayız", dedim.

O gün okula gitmek zorunda değildim. Öğretmene açıkça gerçeği söyleyebileceğimi düşünüyordu büyükannem. Sadece on bir sene önce ölen babamdan bir mektup aldığımı söyle-

mem yeterliydi. Böyle durumlarda kısa bir süre nefes almak iyi gelir, diye ekledi.

Böyle durumlarda, diye düşündüm. Ölü bir babadan bir mektup almayı normal bulmuyordum.

Büyükannem ve büyükbabam babamın mektubunu okumadan Tønsberg'e geri dönmek zorundaydılar Mektubu en geç bir hafta içinde alacaklarına söz verdim. Büyükannem bu kadar uzun süre beklemek zorunda olduğu için biraz kızgındı. Sonuç olarak mektubu o bulmuştu, bu Oslo gezisi için o ısrar etmişti. Ama büyükbabam Jørgen'in dediğini hatırlattı ona.

Jørgen o gün erkenden işe gitmek zorundaydı, çok kısa gördüm onu. Buna karşılık annem ve ben evde kaldık. Bütün gece gözümü kırpmadığım için öğlene doğru sarı kanepede uyukladım. Uyandığımda tavan arasına çıktık ve çekidüzen vermeye başladık.

Sevilla'dan gelen bütün eski resimleri bulmasını rica ettim anneme. Neyse ki hiçbirini atmamıştı, yine "bu resimleri aştığını" iddia etmesine rağmen. Bunu tam babamın o zaman aklından çizdiği portresini çıkardığı anda söyledi. İkimiz de resim hakkında bir yorum yapmadık, ama onu gördüğümde irkildim. Daha önce hiçbir resimde böylesine mavi bir bakış görmemiştim. Bu mavi tonun kesinlikle fazla kobalt içerdiğini düşündüm. Ve bu gözlerin başka hiçbir insanın şimdiye kadar keşfetmediği bir şeyi görmüş olduğunu düşündüm.

"Ama babamı aşmadın", dedim. Soru olarak değil daha çok emir olarak söyledim."

Portakal ağaçlarının olduğu eski resmi yine eski yerine asmaya razı ettim onu. Başka bir resmi duvardan aldık ve eskisini tam oraya, babam burada bilgisayarının önünde

oturduğunda asılı olduğu yere astık. Bu, benim tren raylarıma takılmamak için babamın odada bir leylek gibi yürümek zorunda olduğu zamandı. Bu şimdikinden başka bir zamandaydı.

Portakal ağaçları resminin tamamen doğru yerde asılı olduğunu düşündüm ve gerçekten fena gözükmüyordu. Geçmişe döndüren bu küçük değişikliğe Jørgen razı olmak zorundaydı artık, diye düşünüyordum. Bunu söyledim de.

Treni çatı katında dev bir karton kutuda bulduk. Eski bilgisayarı da bulduk. Onu aşağıya taşıdım, ekran ve hard disk için fişini taktım ve programa girmeye çalıştım. Eski bir DOS aletiydi, programın ismi Word Perfect idi. Bir sınıf arkadaşımın babası hâlâ böyle bir müzelik parçayla çalışıyordu ve ben daha önce defalarca onun önünde oturmuştum.

Ama program, babamın yazdığı belgelere ulaşmama izin vermek için en fazla sekiz harflik bir şifre istiyordu. Ve bu şifreyi diğerleri on bir yıl önce tahmin edememişlerdi.

Şansımı denerken annem arkamda duruyordu. Bir sürü değişik kelimeyi ve bir sürü sayıyı da denediklerini söyledi, örneğin doğum günleri, plaka numaraları ve kimlik numaralarını.

Hayal güçlerini fazla çalıştırmadıklarından şüpheleniyordum. Kısa bir süre sonra sekiz harfli şu kelimeyi yazdım: P-O-R-T-A-K-A-L. Ve alet "plink" yaptı ve bana hard diskteki verileri gösterdi.

Annemin etkilendiğini söylemek az olur Başını tuttu ve neredeyse bayılacaktı.

Eski bilgisayarlardaki <dir> modern aletlerde "dosya" denen şey demek. Ve bu <dir>lerin de en fazla sekiz harflik isimleri vardı. Birisinin ismi "Veronika" idi. Ok düğmelerini kullandım ve "enter"a bastım. Bu eski bilgisayarların daha

mause'u yoktu. Ve şimdi sadece bir doküman çıktı, ismi "Georg.mek" idi. Tekrar "enter"a bastım. Ve hop, bir önceki akşam odamda okuduğum metnin önünde oturuyordum. "Rahat oturuyor musun Georg? Mutlaka rahat oturmalısın, çünkü sana heyecan verici bir hikâye anlatacağım..." *HOME'a bastım, HOME ve dikey ok, tüm belgeyi geçmek için. Uzun sürdü, kesin on saniye. Ve evet, bu yazıdaki son cümle şöyleydi:* Ama olanaksızı hayal etmenin özel bir ismi var. Biz ona "ümit" deriz.

Buluşumdaki en dâhice şey şuydu: Bu kitabı babamla birlikte yazmaya karar verdiğimde makas ve yapıştırıcı ile zor bir el işi düşünmüştüm. Ve şimdi her şey beklediğimden çok daha basitti, çünkü şimdi sadece eski dokümana girebilir ve babamın yazısının arasına yazabilirdim. Bu şekilde gerçekten onunla birlikte bir kitap yazdığım duygusuna kapılıyordum.

Bir sürü uğraştan sonra eski yazıcıyı da kurabildim. vurmalı yazıcı denenlerdendi ve o kadar inanılmazdı ki Teknik Müze'nin gizli ajanlarının onu benden çalmak için ortaya çıkacaklarından korkmam gerekirdi aslında. Bir cehennem gürültüsü yapıyor ve tek bir sayfa için dört dakika gerekiyor! Bunun sebebi her bir harfin bir çekiççik ile kâğıda bastırılan renkli bir banda vurulması. Babam on bir sene önce öldüğünde bu çok modern bir yöntemdi!

Ben şimdi eski bilgisayarda yazıyorum. Şimdi, demek istiyorum. Bilgisayara yüklediğim en son şey şuydu: Ben şimdi eski bilgisayarda yazıyorum. Şimdi, demek istiyorum.

Annemin bir plağı var, ismi Unforgettable. Bu çok özel bir kayıt, çünkü bunda Natalie Cole babasıyla bir düet yapıyor, meşhur Nat "King" Cole ile. Bu belki çok çarpıcı gelmiyor ku-

lağa, ama Natalie Cole babasıyla bu düeti onun ölümünden neredeyse otuz yıl sonra yapıyor. Sadece teknik olarak bu büyük bir problem değildi. Natalie Cole'un sadece Nat "King" Cole'un eski kaydının üzerine söylemesi gerekiyordu. Neredeyse babasının sesini başka bir plağa kaydettiği söylenebilir.

Yani teknik açıdan bakılırsa, neredeyse otuz senedir ölü olan bir adamla bir düet yapmak başarı değildi. Belki daha çok ruhsal bir zorlanmaydı. Ama düet gerçekten harika. "Unforgettable"

Artık bu hikâyeyi daha fazla uzatmak istemiyorum. Ama hâlâ iki şey eksik. Birisi babamın o zor sorusuna vermek zorunda olduğum cevap. Ve sonra başka bir şey daha var. İkincisini önce halledeceğim, çünkü bu kitabı o önemli soruya vereceğim cevapla bitirmeye karar verdim.

Biz bir süre eski resimler ve antika bir bilgisayarla uğraştıktan sonra annem hindistancevizli kurabiye pişirmek için mutfağa gitti. Onları her şeyden çok sevdiğimi biliyordu, bu sebeple bu özel günde pişiriyordu onları. Ama Miriam da hindistancevizli kurabiyeler için deli olur.

Taze pişmiş kurabiyelerin kokusu eve yayılınca mutfağa doğru gittim. Belki bir kurabiye aşırabileceğimi düşünüyordum. Ve anneme bir şey sormak istiyordum. Portakal Kız'ın hikâyesinde ortada asılı kalan bir şeyler vardı çünkü. Annem onu daha okumamıştı.

O sırada iki kurabiyeye şekerli bir karışım sürüyordu. Mutfak masasının üzerinde hindistancevizi taneleri ile dolu bir kesekâğıdı duruyordu, onları pudra şekeri karışımının üzerine serpmek istiyordu.

Sordum: "Ve beyaz Toyota'daki adam kimdi?"

Bunu sadece şakadan sormuştum. Neredeyse onu kızdır-

mak için. Geçmiş biri olduğunu biliyordum artık. En azından babama böyle söylemişti.

Ama şimdi garip bir şekilde çaresiz görünüyordu. Önce bana döndü ve beti benzi attı. Sonra mutfak masasına oturdu.

İçini çekti: "Yani bunu da yazmış!"

"Biraz kıskanıyordu, sanırım", dedim.

Susunca, tekrar sordum: "O zaman beyaz Toyota'da kimin oturduğunu anlatamaz mısın?"

Düşünceli bir şekilde baktı bana. Sonra çelik duvarı yıkmaya karar verdiği görüldü.

Oldukça yavaş bir sesle şöyle dedi: "Jørgen'di."

Başım döndü. "Jørgen?", diye sordum. Başını salladı. Başım daha fazla döndü.

Hindistancevizi dolu kesekâğıdını aldım ve içindekileri yere döktüm. Kesekâğıdını ters çevirdim ve hepsini döktüm.

"Kar yağıyor", dedim.

Annem hâlâ mutfak masasında oturuyordu. Beni engellemek için de çok geçti artık. Sadece sordu: "Neden yaptın bunu?"

"Deli olduğun için", diye bağırdım. "İki erkekle aynı anda beraberdin!"

Bunu şiddetle geri çevirdi. "Öyle değildi", dedi. "Jan Olav'la tanıştıktan sonra sadece o vardı."

Şöyle dedim: "Ve Jan Olav ölünce, o zaman da sadece Jørgen mi vardı?"

"Hayır", dedi. "Böyle de olmadı. Jørgen'i yıllar sonra tekrar gördüm. Bu yıllar süresince sadece sen ve ben vardık, bunu biliyorsun zaten. Ama sonra Jørgen'i tekrar gördüğümde onu da tekrar sevdim. Ortak bir hayata karar vermeden önce uzun süreye ihtiyacımız oldu, uzun."

Şimdi neredeyse yaşlı yavru kuşa üzülmüştüm. Hâlâ beti benzi soluktu. Buna rağmen şöyle dedim: "O zaman belki Portakal Kız'ın bu iki beyden hangisini daha çok sevdiği sorulabilir?"

"Hayır", tabancadan çıkmış gibi cevap verdi. "Sorulamaz."

Kızmamıştı, ama kararlıydı. Sonra gözyaşlarına boğuldu.

Soruyu bırakmaya karar verdim, çünkü bunu babamdan öğrenmiştim. Bana ait olmayan bir şeye burnumu sokmaya hakkım yoktu. Kendimi, kurallarını benimle paylaşmak istemeyen bir masala fazla yaklaşmaktan korumalıydım.

Ama kendi düşüncelerim üzerinde bir hakkım da vardı.

Duyduğum şey hoşuma gitmemişti bir kere. Çünkü bu şekilde beyaz Toyota'daki adam sonunda kazanmıştı işte. Bu onun suçu değildi. Belki bu kimsenin suçu değildi. Ama babamın bunu hiç öğrenmemiş olmasına seviniyordum.

Belki aslında her şey onun hatasıydı. Kurallara uyamamıştı. Altı ay Portakal Kız'ı beklememişti. Bu yüzden daha birkaç saat sonra sokak ızgarasındaki ölü güvercini görmüştü, hem de beyaz güvercin.

Ben her zaman babamı beyaz bir güvercin olarak düşüneceğim. Ama ben kadere inanıyor muyum, o kadar emin değilim. Sanırım babam da inanmıyordu. Yoksa Hubble Teleskopu o kadar ilgisini çekmezdi herhalde.

Öğleden sonra geç saatlerde Jørgen ve Miriam ile beraber çikolata soslu hindistancevizli kurabiyeleri yedik. İki tanesi pudra şekerliydi. Onları Jørgen ve Miriam'a verdik. Bunu onlara borçlu olduğumuzu düşündüm.

Kurabiye partisinden bir iki gün sonra hâlâ eski bilgisaya-

rın önünde oturuyorum. Babamın bana yönelttiği o zor soruyu nasıl cevaplamam gerektiğine artık karar vermek zorundayım. "Son teslim tarihi" denilen bir durum var ve bu yarın. Daha hiç kimse babamın mektubunu okuyamadı. Ama yarın büyükannemler pazar kahvesine geliyorlar. Ve böylece süre bitiyor.

Son günlerde hemen hemen sadece, artık bir açıklama yapmam gereken o zor soruyu düşündüm. Uzun mektubu dört kere okudum ve düşündüm. Benim zavallı, zavallı babacığım. Onun için gerçekten korkunç üzülüyorum, çünkü o artık burada değil. Ama yazdığı şey sadece onun için geçerli değil. Dünyadaki bütün insanlar için geçerli, bizden önce burada olanlar, şimdi burada olanlar ve bizden sonra dünyaya gelecek herkes için.

"Biz sadece bu bir kereliğine bu dünyadayız", *diye yazmış babam. Bizim sadece kısa bir an için burada olduğumuzu defalarca yazmış. Bunu aynı onun gibi mi hissettiğimi bilemiyorum. Ben on beş seneden beri buradayım ve bu yıllar bana gerçekten "kısa bir an" gibi görünmüyorlar.*

Ama sanırım, babamın ne demek istediğini biliyorum. Dünyanın günün birinde kesinlikle bir sonu olacağını gerçekten kavramış herkes için hayat kısadır. Ama bir gün sonsuza kadar yok olmanın ne demek olduğunu herkes anlayamaz. Bunu anlamayı zorlaştıran o kadar çok şey var ki, saat be saat, dakika be dakika.

"Düşün ki, herhangi bir zaman, milyarlarca yıl önce her şey yaratılırken, bu masalın eşiğinde dursaydın" *diye yazmış babam.* "ve senin günün birinde bu gezegendeki bir hayata doğmak isteyip istememeyi seçme şansın olsaydı. Ne zaman yaşayacağını bilmeyecektin ve burada ne kadar kalabileceğini bilmeyecektin, ama ne olursa olsun kısa bir süreden bahsedile-

cekti. Eğer günün birinde dünyaya gelmeyi seçecek olursan, sadece bizim dediğimiz gibi zaman olgunlaşınca veya zaman dürülünce, onu ve üzerindeki her şeyi tekrar terk etmek zorunda kalacağını bilecektin.

Hâlâ karar veremiyorum. Ama bu arada gittikçe babama daha fazla hak veriyorum. Belki ben de bu teklifi teşekkür ederek reddederdim. Burada dünyada geçirebileceğim o küçük an, önceki ve sonraki zamanın tüm sonsuzluğuna oranla fazla kısa olacak.

Bir şeyin tadının çılgınca iyi olduğunu bilseydim, yine de tadına bakacağım lokma bir miligramdan fazla değilse teşekkür ederek geri çevirirdim.

Babamdan derin bir üzüntü miras kaldı bana, günün birinde dünyayı terk etmek zorunda olmamın verdiği derin bir üzüntü. Buna benzer akşamları artık yaşayamayacağımı" düşünmeyi öğrendim. Ama hayatın ne kadar harika olduğunu görmek de miras kaldı bana. Yazın bir iki ciddi yaban arısı çalışması yapacağım (Bir kronometrem var. Bir yaban arısının ne kadar hızlı uçtuğunu tam olarak ölçmek mümkün olmalı. Bir de yaban arısını tartmak lazım). Afrika savanlarında bir safariye de hayır demezdim. Ayrıca gökyüzüne bakmayı ve dışarıda uzayda milyarlarca ışık yılı uzakta olan her şeye hayret etmeyi öğrendim. Bunu daha dört yaşını doldurmadan öğrendim.

Ama orada dışarıda başlayamazdım. Başka bir uçta olmak zorundayım. Belki bu kararı kendi yöntemlerimle vermeliyim.

Eğer Portakal Kız'ın hikâyesi bir film olsaydı ve ben salonda iyice arkada otursaydım ve Jan Olav ile Portakal Kız'ın birbirlerini bulamadıklarında, benim de bu gezegene

bir hayata doğamayacağımı bilseydim, o zaman onları kışkırtırdım ve birbirlerinin önünden geçip gitmemelerini dilerdim. Kalbim deli gibi çarpardı. Birinin ya da ötekinin bir Noel ayinine gitmenin üstesinden gelemeyecek kadar fanatik ateist olmasından korkardım. Portakal Kız, Plaza de la Alianza'da birdenbire bir Danimarkalı ile ortaya çıkınca acı acı ağlardım belki. Ve Veronika ve Jan Olav nihayet birleştiklerinde artık kendini belli eden en ufak fikir ayrılıklarından bile korkardım. Çünkü gerçek bir kavga, benim açımdan hemen kozmik boyutlar kazanabilirdi.

Dünya! Ona o zaman hiç ulaşamazdım. Hiçbir zaman büyük sırrı yaşayamazdım.

Uzay! Hiçbir zaman yıldızlarla kaplı parlak bir gökyüzüne bakamazdım!

Güneş! Hiçbir zaman ayaklarımı Tønsberg'in sıcak adacıklarına koyamazdım. Hiçbir zaman balıklama suya atlayamazdım!

Şimdi bütün bunları anlıyorum. Birdenbire tüm erişim alanını anlıyorum. Olmamanın ne anlama geldiğini bütün vücudum ve ruhumla daha şimdi kavrıyorum. Midem kasılıyor. Kötü oluyorum. Ama öfkeliyim de.

Bir gün kaybolacağımı, sonra gelmeyeceğimi düşününce çıldırıyorum, bir veya iki hafta için değil, dört veya dört yüz yıl için değil, sonsuza kadar.

Bir şaka ve muzip bir oyuna kurban olduğum hissine kapılıyorum, çünkü önce biri geliyor ve şöyle diyor: "Buyur, burada üzerinde koşturabileceğin tüm bir dünya var. Burada çıngırağın, burada trenin, burada sonbaharda başlayacağın okul." Sonra birden üfleyip: "Nisan bir, Nisan bir, kandın!" Ve sonra tekrar tüm dünya elimden alınıyor.

Herkes tarafından yalnız bırakıldım gibi geliyor. Hiçbir yerde tutunamıyorum. Hiçbir şey beni kurtaramıyor.

Sadece dünyayı kaybetmiyorum, sadece sevdiğim her şeyi ve herkesi kaybetmiyorum. Kendimi kaybediyorum.

Hop, kayboldum bile.

Öfkeleniyorum. O kadar öfkeliyim ki galiba hemen kusmak zorunda kalacağım. Çünkü şeytanın gözüne baktım. Ama bu şeytana son sözü bırakmak istemiyorum. Benim üzerimde güç kazanmadan kötüden uzaklaşıyorum. Hayatı seçiyorum. İyinin bana lütfedilen minik ucunu seçiyorum ve belki iyi diyebileceğimiz bir şey de vardır. Kim bilir, belki her şeyin üzerinde bir Tanrı da hüküm sürüyordur.

Kötünün olduğunu biliyorum, çünkü Beethoven'in Ay Işığı Sonatı'nın üçüncü bölümünü dinledim. Ama bir iyinin olduğunu da biliyorum. İki uçurum arasında güzel bir çiçeğin yetiştiğini ve bu çiçekten yakında hayatı seven bir yaban arısının uçacağını biliyorum.

Ha! Şimdi gördüm onu. Neyse ki bu denklemde neşeli bir allegretto da var. İki trajedi arasında komik bir kukla tiyatrosu çıkıyor ve bu gösteriyi kaçırmak istemiyorum. Her şeyi ikinci bölümde oynamaya hazırım! Hayat açlığı denilen bir şey var ve bu iki uçurumu her şeye rağmen yaşamak zorunda değilim. Onlar yok, onlar benim için yoklar. Var olan tek şey yürekli bir allegretto.

Artık çok akıllı şeyler düşündüğümü itiraf etmeliyim. Franz Liszt Ay Işığı Sonatı'nın ikinci bölümünü "iki uçurum arasındaki çiçek" olarak tanımlamıştı. Liszt ve kötülük arasındaki çok büyük ikilemi çözdüğümü şu anda fark ettim.

Ve sonra tekrar zamanda bir iki milyar yıl geri gitmeye çalıştım. Çünkü şimdi karar vermek zorundayım: Ya birkaç yüz milyon yıl sonra dünyada yaşayacağım ya da kurallar

bana uymadığı için bundan vazgeçeceğim. Ama şimdi en azından annemin babamın kim olacaklarını biliyorum. Bu hikâyenin nasıl başladığını biliyorum. Kimi seveceğimi biliyorum biraz.

Şimdi cevap geliyor. Şimdi resmî karar geliyor. Yazıyorum:

Sevgili Babacığım! Mektubun için teşekkür ederim. Benim için bir şok gibiydi ve beni sevindirdi ve beni üzdü de. Ama nihayet bu zor kararı verdim. Dünya üzerindeki bir hayatı seçeceğim konusunda kesinlikle eminim ve sadece "kısa bir an" için olsa bile. Ve bu yüzden bu derdini nihayet unutabilirsin.

"Huzur içinde yatabilirsin", denir ya. Portakal Kız'ı tavlamaya kalkıştığın için teşekkür ederim.

Annem mutfakta ve akşam yemeğini hazırlıyor. Bir Fransız yemeği yapacağını söyledi. Jørgen yakında "Cumartesi jogging'i" diye adlandırdığı şeyden geri gelecek ve Miriam uyuyor. Tarih 17 Kasım, daha Noel'e beş hafta var.

Bana Hubble Teleskopu'yla ilgili bazı ilginç sorular sormuşsun ve gerçek şu ki: Daha kısa süre önce bu teleskop hakkında uzun bir ev ödevi yazdım!!!

Ve şimdi sana büyük bir sır vermek istiyorum. Sanırım, Noel'de ne hediye alacağımı biliyorum! Jørgen bazı imalarda bulundu, en azından bana bir gazetede bazı harika resimler gösterdi ve kısaca bir teleskop alacağımdan şüpheleniyorum hafif hafif. Bu aslında inanılmaz bir şey, ama benim gerçek babam olmamasına rağmen Jørgen de ev ödevimi okudu, hem de iki kere. Benimle gurur duyduğunu söyledi. Sanırım, ben onun için Miriam kadar önemliyim ya da en azından neredeyse onun kadar önemliyim ve doğruyu söylemem gerekirse daha

fazlasını bekleyemem. Bu adamı neredeyse gerçek babammış gibi seviyorum.

Noel'de bir teleskop alırsam onu yanımda Fjellstølen'e götüreceğim, çünkü burada bizde aşağıdaki ovada astronomların "optik kirlenme" dedikleri şeyden çok fazla var. Teleskopa ne isim vereceğimi de biliyorum artık. İsmi JAN-OLAV-Teleskopu olacak. Jørgen için bu tabii biraz garip olacak, ama bundan sonra da iyi arkadaş olmak istiyorsak, o zaman buna razı olmak zorunda. Biraz garip olan çok şey var!

Ay görünmediğinde Fjellstølen'in üzerindeki gök yıldızlarla o kadar yoğun bir şekilde kaplı oluyor ki insan rahatlıkla uzay teleskopunun neden bu kadar önemli olduğunu sorabilir kendine. Kesin, kesin baba, belki de sandığın kadar aptal değilim gerçekten. Uzaydaki yıldızların parlamadığını biliyorum. Ama arada sırada bir iki saniye bir havuzun dibinde yatmak ve yukarıya, havuzun kenarına bakmak heyecanlı olabilir. Her zaman bir şey görür insan ve su yüzeyinin üzerinde neyin hareket ettiğini tahmin etmeye çalışabilir. En azından Ay kraterlerinin, Jüpiter'in aylarının ve Satürn'ün halkalarının işe yarar bir izlenimini sağlamak mümkün olmalı. Ve bakalım, belki de ilerdeki hayatımda bir uzay aracına ulaşabilirim.

Hâlâ Humle Sokağı'nda oturan ve oldukça harika birinin soyundan geldiğini bilen Georg'dan içten selamlar
Not: Senin uzun mektubunu okuduktan sonra kemancı kızla konuşmaya cesaret edeceğim yakında. Belki bunu pazartesi bile yaparım. Şimdi en azından harika bir konuşma konum var. Ve belki o zaman bana kemanını gösterir.

Annemi çağırıyorum. Şimdi geliyor. Ben bu cümleyi yazarken ona babamın mektubunu uzatıyorum. O, eski baskıyı alıyor.

"Artık babamın mektubunu okuyabilirsin", diyorum.

Onunla birlikte yazdığım kitabı belki başka bir sefer okuyabilir. Ama Noel'den önce kesinlikle değil. Ve sonra da sadece bir teleskop alırsam, çünkü artık JAN-OLAV-Teleskopu'nu bu hikâyeye kattım.

Birinin kemancı kız hakkında yazdıklarımı okumasından biraz korkuyorum. Ama sadece biraz. Annemin ve Jørgen'in yatak odasındaki oynaşmalarını okumalarını düşününce biraz titriyorum. Ama sadece biraz.

Annem, babamın mektubuyla oturma odasındaki sarı deri kanepeye oturmuştu. Jørgen cumartesi jogging'inden gelmeden gizlice biraz sayfa karıştırmak istediğini söyledi. Yakınlarda kalacağıma söz verdim ve onu açık kapıdan görebiliyorum. Arada sırada onu duyabiliyorum da, sanırım iç çekiyor. Bunu Jan Olav'ı tamamen unutmadığının işareti olarak alıyorum.

Ama hâlâ yazıyorum. Çünkü bir tane daha not denilen şeyim var, bu kitabı okumuş olan herkes için. Sadece iyi bir nasihat.

Anne babanıza nasıl tanıştıklarını sorun. Belki heyecanlı bir hikâye anlatabilirler. Her ikisine ayrı ayrı sorun, çünkü tamamen aynı hikâyeyi anlatıp anlatmayacakları kesin değil.

Ve birdenbire utanırlarsa hiç şaşırmayın, sanırım bu çok normal. Üzerinde konuştuğumuz bu masallar hiçbir zaman aynı değil, ama artık yavaş yavaş kabul ediyorum ki her masalın, üzerinde konuşmayı zorlaştırabilen az ya da çok hassas kuralları olabilir Belki bu kuralların etrafından dolaşmaya çalışmalısınız. Onları kelimelerle ifade etmek her zaman kolay değildir ve "nezaket kuralı" dediğimiz de bir şey var.

Bir hikâyede ne kadar çok ayrıntı varsa, onu dinlemek o kadar heyecan verici olabilir, çünkü sadece küçük bir ayrıntı sonuçta olandan farklı olsaydı siz hiçbir zaman doğamazdınız. İddia ederim, binlerce küçük ayrıntı vardır ve bunlar her şeyi öyle çok değiştirebilirlerdi ki hiç şansınız olmazdı.

Veya benim akıllı babamdan bir alıntı yaparsam: Hayat sadece kazanan biletlerin görüldüğü dev bir piyangodur.

Ey okur! Sen de böyle kazanan bir biletsin ve çok şanslısın!

JOSTEIN GAARDER

Portakal Kız

Çeviren: Esen Ger Tabar

"Hayatı seçen ölümü de seçer."

Georg, ölümünden 11 yıl sonra babasının kendisine yazmış olduğu uzun bir mektupta zor bir soruyla karşı karşıya kalır. "Eğer sana seçme şansı verselerdi, kısacık hayatın ardından öleceğini bile bile yaşamayı kabul eder miydin?"

Portakal Kız, Sofie' nin Dünyası'nın yazarı Jostein Gaarder'in gençler için yazdığı yeni kitabı...

Georg 4 yaşındayken kaybettiği babasından aldığı veda mektubuyla geçmişe bir yolculuğa çıkar. Ona gizemli Portakal Kız'la yaşadığı aşk hikâyesini uzun uzun anlatmıştır. Ancak okudukça, mektubun onun geleceğiyle ilgili olduğunu kavrar. Babası onun sorularına artık cevap veremeyecektir, ama sevgiye, hayata ve ölüme dair doğru sorular sormasını sağlayacaktır.

8437003
AAL
THG

ISBN 975-8434-73-X

9 789758 434732